

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
ŠPORTNO TRENIRANJE
ŠPORTNA GIMNASTIKA

**ŽIVLJENJEPISI SLOVENSКИH VRHUNSKIH
TRENERJEV IN SODNIC V ŽENSKI ŠPORTNI
GIMNASTIKI**

MENTOR:

dr. Ivan Čuk

SOMENTOR:

mag. Toni Bolković

RECENZENT:

dr. Tomaž Pavlin

AVTORICA DELA:

Mojca Mavrič

Ljubljana, 2008

Beseda NE MOREM ne obstaja,
obstaja le beseda NOČEM.

In če HOČEM,
tudi ZMOREM.

(Viktor Homutov)

Slika 1: Mojca Mavrič

KAZALO

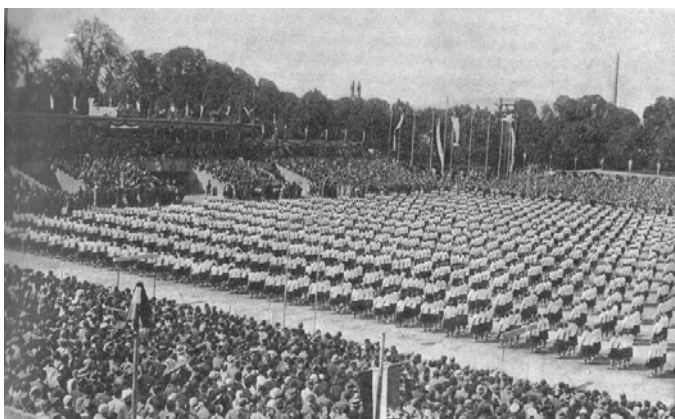
UVOD	4
JELICA HELENA ZOE VAZZAZ	8
RUŽICA KOVAČIČ	18
JOŽE MAVRIČ	24
Mag. TONI BOLKOVIĆ	36
Dr. DOLJANA NOVAK	42
VERA BOLKOVIĆ	45
VIDA MIHELČIČ	49
BERNARDA MAVRIČ – NANA	52
SILVO MARINČIČ	60
Dr. MARJETA KOVAČ	67
MITIJA SAMARDŽIJA PAVLETIČ	74
DARKO MAJER	79
Mag. BARBARA TURŠIČ	83
VESNA STARE CRNJAC	89
NATAŠA RETELJ	95
PREGLED ŠTEVILA TEKMOVANJ	101
TRENERJI	101
SODNICE	104
POVZETEK	105
LITERATURA	106
DRUGI VIRI	107
SLIKE	108

UVOD

Športna gimnastika specializira gibanje telesa na različnih orodjih. Je oblika telesnih vaj, katerih glavna značilnost je natančno izpopolnjevanje časovnih in prostorskih elementov gibanja. Začetki športne gimnastike segajo že v obdobje 4000 let pr. n. št. Beseda gimnastika je grškega izvora in pomeni gol oz. nag. Platon je razdelil gimnastiko na orkestiko, kar so vaje plesa in ritmike, sferistiko, to so igre z žogami, in kulistiko, tako imenovano predhodnico gimnastike. Morcularis Hieronimo je pisal prve knjige o gimnastiki. Friederich Ludwig Jahn, oče nemškega turnerstva, je zbiral mladino, da so se skupaj krepili. Izumil je nekaj športnih orodij (bradlja, krogi, drog, vrv ...). V nemško turnerstvo je vnesel različne vrste gibanj (razni poskoki, vaje ravnotežja, vaje na drogu ...) oz. sistem vaj na orodjih. Ling je ustanovil švedski gimnastični sistem, izumil je švedsko skrinjo, klop, lestev. Ukvarjal se je predvsem z zdravstveno gimnastiko, in sicer z vajami z lokalnim učinkom.

Skupina slovenskih rodoljubov je 1. oktobra leta 1863 v Ljubljani ustanovila Gimnastiško društvo Južni Sokol, prvo telovadno društvo na Slovenskem. Od takrat je imelo sokolstvo izjemno pomembno slovensko narodnostno poslanstvo, tudi politično. Sokol je konec 19. in v začetku 20. stoletja šel skozi burno obdobje političnih in splošnih družbenih sprememb na Slovenskem.

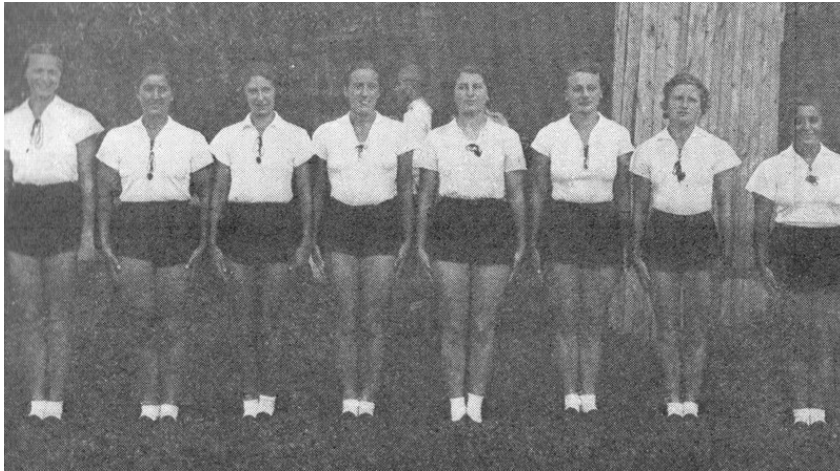
Med dejavnostmi, ki so pred prvo svetovno vojno imele izjemno pomemben narodnoprebujevalni pomen in pomen narodnostnega osveščanja, je bila tudi telovadba, ki jo je vodila in usmerjala sokolska organizacija. V Slovenskem Sokolu iz leta 1909 je bilo zapisano: »Utrdili smo ugled slovenskega sokolstva pri telovadnih organizacijah drugih narodov, pridobili spoštovanje slovenskemu narodu med tujci, ki ga morda doslej niti po imenu niso poznali, ali če so ga poznali, so ga združili s pojmom majhnega, nekulturnega, barbarskega manjvrednega plemena.«

Slika 2: Sokolski zlet

Ženska gimnastika se je na olimpijskih igrah prvič pojavila leta 1928 v Amsterdamu. Ženska Jugoslovanska vrsta pa je na olimpijskih igrah prvič nastopila leta 1936 v Berlinu. Prvo svetovno prvenstvo za žensko jugoslovansko vrsto je bilo leta 1938 v Pragi, kjer so naša

dekleta dosegla največji uspeh doslej. Uvrstila so se na drugo mesto. Vodnica ekipe je bila Milica Šepa, ekipo pa so sestavljale: Vazzaz, Rupnik, Haffner, Sket, Kovačič, Pustišek, Podpac, Radivojevič.

Slika 3: Jugoslovanska ženska vrsta iz tridesetih let prejšnjega stoletja

Za vsak narod je pomemben zgodovinski pregled posamezne športne panoge. Zato sem se odločila, da pripomorem k temu, da slovenska javnost spozna ljudi, ki so kakorkoli prispevali k razvoju te športne panoge. Ker sem bila tudi sama petnajst let aktivna telovadka, sem se odločila, da bom zbrala podatke o vseh trenerjih in sodnicah, ki so delovali oz. še delujejo v slovenski ženski športni gimnastiki. Ker je teh trenerjev veliko, sem se osredotočila le na tiste, katerih telovadke so imele vrhunske rezultate v članski kategoriji, in na sodnice, ki so sodile na tekmovanjih najvišjega ranga (OI, SP, EP). V diplomski nalogi lahko preberete življenjepise vseh trenerjev, ki so imeli svoje tekmovalke na evropskih ali svetovnih prvenstvih in na olimpijskih igrah, ter vseh sodnic, ki so zastopale Slovenijo na katerem od teh tekmovanj. Ob tem bi povedala še, da so bila do leta 1978 svetovna prvenstva na štiri leta, zato je bilo takrat manj možnosti udeležbe na svetovnem prvenstvu in olimpijskih igrah. Zdaj so svetovna prvenstva na dve leti.

Nekatere tekmovalke se pojavljajo na seznamih večih trenerjev. Razloga za to sta predvsem dva. Prvi je ta, da so imele nekatere tekmovalke hkrati dva trenerja oz. je en trener delal le na določenem orodju; drugi pa, da so tekmovalke zaradi različnih razlogov med samo športno kariero prestopile iz enega društva v drugo.

Nekatere sodnice delujejo oz. so delovale tudi kot trenerke in obratno. Vse to je razvidno iz življenjepisov posameznikov, saj sem pri vsakem poizkušala zajeti res celoten potek njegovega življenja. Zanimivo je, da med sodniki ni moških. Razlog za to so pravila, zapisana v pravilniku ženske športne gimnastike, ki niso dovoljevala, da bi mednarodni sodniški izpit za žensko športno gimnastiko opravljali tudi moški. Tudi med trenerji je veliko žensk. Vzrok za to je predvsem v tem, da se veliko tekmovalk po zaključku svoje športne poti odloči, da nadaljujejo s trenerskim delom, in tudi to, da na velikih tekmovanjih, kot so olimpijske igre, svetovna ali evropska prvenstva, na podij z ekipo ne smeta dva moška trenerja, ampak gre lahko le en moški in ena ženska ali pa dve ženski trenerki.

Trenerji in sodnice, katerih življenjepisi so predstavljeni v moji diplomski nalogi, so:

- JELICA HELENA ZOE VAZZAZ

trenerka: olimpijske igre in svetovno prvenstvo

sodnica: olimpijske igre in svetovno prvenstvo

- RUŽICA KOVAČIČ

trenerka: svetovno prvenstvo

sodnica: svetovno prvenstvo, za evropsko prvenstvo ni znano

- JOŽE MAVRIČ

trener: olimpijske igre, svetovno in evropsko prvenstvo

- mag. TONI BOLKOVIĆ

trener: svetovno in evropsko prvenstvo

- dr. DOLJANA NOVAK

sodnica: svetovno in evropsko prvenstvo

- VERA BOLKOVIĆ

trenerka: svetovno in evropsko prvenstvo

- VIDA MIHELČIČ

trenerka: svetovno in evropsko prvenstvo

- BERNARDA MAVRIČ

trenerka: olimpijske igre, svetovno in evropsko prvenstvo

sodnica: svetovno in evropsko prvenstvo

- dr. MARJETA KOVAČ

sodnica: olimpijske igre, svetovno in evropsko prvenstvo

- SILVO MARINČIČ

trener: svetovno in evropsko prvenstvo

- MITIJA SAMARDŽIJA PAVLETIČ

trener: svetovno in evropsko prvenstvo

- DARKO MAJER

trener: svetovno prvenstvo

- mag. BARBARA TURŠIČ

sodnica: evropsko prvenstvo

- VESNA STARE CRNJAC

trener: svetovno in evropsko prvenstvo

sodnica: evropsko prvenstvo

- NATAŠA RETELJ

trenerka: svetovno prvenstvo

Intervjuvance sem razdelila kronološko po letnicah rojstva od najstarejše/-ga do najmlajše/-ga.

JELICA HELENA ZOE VAZZAZ

(Povzeto po diplomski nalogi Bogomire Brložnik; JELICA HELENA ZOE VAZZAZ, LEGENDA SLOVENSKE GIMNASTIKE)

SESTRA JELA

**Li načelnico poznate?
To je naša sestra Jela,
me vse smo njene sestrice,
vsaka je od nas vesela.**

...

**Ko v sokolski dom privremo,
v red nas zvonki glas postavi,
vrišč se na mah pomiri,
slušamo jo, kar nam pravi.**

...

**Dobra naša sestra Jela
vodi nas v šumeče gaje,
v veličanstvu je prirode
nam ugodno in najslaje.**

Engelbert Gangl

(povzeto po dr. Tomaž Pavlin)

Slika 4: Jelica v svojem elementu na gredi

Jelica Helena Zoe Vazzaz se je rodila 5. avgusta 1914, tik pred začetkom prve svetovne vojne, izven meja današnje Slovenije, v Gorici. Mama Terezija je bila doma iz Pule. Pred prvo svetovno vojno se je s starši preselila v Gorico, kjer se je na tamkajšnji šoli spoznala z Jeličinim očetom. Nikoli ni hodila v službo, temveč je doma skrbela za družino. Oče Ludovik je bil doma s štajerskega konca, iz neke vasi nad Slovensko Bistrico. Šolal se je na Dunaju in kasneje poučeval zgodovino in zemljepis na bežigrasjski gimnaziji. Jelica je imela sestro Ljudmilo ter dva brata, Vladimirja in Vitka; slednji je zaradi bolezni že kot petleten deček umrl. Ko jim je leta 1915 bomba uničila dom, se je družina najprej preselila v Vildon, nato v Podčetrtek, od tu pa v Šempeter v Savinjski dolini, kjer so ostali do konca vojne.

Iz Šempetra so se Vazzazovi preselili v Maribor, kjer je Jelica leta 1920 s šestimi leti stopila v prvi razred. Leta 1921 so se preselili v Ljubljano, kjer je nadaljevala z osnovno šolo in jo dokončala 1924. Šolanje je nadaljevala na klasični gimnaziji, po enem letu pa prestopila na realko. Izmed predmetov so ji preglavice povzročali le jeziki. S prepisom s klasične gimnazije na realko se je sicer izognila latinščini in grščini, vendar jo je na realki pričakala nemščina. Po štirih letih šolanja na realki se je želela vpisati na učiteljsko, kjer so imeli vpis junija, ona pa je bila šele avgusta dovolj stara in je niso hoteli sprejeti. Zato je morala prej narediti peto realko in šele nato je lahko prišla na učiteljsko, kjer je naredila društveni sokolski izpit in

pridobila dovoljenje za poučevanje telovadbe na šolah. Na učiteljišču je poučeval tudi dr. Viktor Murnik, ki ga je Jelica vedno zelo cenila. Bil ji je velik vzornik in dober vzgled. Od njega se je veliko naučila, v posebno čast pa ji je bilo predvsem to, da jo je tudi on spoštoval in z njo veliko sodeloval. Leta 1934 je maturirala in lahko je začela poučevati. Opravljeni sokolski izpiti so ji dali še večjo veljavo kot trenerki in kot učiteljici.

Slika 5: Jelica maturantka

Sodeč po šolskih ocenah Jelici šola ni bila ravno na prvem mestu. Njen uspeh se je v osnovni šoli in na realki vedno gibal med dobrim in prav dobrim, včasih pa je padel celo na zadostnega. Vzrok temu je bila vsekakor gimnastika in vse, kar je bilo z njo povezano: treningi, tekmovanja, kasneje pa priprave na treninge, ki jih je kot trenerka vestno zapisovala.

Ko je leta 1934 končala s šolanjem na ljubljanskem učiteljišču, ni bila na pravi politični strani. Zato in zaradi članstva in udejstvovanja v skupini sokolskega društva, je morala na svoje prvo delovno mesto čakati kar štiri leta. Medtem je od leta 1934 do 1938 honorarno delala na klasični gimnaziji, hkrati pa tudi na poljanski gimnaziji. Leta 1938 je dobila prvo službo na Dolenjskem kot predmetna učiteljica telovadbe na osnovni šoli na Trebelnem nad Mokronogom, od koder je bila leta 1941 premeščena na osnovno šolo v Dolnjem Karteljevem, ki je bila v glavnem zaprta, kjer je bila vršilka dolžnosti upraviteljice šole.

Leta 1939 so v Beogradu odprli prvo visoko šolo za telesno vzgojo v Kraljevini Jugoslaviji, kamor si je Jelica zelo želela. Vsi trije preživeli Vazzazovi otroci bi lahko s svojimi talenti in pridnostjo prišli do zelo visoke izobrazbe. Brat Vladimir bi bil lahko arhitekt, vendar ni bilo denarja za nadaljnje šolanje, tudi sestra Ljudmila bi s svojimi šiviljskimi spretnostmi prišla daleč, saj je dobila ponudbo od nun, da bi se šla šolat, vendar zopet ni bilo denarja. Ko je prišla na vrsto Jelica, se je mati razjezila in rekla, da če že prejšnja dva nista imela možnosti za izobraževanje, bo pa vsaj zanjo nekako poskrbela. In res je mati prodala ves svoj nakit in s tem dobila denar za Jeličino šolanje. Takrat je Jelica sicer že učila na Trebelnem nad Mokronogom in so njej in njenim kolegom na prosvetnem ministrstvu odobrili plačani dopust. Tako se ji je odprla prava možnost, ki jo je s pridom izkoristila. Odšla je na dveletno šolanje v Beograd. Na dan izpitov je bilo zelo slabo, deževno vreme in že na izpite je prišla prehlajena. V tistem času so potekali obvezni zdravniški pregledi kar v sklopu sprejemnih

izpitov. Tamkajšnji zdravnik je ocenil, da ima bolna pljuča in da na to šolo ne more biti sprejeta. O njegovi odločitvi je Jelica potožila svoji vodnici Milici Šepa, ki je zdravnika le uspela prepričati, da je z njenimi pljuči vse v redu in da je le trenutno prehlajena.

V času, ko je Jelica pridno študirala, je okolico Beograda tik pred koncem njenega študija zajela druga svetovna vojna. Morala se je vrniti domov. Že od začetka vojne je bila aktivistka Osvobodilne fronte in prišel je tudi trenutek, ko je morala na vodilnem položaju nadomestiti Zorana Poliča. V tem času je bila zaposlena na osnovni šoli v Karteljevem, od koder so jo poklicali v Ljubljano, v okrožni odbor OF za Ljubljano, v katerem je sodelovala po sokolski liniji. Uspešno je delovala pri širjenju in utrjevanju mreže odborov OF, organizirala je vse vrste ilegalnih dejavnosti in opravljala naloge članice tega okrožnega odbora. Dobivala je navodila z vrha in se udeleževala sestankov. Eden takih je bil tudi sestanek leta 1943 v Trnovem pri nekem zobotehniku, kamor je ravno v času sestanka prišla v ordinacijo italijanska policija, ki pa očitno ni ničesar posumila. Kmalu potem so dobili z vrha navodilo, naj se umaknejo v ilegalo, ker ne morejo več varno delovati. Jelica je morala takrat spremeniti svoj videz. Lase si je pobarvala na svetlo, naličila se je in si nadela očala. Tako se je začela njena trnova pot. Z vlakom je marca 1943 najprej odpotovala na Primorsko, od koder je nameravala na osvobojeno ozemlje v Belo krajino k partizanom. Vendar pa so jo v Spodnji Sušici zajeli Nemci. Tam so jo prijeli in predali gestapu v Ljubljani, kjer so jo prepoznali, najprej še enkrat zaslišali, nato pretepli, kasneje pa odpeljali na sodišče, s katerega so jo prepeljali v zapor na Miklošičevi cesti. Tam je prebela štiri mesece in bila medtem zaprta tudi v samici, kjer so streljali talce. Ves čas si je govorila: »Jelica, ničesar ne veš, ničesar ne veš.« Za nobeno ceno namreč ni hotela ničesar in nikogar izdati. Tudi grožnja, da jo bodo ubili, je ni omajala. Po mučnih dnevih trpljenja so jo iz jetniške celice na Miklošičevi ulici poslali v koncentracijsko taborišče v Ravensbrück, kjer je nekoč skupaj z drugimi taboriščniki skoraj izgubila življenje. Imeli so srečo, da je glavni mož taborišča hodil s paznico, ki je bila jetnicam dokaj naklonjena in ga je nekako uspela prepričati, da se to ni zgodilo. Preživela je tudi mučno delo v tovarni protiavionskih nabojev v Belzigu, ki je bilo eno izmed zunanjih, t. j. podružničnih delovnih taborišč. V taborišču ji ni bilo težko delati, skrbelo jo je le, kako so njeni domači.

Slika 6: Preobražena Jelica med vojno

Iz taborišča so morali vsi, preden so lahko odšli domov, najprej v Novi Sad, kjer je bilo zbirališče, nekakšna karantena. Prepeljali so jih čez Madžarsko, skozi Budimpešto in od tam v

Novi Sad, kjer je Jelica končno zopet lahko okusila telovadbo, saj so med čakanjem na dovoljenje, da gredo lahko domov, prirejali razne telovadne nastope. V Ljubljano se je vrnila šele julija leta 1945, vsa izčrpana, toda zdrava. Prepričana je bila, da zato ker se je pred vojno tako vneto posvečala gimnastiki. V taborišču je preživela skoraj dve leti svojega življenja.

Po letu 1945 je delovala najprej v prosveti. Med leti 1945 in 1947 je bila referentka za telesno vzgojo na ministrstvu za prosveto LRS, med leti 1947 in 1950 pa referentka za šolsko telesno vzgojo v komiteju za fizkulturo LRS. Leta 1946 se je formiral Zavod za fizkulturo v Ljubljani, ena izmed pobudnic za ustanovitev te kadrovske šole pa je bila tudi Jelica. Vmes je zaključila novoustanovljena tretji in četrti letnik in leta 1951 diplomirala na Državnem inštitutu za fizkulturo. Dobila je naziv višjega trenerja za orodno gimnastiko. Po letu 1953, ko je bil ustanovljen Inštitut za telesno vzgojo na stopnji višje pedagoške šole, je Jelica postala vodja študijske skupine za telesno vzgojo, predavala je metodiko telesne vzgoje, orodno telovadbo in ritmiko. V študijskem letu 1956/57 se je Inštitut preimenoval v Višjo šolo za telesno vzgojo, kjer je Jelica službovala kot profesorica za orodno telovadbo in ritmiko. V letu 1960 je Višja šola prerasla v Visoko šolo za telesno kulturo, kjer je bila leta 1962 izvoljena za redno profesorico in je predavala orodno telovadbo in ritmiko, kasneje pa teorijo in metodiko športne gimnastike. Tu je ostala vse do leta 1979, ko se je upokojila. Bogat publicistični opus, ki je nastajal v času njene zaposlitve na tedanji Visoki šoli za telesno vzgojo, zajema mnogo strokovnih del in učbenikov ter celo vrsto znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankov, ki jih je objavljala najprej v Vodniku, kasneje preimenovanim v Ljudski šport, Telesno kulturo in Šport. Je avtorica številnih telovadnih vaj, akademskih sestav, plesov in ritmičnih vaj. Napisala je tudi dvanajst samostojnih monografskih publikacij, poleg navedenega pa je ob Borisu Gregorki avtorica knjige Razvoj telovadnega orodja na Slovenskem (1984). V Gregorkovi knjigi Zlata leta slovenskega sokolstva, ki je bila izdana leta 1991, je bila avtorica dodatnega besedila, prevedla pa je tudi oba dela Knjige o športu (1971, 1972). V času svojih trenerskih let je samostojno sestavila kar nekaj izvirnih zletnih in akademskih sestav, ki jih je s svojimi in ostalimi jugoslovanskimi telovadkami večkrat predstavila ne samo slovenski publiki, ampak tudi svetu.

Jelica se je z gimnastiko prvič srečala s šestimi leti, ko je prestopila prag Narodnega doma, takrat imenovanega še Ljubljanski Sokol. Sokolskemu gibanju se je pridružila leta 1928 in dve leti kasneje pod vodstvom Milice Šepa že tekmovala na vsesokolskem zletu v Beogradu. Ko je bila še naraščajnica, je gibanje že nekaj desetletij vodil dr. Viktor Murnik, ki je Slovence popeljal v svetovno športno areno in pripomogel, da je telesna kultura postala del narodne. Ker je bila Jelica zelo dejavna in dobra telovadka, je sčasoma postala Murnikova najbližja sodelavka. Vodila je oddelek in bila članica državne reprezentance v športni gimnastiki v Pragi leta 1938 in v Sofiji leta 1939. Od leta 1934 do 1938 je bila podnačelnica in načelnica ljubljanske sokolske župe. Takoj po vojni se je vključila v tedanjo fizkulturo in delala kot članica fizkulture zveze. V društvu je bila dolgoletna vodnica mladink, starejših članic, staršev z otroki, trenerka tekmovalk športne gimnastike, sodnica, članica strokovnega odbora in drugih odborov v Partizanu Narodni dom. Zadnjih petintrideset let je delala predvsem na področju ritmične gimnastike. Do leta 1957 je bila načelnica Partizana Slovenije

in podpredsednica odbora za žensko športno gimnastiko. Bila je trenerka slovenskih in jugoslovanskih tekmovalk do leta 1970 in mednarodna breve sodnica do leta 1979.

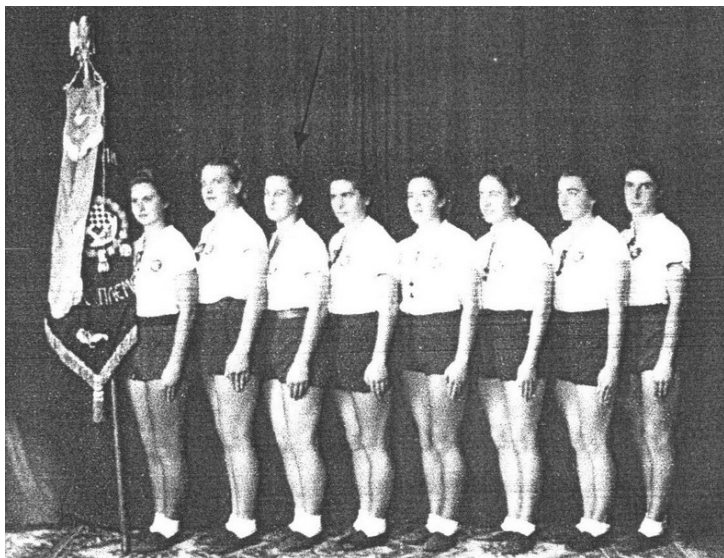
Kot amaterka je dosegla naslednje strokovne kvalifikacije:

- prednjak I. razreda,
- višja trenerka za športno gimnastiko,
- mednarodna sodnica za športno gimnastiko,
- mednarodna sodnica za ritmično gimnastiko.

Najpomembnejše organizacijsko delo je opravila kot članica vrhovnega štaba za organizacijo jugoslovanske telovadne reprezentance na vsesokolskem zletu v Pragi leta 1948, kot avtorica reprezentančnih nastopov doma in v tujini (gimnastrada v Zagrebu, dan mladosti v Beogradu) ter kot članica organizacijskega odbora za svetovno prvenstvo v športni gimnastiki v Ljubljani leta 1970, kjer je bila tudi tehnični vodja ženskega dela tekmovanja.

Poleg gimnastike, ki ji je bila izmed vseh športov najljubša, se je ukvarjala še z odbojko, atletiko in s plavanjem, igrala je celo hazeno, predhodnico današnjega rokometu. Med šolanjem v Beogradu je tudi veslala na šolskih prvenstvih. Uspehe je nizala drugega za drugim.

Prvič je kot tekmovalka v športni gimnastiki sodelovala na II. jugoslovanskem vsesokolskem zletu leta 1930 v Beogradu. Leta 1932 je bila zopet v ekipi Ljubljanskega Sokola, kjer so dekleta postala jugoslovanske državne prvakinje v mladinski kategoriji. Eno najpomembnejših tekmovanj v Jeličini karieri zagotovo predstavlja mednarodno prvenstvo v Pragi leta 1938, ko je bila članica jugoslovanske vrste in je z ekipo dosegla 2. mesto. Tega tekmovanja so se udeležile samo članice Zveze slovanskega sokolstva, zato ga lahko štejemo v resnici za slovansko prvenstvo. Mnogoboj je obsegal poljubno vajo s kiji, ki je bila Jelici izmed vseh vaj najtežja, obvezno in poljubno vajo na bradlji (enovišinski) ter krogih v gugu, poljubni vaji na krogih in konju na šir (preskok), metanje diska in tek na 60 metrov. Leta 1939 je Jelica tekmovala za zastavo kraljice Marije, kjer so bile telovadke Ljubljanskega Sokola prve in zadnje zmagovalke te lovorike. Istega leta je bila tudi članica državne reprezentance v športni gimnastiki na tekmovanju v Sofiji. Jelica je svojo gimnastično pot kot tekmovalka zaključila leta 1941, pred začetkom druge svetovne vojne v Jugoslaviji.

Slika 7: Zmagovalna vrsta za zastavo kraljice Marije (Jelica je tretja z leve)

Kot trenerka slovenskih in jugoslovanskih reprezentantk v športni gimnastiki je bila aktivna med letoma 1946 in 1970. Vzgojila je kar nekaj uspešnih tekmovalk, in sicer:

VIDA GERBEC:

- 1948 – olimpijske igre (London, Velika Britanija),
- 1950 – svetovno prvenstvo (Bazel, Švica).

NEVENKA POGAČNIK:

- 1958 – svetovno prvenstvo (Moskva, Sovjetska zveza),
- 1960 – olimpijske igre (Rim, Italija),
- 1962 – svetovno prvenstvo (Praga, Češkoslovaška).

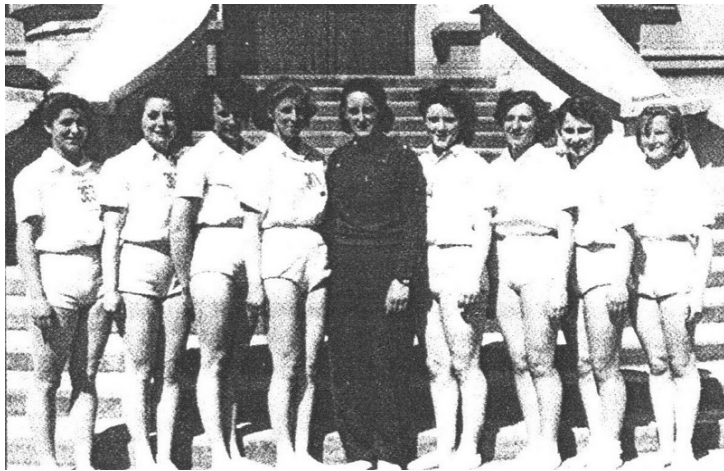
ZDENKA PRUSNIK:

- 1962 – svetovno prvenstvo (Praga, Češkoslovaška).

MARLENKA KOVAČ:

- 1966 – svetovno prvenstvo (Dortmund, Nemčija),
- 1969 – evropsko prvenstvo (Landskron, Danska),
- 1970 – svetovno prvenstvo (Ljubljana, Jugoslavija).

Posebej se ji je vtisnil v spomin dogodek na nastopu leta 1961. Na zaključni zakuski so se ljudje prerivali, da bi dobili čim več hrane. Takrat pa je maršal Tito stopil zraven in rekel: »Vsi stran, to moje pionirke iz Ljubljane, prve dobijo!« Tovariš Tito je imel pionirke iz Ljubljane zelo rad in če takrat tam ne bi bilo njega, verjetno ne bi dobile ničesar za pod zob.

Slika 8: Jelica (na sredini) z eno od svojih generacij deklet, ki jih je trenirala gimnastiko

Kasneje je Jelica s svojim aktivnim delom in mnogimi udeležbami na mednarodnih tekmovanjih vse bolj prehajala od športne gimnastike k ritmični. Skupaj z Gimnastično zvezo Slovenije je leta 1966 organizirala prvo republiško prvenstvo v ritmiki. Od pojava ritmične gimnastike na jugoslovanskih tleh je bila članica raznih odborov za ritmično gimnastiko, tako pri Gimnastični zvezi Slovenije kot tudi Gimnastični zvezi Jugoslavije:

- odbor za športno ritmično gimnastiko pri Gimnastični zvezi Jugoslavije (1975),
- odbor za množični program ritmične gimnastike pri Gimnastični zvezi Slovenije (1981-1985),
- ožji strokovni odbor ritmične gimnastike pri Gimnastični zvezi Slovenije (1986),
- strokovni odbor za ritmično gimnastiko pri Gimnastični zvezi Jugoslavije, kot predstavnica kluba KŠRG ND Ljubljana (do konca leta 1991),
- strokovni odbor ritmične gimnastike pri Gimnastični zvezi Slovenije s posebnimi nalogami (1992).

Leta 1973 je izdala prvi priročnik za ritmično gimnastiko. To je bila knjiga A-B-C moderne ritmične gimnastike. Leta 1981 je prevedla pravilnik za ocenjevanje v ritmični gimnastiki. Vzgojila je kar nekaj uspešnih tekmovalk v ritmični gimnastiki, med njimi so: Marjeta Kline, Dominika Kacin, Ana Lazič in druge. Z aktivnim delom v ritmični gimnastiki je prenehala, ko so delo prevzele druge domače in tuje trenerke.

Na svoji športni poti je bila sodnica tako za žensko športno gimnastiko kot za ritmično gimnastiko. Mednarodna breve sodnica za športno gimnastiko je bila od leta 1948 do 1979. Med drugim je sodila:

- 1948 – olimpijske igre (London, Velika Britanija),
- 1954 – svetovno prvenstvo (Rim, Italija),
- 1974 – svetovno prvenstvo (Varna, Bolgarija).

Poleg tega je sodila še na dveh sredozemskih igrah, leta 1971 v Izmiru v Turčiji in leta 1979 v Splitu v tedanji Jugoslaviji. Jelica velja tudi za prvo Slovenko, ki je opravila mednarodni sodniški izpit v ritmični gimnastiki, in sicer leta 1965.

Poleg vrhunškega športa se je ukvarjala tudi z rekreativno vadbo. Leta 1974 je pričela z vadbo za matere z otroki, ki jo je kasneje preimenovala v vadbo staršev z otroki, saj so tudi očetje izrazili željo po aktivni udeležbi. V okviru Narodnega doma je na pobudo Marije Bergant začela z vadbo za odrasle, ki so se same poimenovala kar Skokice. Vadbo so imele enkrat tedensko, starost vadečih pa se je raztezala od dvainpetdeset do dvaindevetdeset let. Prav toliko jih je imela Jelica, ko je še vedno vodila vadbo.

Slika 9: Skokice leta 1994 (Jelica čepi)

Ko je šestletna Jelica leta 1920 prvič stopila v telovadnico Narodnega doma, takrat še Ljubljanskega Sokola, je tam že sedem let pridno vadil Boris Gregorka. Skupaj sta hodila po istih poteh že od samih začetkov. Oba sta veliko časa preživela ob piljenju gimnastičnih elementov in vaj, oba sta tekmovala v najrazličnejših športih in bila uspešna pri tem, vendar je bila njuna največja ljubezen vedno gimnastika. Skupaj sta rasla in se učila pod okriljem dr. Viktorja Murnika. Bila sta ustvarjalen par. Kar nekaj del je nastalo z njunimi skupnimi idejami in zagnanostjo. Vsekakor je bila v Jeličinem spominu nepozabna telovadna sestava z zastavami in rutami, ki so jo njuni varovanci izvajali za dan mladosti leta 1963 v Beogradu. Ob skupnem delu je preskočila tudi iskrica ljubezni. Jelica je svojo ljubezen dolgo skrivala, saj je imel Boris ženo, ki jo je sama dobro poznala. Vendar je žena kmalu izvedela za njuno romanco. Zveze ni poskušala onemogočiti, Borisu in Jelici ni nikoli ničesar očitala. Poročila se nista nikoli, bila pa sta poročni priči Zdenki in Miru Cerarju, nekdanjemu odličnemu slovenskemu telovadcu.

Slika 10: Jelica in njen dolgoletni prijatelj Boris Gregorka

Zelo rada je potovala in k sreči je imela tudi možnost in veliko priložnosti, da je svojo strast do potovanja tudi izživela. Poleg poti, ki so jo vodila na razna tekmovanja, je v svojem prostem času obiskala kar precejšen del Evrope in Azije, nekaj malega pa tudi Afrike. Le Amerika in Avstralija sta ostali nedotaknjeni.

Večino svojega življenja je posvetila gimnastiki, tako športni kot tudi ritmični. Za vsa svoja prizadevanja in uspehe je prejela kar nekaj priznanj in nagrad:

- 1951 – državno odlikovanje: Orden zasluge za narod III. stopnje – Prezidij narodne skupščine FNR Jugoslavije – Beograd,
- 1965 – Bloudkova nagrada za strokovno delo – Zveza za telesno kulturo Slovenije (prva ženska),
- 1977 – Zlata plaketa Ilegalca – Ljubljana Mesto heroj – Skupščina mesta Ljubljane,
- 1979 – državno odlikovanje: Red dela z rdečo zastavo (Orden rada sa crvenom zastavom) za posebne zasluge in dosežene uspehe pri delu, ki ima poseben pomen za socialistično izgradnjo države – SFR Jugoslavije, predsednik republike,
- 1992 – nagrada Marjana Rožanca za življenjsko delo na področju športa za amaterske delavce - Skupščina mesta Ljubljane,
- 1996 – ŠD Narodni dom Ljubljana – zahvala: Rodovi telovadcev Športnega društva Narodni dom Ljubljana se ti iskreno zahvaljujemo za Tvoje dolgoletno nesebično in predano delo v telovadnici in zunaj nje,
- 2000 – nagrada za življenjsko delo kot amaterski delavec – Športna zveza Ljubljane,
- 2001 – častni Zlati medaljon – Fakulteta za šport v Ljubljani – ob 40-letnici visokošolskega študija.

V veliko zadovoljstvo pa so ji bila vedno tudi priznanja študentov, kolegov in njenih Skokic.

Jelica Helena Zoe Vazzaz je 15. junija 2007 po težki in hudi bolezni, v 93. letu starosti umrla. Bila je najpomembnejša ženska slovenske telesne kulture, desna roka preroditelja telovadbe na Slovenskem, dr. Viktorja Murnika. Bila je legenda slovenskega športa in pionirka ritmične gimnastike v Sloveniji ter dolgoletna članica Narodnega doma.

RUŽICA KOVAČIČ

Ružica Kovačič živi v Novem mestu v domu za ostarele. Ker sama ni bila sposobna sodelovati v intervjuju, sem se sestala z njenim sinom Damirjem, ki mi je pomagal pri zapisu njenega življenjepisa. Poleg njega so mi pomagali tudi gospod Slavko Dokl ter Maja in Jasna Dokl. Nekaj informacij sem dobila tudi iz glasila Tegi, to je glasilo Srednje elektro šole in tehniške gimnazije Novo mesto, kjer je leta 2006 tamkajšnja dijakinja Jasna Jožef pisala o Ružici kot o njenem idolu. Čeprav so se vsi zelo potrudili in mi posredovali vse informacije, ki so jih imeli o njej, še vedno ni nikjer zapisano, na katerih tekmovanjih je Ružica sodelovala kot sodnica ali kot trenerka niti nimam podatkov o tem, koliko priznanj in kje jih je dobila. Sin Damir je rekel, da mami priznanja niso bila pomembna, pomembno ji je bilo le to, da je k vadbi privabila čim več otrok in da so se otroci ob tem zabavali. Otroke ima neizmerno rada in vedno si je želela le, da bi čim večim omogočila pogoje za boljše življenje.

Ružica Kovačič, z dekliškim priimkom Brodič, se je rodila 16. februarja 1920 v Begovem Hanu v Bosni in Hercegovini mami Ani in očetu Antonu. Ko je bila še otrok, so se z družino preselili na Hrvaško v Valpovo, kjer je spoznala svojega moža Danila, doma iz Maribora. Takrat je na Hrvaškem služil vojaški rok. Leta 1947 sta se poročila in leto kasneje se jima je rodil sin Damir. O Ružici in Danilu obstaja anekdota iz vojnih dni. Njun sin Damir je povedal, da sta Ružica in njen mož velikokrat pripovedovala, da je Danilo med vojno gradil bunkerje, Ružica pa je bila v skupini, ki je bunkerje po vojni rušila. Imela je sedem bratov in sester; ima pa tudi vnukinjo Uršo in vnuka Blaža ter pravnukinjo Lišo in pravnuka Flina.

S končano štiriletno osnovno šolo se je njeno izobraževanje končalo; naprej se je izobraževala le ob delu. S športno gimnastiko se je spoznala pri petih letih in od takrat naprej je bila ta del njenega življenja. Postala je »sokolašica«, že prej pa sta telovadila tudi njena brata. Če bi iskali vzroke, ki so pripeljali Ružo v Novo mesto, sta to prav gotovo njen pokojni mož Danilo in sin Damir. Po poroki sta z možem živela na Hrvaškem, nato pa je Danilo leta 1957 prišel delat v Slovenijo, v Novo mesto. Leto kasneje sta za njim prišla še Ružica in Damir. Ko so prišli v Novo mesto, je Ružica sprva delala na vajeniški šoli, kjer je učila telovadbo. Takrat je vedno govorila, da so otroci na tej šoli kmečke grče, ki so pripravljene delati in niso razvajeni. Danilo se je kot tekstilni strokovnjak in organizator zaposlil v Novoteksu, Ružica pa se je zapisala telovadbi. Čeprav ni imela ustrezne izobrazbe, je zmagalo znanje. Dopoldne je učila na takratni vajeniški in ekonomski šoli, popoldne pa je preživela s svojimi telovadkami.

Trenerka je bila vse do svojega dvainosemdesetega leta, ko jo je premagala bolezen. Starejši se je spomnijo po tem, da je pripravljala mlade na tako imenovane zlete, s katerimi so proslavljali Titov rojstni dan. Z možem Danilom sta bila ena izmed glavnih organizatorjev zletov, sama jih je v Novem mestu celo vodila. To so bili Zleti bratstva in enotnosti, kjer je sodelovalo več kot devet tisoč zletnikov. Z možem sta jih skupaj pripravila štirinajst. Tudi veliko zletnih vaj je bilo Ružičino delo. Spraznili so celo vojašnico, kjer so lahko zletniki spali. Glavni del zletov je bil šport, tam pa so se družili tako mladina kot starejši, vedno so bili prisotni tudi znani politiki. Ružice so se bali celo fantje iz vajenske šole. Nič kolikokrat je bilo z novomeškega stadiona slišati glas Ružice Kovačič, velikokrat tudi brez mikrofona. Dekleta

in fantje so na vročem soncu počepali, dvigovali roke in tekali sem ter tja. Temu so sledila potovanja v zletna mesta z vlaki in avtobusi. V okviru zletov so imeli tudi razne izlete, med njimi tudi pohod na Triglav. Zleti so se poleg Novega mesta odvijali tudi v Karlovcu ter Bihaču in tudi tam je sodelovala Ružica.

Slika 11: Ružica kot vodja zleta (maha z zastavo)

V športni dvorani je pričel pod Ružičinim vodstvom rasti nov rod slovenskih telovadk: sestre Dokl, Vanja Požar, Nataša Hočevar, Cveta Urbas, Nataša Petrov, Metka Zupan, Mateja Kavšek in še nekatere. Mnoge med njimi je Ružica pripeljala do vrhunskih rezultatov. Nekdaj je bil v Novem mestu močan gimnastični center. Ružica je bila zelo stroga trenerka, saj ima močan značaj, vendar pa je znala biti tudi nežna in razumevajoča. Zahtevala je red in disciplino, vedno pa je poskrbela, da so se njene varovanke na treningih počutile varno. Zanj je veljal rek: »Zabava je zabava, delo je delo.« Včasih se je zdelo, kot da nima samo dvojnih oči. Čeprav je bila telovadnica velika, je imela vedno vse pod nadzorom. Otroke je spodbujala k delu in opazila vsak napredek, s tem pa jim pomagala, da so postajali močnejši in bolj samozavestni. Na koncu treninga so se morali otroci v telovadnici vedno postaviti v vrsto, v kateri je bilo potrebno stati pokonci, z malo privzdignjeno glavo. Vsakič jim je rekla: »Stoj mirno, gledaj gore, kao da gledaš tovariša Tita.« Otroci pa so morali odločno odgovoriti: »Zdravo!« To jim je bilo zelo zanimivo, še bolj pa to, da jim je vsakič, ko so odšli domov, razdelila bonbončke. Otroke je velikokrat nasmejala in jih razveselila s pozdravom: »Kje si ti, glista?« Kljub njenemu močnemu glasu, ki se je razlegal po vsej telovadnici, se je niso bali, saj so vedeli, da jih ima rada.

Slika 12: Ružica na enem izmed zletov (gledamo jo v hrbet)

Več kot deset let je vsako leto organizirala taborjenja na Valeti v Portorožu. Na športnih taborih so sodelovali tudi športniki iz Beograda in Bratislave. Z razvojem Portoroža kot turističnega kraja, so tabore opustili.

Slika 13: Ružica (sedi na sredini) na taborjenju v Portorožu

Slika 14: Nastop Ružičinih varovank na taborjenju v Portorožu

Ružici je pri njenem delu pomagalo več gimnastičnih strokovnjakov. To so bili zelenojamski trener Jože Mavrič, Slovaka Stanko Fiala in Milan Barborik, Novomeščan Slavko Kavšek in

drugi. Kljub temu pa je bila trenerka svojim tekmovalkam v prvi vrsti sama. Bila je trenerka znanih slovenskih telovadk Maje in Jasne Dokl in še mnogih drugih. Maja in Jasna sta bili nosilki medalj z balkanskih iger in udeleženci večjih tekmovanj, tudi svetovnega prvenstva. Jasna je pod njenim vodstvom med slovenskimi telovadkami dosegla največ. Z Ružico je prepotovala velik del sveta. Maja je sodelovala na enem svetovnem prvenstvu, vendar je takrat že trenirala v Gimnastičnem društvu Zelena jama pod taktirko Jožeta in Bernarde Mavrič, ki sta pomagala tudi pri Jasninem gimnastičnem razvoju.

Največji uspeh JASNE DOKL:

- 1979 – svetovno prvenstvo (Forthworth, ZDA)

V Forthworth je odšla kot sodnica tudi Ružica. Tako Maja kot Jasna sta tekmovali na več balkanskih in sredozemskih igrah. Kako se svoje »druge mame« iz otroštva spominja Jasna: »Spominjam se dobre in slabe Ruže. Bila je stroga in včasih je kričala. Pa ne razumite narobe! Ruža ima veliko in mehko srce. Vedno jo je bilo strah, da bi se nam na orodju kaj zgodilo. Takšno odgovornost, tako na vajah kot na nastopih in potovanjih, bi težko zmogla katera od drugih žena. Vendar moramo Ružo vzeti kot celoto. V njej je njeno znanje, sposobnosti in kričanje.« Za svoje delo je prejela veliko nagrad, leta 2002 je postala tudi naj meščanka Novega mesta. Svoje življenje je posvetila otrokom in mladini. Maja Dokl je Ružico Kovačič predstavila takole: »Je neponovljiva oseba z neznansko energijo. Je kot vino: starejša ko je, boljša je. Nanjo imam samo dobre spomine. Nas telovadke je vedno znala prepričati, da smo najboljše in velikokrat je o tem prepričala tudi druge trenerje in sodnike. Silno energijo nam je vlivala v telo. Če je želela, nas je prepričala, da je luna zelena. To je zmogla samo ona. Kot sodnica svetovnega razreda in ugleda ni znala, in mislim, da še danes ne zna, nobenega tujega jezika, vendar se je vedno povsod sporazumela. Brez prevajalcev je obredla ves svet in povsod so razumeli, kaj želi. Ruža je enostavno prava maskota.«

Slika 15: Ružica (zadaj levo) na mladinskem evropskem prvenstvu v Milanu leta 1978 (zadaj z leve Ružica Kovačič in Vera Bolković; spredaj z leve Mateja Kavšek in Mateja Prudič)

Ob trenerskem delu se je ukvarjala tudi s sojenjem, sodelovala je tako na evropskem kot svetovnem prvenstvu, poleg tega pa je sodila na veliko mednarodnih tekmovanjih. Bila je tudi predsednica strokovnega odbora Gimnastične zveze Jugoslavije.

Slika 16: Ružica kot sodnica (zadaj levo)

Slika 17: Ružica (na sredini) svetuje svojim sodniškim kolegicam

Ružica je bila svojevrstna oseba, ki je bila kljub temu da ni imela izobrazbe, sposobna iz nič narediti veliko. Bila je reševalka problemov. Kar 37 let je uspešno vodila žensko telovadno vrsto Partizana Novo mesto. Kasneje se je ukvarjala z raznimi družbenimi aktivnostmi, ki so bile povezane pretežno z gimnastiko in s predšolskimi otroki, ki so imeli probleme s telesno težo.

JOŽE MAVRIČ

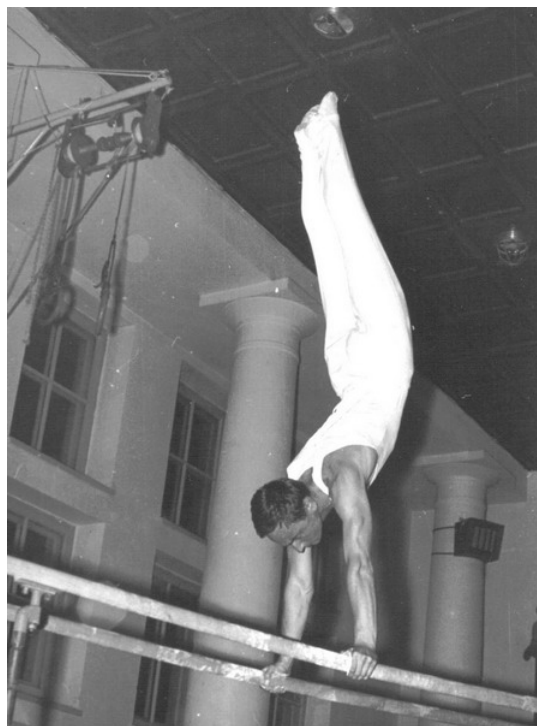
Jože Mavrič se je rodil 4. marca 1939 v Ljubljani mami Berti in očetu Alojzu. Mama se je rodila v Neuhamerju v takratni Češki, kasneje pa je skupaj s svojo mamo prišla v Ljubljano. Oče se je rodil v Šentlovrencu v Goriških brdih, ki so takrat spadala še pod Italijo. Tudi on se je kasneje preselil v Ljubljano. Mama je po vojni delala v Saturnusu, oče pa v Izolirki kot obratovodja. Stara starša pa mamini strani sta bila Ana in Jožef, doma iz Neuhamerja, po očetovi pa Jožefa in Ferdinand, doma iz Šentlovrenca. Jože ima deset let mlajšega brata Lojzeta, ki se je v mladih letih tudi ukvarjal z gimnastiko, vendar v manjši meri kot Jože. V mladosti je bil Jožetova »senca«, povsod je hotel biti z njim. Kot mladenič je Lojze delal kot trener, kasneje pa na Mestni zvezi Ljubljana. Zdaj je direktor športnega društva Slovan; je poročen in ima dva sinova.

Leta 1942 so Jožetovega očeta internirali najprej v Gonars in kasneje na Rab. Leta 1943, takoj po kapitulaciji Italije, se je pridružil partizanom, Rabski brigadi. Mama se je morala zaradi očetovega odhoda zaposliti v nemški kasarni kot delavka v kuhinji. Ker je delala od petih zjutraj do desetih zvečer, je Jožeta pazila stara mama Ana, mama pa je vse tri preživljala, nosila je ostanke hrane iz kuhinje. Takrat je bilo zelo hudo, saj hrane ni bilo. Po končani vojni je oče kot vojak odšel na osvoboditev Trsta, ne da bi o tem obvestil Jožeta in njegovo mamo. Čakala sta ga na železniški postaji, če se bo vrnil skupaj z ostalimi partizani. Očeta tisti dan ni bilo. Javili so jima celo, da je v vojni izgubil življenje. Nekega dne pa je Jože začutil, da oče prihaja in v tistem trenutku je nekdo stopil skozi vrata. Na veselje vseh se je oče vrnil domov k njemu in mami.

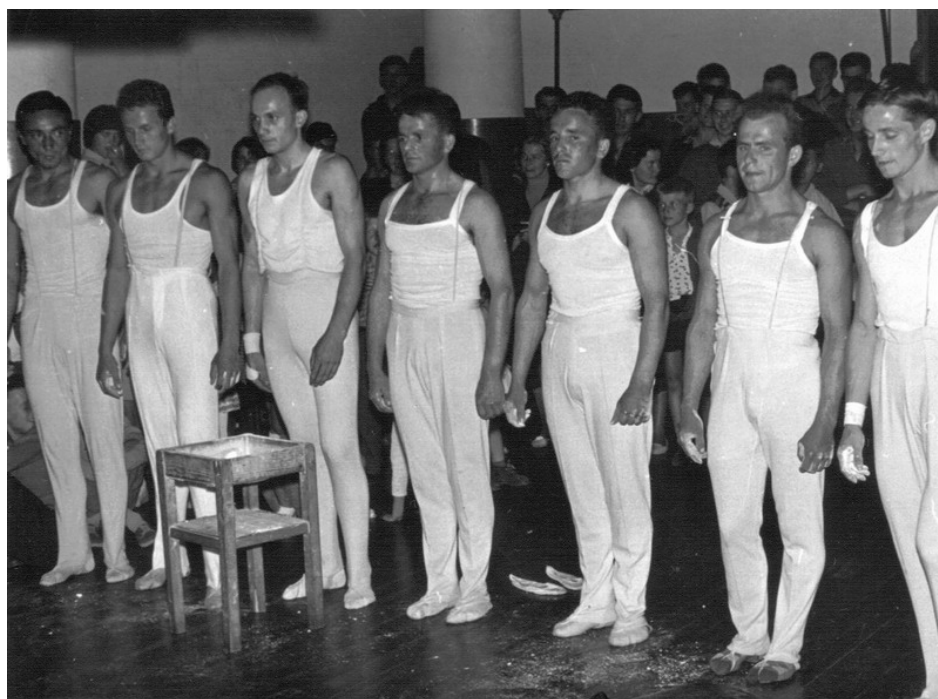
Leta 1945 je Jože kot šestletni deček prvič prestopil prag osnovne šole Ledina. Končal jo je leta 1949 in se vpisal na Nižjo gimnazijo Bežigrad; kasneje pa se je moral zaradi krajevnih okolišev, ker je živel v Mostah, prepisati na 10. gimnazijo v Mostah. Končal jo je leta 1953. Ker doma ni bilo denarja, se ni mogel vpisati na višjo gimnazijo, saj si je moral čim prej pridobiti poklic, da bi lahko začel služiti denar. Vpisal se je na grafično šolo in jo dokončal leta 1956. Učitelj v šoli je predlagal mami, da bi se vpisal na šolo za učitelja telesne vzgoje, vendar zaradi pomanjkanja finančnih sredstev to ni bilo možno. Leta 1959 pa se je, kljub očetovemu nasprotovanju, vpisal na tedanjo Višjo šolo za telesno kulturo. Na podlagi predhodnega dela in aktivnosti v klubu, so mu na občini za študij ponudili najvišjo možno štipendijo, samo da bi študiral. Šolanje je uspešno dokončal leta 1963 in postal predmetni učitelj športne vzgoje.

Z gimnastiko se je prvič srečal leta 1950. Kot enajstletni deček je skupaj s prijatelji začel obiskovati telovadbo na Taboru. Ker tam ni bilo dovolj prostora in ker so imeli premalo treningov, so leta 1954 odšli trenirat v takratni TVD Partizan Zelena jama, kjer so leta 1952 še kot člani Tabora nastopali na otvoritvi društva. Od takrat naprej je Zelena jama postala Jožetov drugi dom. Z ekipo Zelene jame so bili leta 1956 zelo uspešni na okrajnem prvenstvu. Poleg športnih uspehov jih je družilo predvsem trdno prijateljstvo in ljubezen do gimnastike. Bili so tudi voditelji kluba. S sedemnajstimi leti je postal načelnik društva in s tem se je

pričela njegova vodilna vloga v društvu. Z aktivno športno potjo je prenehal pri devetnajstih letih; zbolel je za zlatenico, kar ga je prisililo v šest mesecev mirovanja.

Slika 18: Jože med vajo na bradlji

Slika 19: Jože (prvi z leve) v moški vrsti Zelene jame

V času njegovega aktivnega udejstvovanja v gimnastiki je hkrati pričel s trenerskim delom z mlajšimi skupinami, tako v ženski kot v moški športni gimnastiki. Leta 1961 je ob takrat še prostovoljnem delu v Zeleni jami na željo in prošnjo ravnatelja pričel delati kot učitelj športne

vzgoje tudi na Osnovni šoli Vide Pregarc v Ljubljani. Tam je delal do leta 1971 in v tem času s svojimi učenci in učenkami dosegel izjemne dosežke na športnem področju. Športna aktivnost se je neverjetno dvignila, hkrati so imeli več sekcij. Bili so občinski in republiški šolski prvaki v športni gimnastici, rokometu, namiznem tenisu, atletiki in košarki. Nekaj let je na šoli učil tudi prometno vzgojo. Honorarno se je zopet lotil šolske športne vzgoje leta 1976 na Srednji grafični šoli, kjer je delal do leta 1981. Poleg tega je v Beogradu opravil tudi izpit za zveznega rokometnega sodnika. Dokler je opravljal delo zveznega sodnika, je sodil vsa finalna tekmovanja Pokala Slovenije. V času delovanja v šoli je bil poleg vsega naštetega tudi republiški sodnik za smučanje.

Slika 20: Jože kot vodnik pionirjev na akademiji novembra leta 1959

Slika 21: Jože (prvi z leve) kot vodnik pionirjev na akademiji novembra leta 1959

Slika 22: Jože z vrsto deklet na pripravah v 60 letih prejšnjega stoletja (stojijo z leve: Jožica Müller, Nataša Mozetič, Maja Labovič, Jože Mavrič, Breda Končnik, Lučka Jurjec; čepijo z leve: Milena Ostojič, Neva Železnik, Bernarda Müller, Vida Perišič)

Leta 1971 je za tri leta odšel delat na Skupščino mesta Ljubljane kot svetovalec za šport. Bil je uspešen in priden delavec, vendar mu pisarniško delo ni ustrezalo. Dobil je možnost zaposlitve kot profesionalni gimnastični trener, ki jo je kljub nižji plači z veseljem sprejel. Od leta 1974 do upokojitve leta 1996 je bil tako zaposlen v TVD (telovadnem društvu) Partizan oz. kasnejšem GD (gimnastičnem društvu) Zelena jama. Tudi po upokojitvi je do leta 2004 aktivno deloval kot trener. Sedaj sodeluje v upravnem odboru društva in pomaga pri ustvarjanju boljših pogojev sedanjim trenerjem. Skrbi za izgled društvenega inventarja.

Pri gimnastiki je spoznal tudi svojo ženo Bernardo. Bil je njen trener in pod njegovim vodstvom je dosegla kar nekaj lepih rezultatov. Bila je večkratna državna prvakinja pri mladinkah in članicah I. razreda. Ko je prenehala z aktivno športno potjo, je pričela v telovadnici delati kot trenerka. S tem je postala tudi Jožetova sodelavka. Preskočila je iskrica ljubezni in 27. maja 1977 sta se poročila. Še istega leta sta dobila sina Andreja, tri leta za njim pa še hčerko Mojco. Andrej se kot otrok ni ukvarjal z gimnastiko, treniral je košarko. Kasneje ga je športna pot vseeno vodila k športni gimnastiki. Končal je študij na Fakulteti za šport in začel delovati kot profesionalni trener športne gimnastike v GD Zelena jama. Njegova dekleta so zelo uspešna v svojih kategorijah in osvajajo naslove državnih prvakinj, poleg tega imajo že kar nekaj zmag na raznih mednarodnih tekmovanjih. Mojca je že od malega z očetom in mamo hodila v telovadnico, svojo športno pot pa je kronala z olimpijskimi igrami v Sydneyu leta 2000. V GD Zelena jama dela kot vaditeljica športne gimnastike mlajših kategorij, zaključuje pa tudi študij na Fakulteti za šport. V Sloveniji in prav tako po nekaterih državah po svetu so znani kot prava gimnastična družina. Pred zakonom z Bernardo je bil Jože že poročen, vendar zakon ni zdržal. Iz prvega zakona ima dva sinova. Leta 1966 se je rodil Vojko, leta 1970 pa Matija. Noben od njiju se ne ukvarja z gimnastiko. Oba sta poročena in sta že poskrbela za to, da ima Jože dve vnukinji in dva vnuka.

Slika 23: Gimnastična družina Mavrič (z leve: Jože, Mojca, Bernarda in Andrej)

V času delovanja na mestu trenerja športne gimnastike v Zeleni jami je bila njegova največja želja, da bi ustvaril normalne pogoje za trening. Delno se mu je želja izpolnila leta 1985 ob izgradnji prizidka; Zelena jama je dobila gimnastično jamo, nove, večje telovadnice pa žal še vedno ne.

V svoji karieri je treniral številne vrhunske telovadke, ki so se udeležile tako svetovnih kot evropskih prvenstev. Imel je tudi dve tekmovalki, ki sta se udeležili olimpijskih iger. Prva je bila leta 1972 Marija Težak, druga pa, na kar je še posebno ponosen, njegova hči Mojca Mavrič.

Slika 24: Jože in Mojca takoj po uspešnem nastopu na olimpijskih igrah v Sydneyu leta 2000

Vrhunske tekmovalke, ki so trenirale pod Jožetovim vodstvom:

VIDA PERIŠIČ:

- 1970 – svetovno prvenstvo (Ljubljana, Jugoslavija),

MARIJA TEŽAK:

- 1972 – olimpijske igre (München, Nemčija),
- 1973 – evropsko prvenstvo (London, Velika Britanija),

MAJA DOKL:

- 1974 – svetovno prvenstvo (Varna, Bolgarija),

BARBARA TURŠIČ:

- 1989 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 1989 – evropsko prvenstvo (Bruselj, Belgija),

SAŠA DEŽELAK:

- 1989 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),

NATAŠA RETELJ:

- 1992 – evropsko prvenstvo (Nantes, Francija),
- 1993 – svetovno prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),

BOJANA VRŠČAJ:

- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),

MOJCA MAVRIČ:

- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1997 – svetovno prvenstvo (Loussanne, Švica) – prva rezerva za finale mnogoboja,
- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija) – finale mnogoboja,
- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),
- 2000 – olimpijske igre (Sydney, Avstralija),
- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija) – finale mnogoboja,

ANĐELINA VIDA KOVIĆ:

- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija).

S Silvom Marinčičem je sodeloval tudi pri delu s Simono Brejc, ki je bila udeleženka evropskega prvenstva leta 1994 v Stockholmu. Imel je veliko tekmovalk, ki so tekmoval na sredozemskih igrah (Maja Dokl – 3. mesto na preskoku leta 1975 v Alžiru, Nati Rogelj, Mojca Mavrič in Anđelina Vidaković), na balkanskih igrah (Vida Perišič, Marija Težak,

Breda Končnik, Maja Dokl – 3. mesto na preskoku leta 1975 v Plevnu, Irena Bezjak, Marija Žvab, Nati Rogelj, Barbara Miklič, Tanja Detiček, Tina Matoh, Barbara Turšič, Karmen Lužar, Renata Novak in Maša Železnik).

Poleg vseh teh tekmovalk je delal tudi z Jasno Dokl, tekmovalko iz Novega mesta, ki je bila udeleženka svetovnega prvenstva v Forthworthu leta 1979, sredozemska prvakinja in nosilka medalj z balkanskih iger.

Slika 25: Jože med intervjujem po nastopu Marije Težak na olimpijskih igrah v Münchnu leta 1972

Pravi, da je razlika med takratnim in današnjim trenerstvom v tem, da imajo danes trenerji možnost moderne tehnologije in literature, česar takrat ni bilo. Ni bilo kakšnih posebnih pripomočkov, zato se je začel usposablјati v tujini. Leta 1966 si je kupil prvo kamero, imenovano Luč. Snemal je velika tekmovanja, doma pregledoval posnetke in se učil raznih elementov. Leta 1966 je odšel je snemat tudi svetovno prvenstvo v Dortmundu. S tem se je usposablјal in izpopolnjeval svoje znanje. Kasneje je s trenerskimi prijatelji, ki jih je spoznal in srečeval na tekmovanjih, izmenjaval mnenja in svoje znanje, kar se je končalo z vrhunskimi dosežki njegovih tekmovalk v športni gimnastiki.

Slika 26: Jože (desno) s prijateljem Jožetom Mešlom, vrhunskim trenerjem moške gimnastike

Ostala izpopolnjevanja izven slovenskega prostora: nekajkrat je bil v Romuniji, prvič leta 1970, večkrat je bil v Gruziji v Leselidzu, leta 1989 pa v Belorusiji v Grodnem.

Leta 1987 je prvič prišel v Slovenijo priznani beloruski trener, žal že pokojni Viktor Homutov. Naslednje leto je z njim prišla še žena Nataša in z družino Mavrič so navezali tesne, prijateljske odnose. Tako je leta 1989 skupaj z ženo Bernardo in dvema tekmovalkama (Barbaro Turšič in Bojano Vrščaj) odšel na treninge v Belorusijo. Z Viktorjem je sodeloval vse do njegove smrti leta 2002, z njegovo ženo Natašo pa Zelena jama sodeluje še danes.

Slika 27: z leve: Jože, Bernarda Mavrič in beloruski trener Viktor Homutov

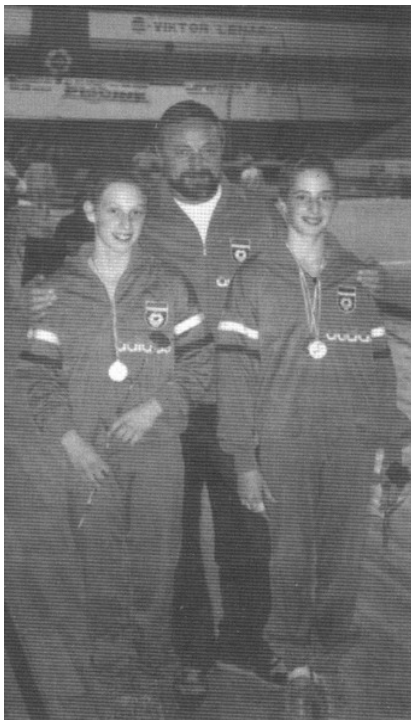
Večja tekmovanja, ki se jih je udeležil v svojem trenerskem udejstvanju:

- 1989 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 1989 – evropsko prvenstvo (Bruselj, Belgija),
- 1992 – evropsko prvenstvo (Nantes, Francija),
- 1994 – evropsko prvenstvo (Stockholm, Švedska),
- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1997 – svetovno prvenstvo (Lausanne, Švica),
- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija),
- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),
- 2000 – olimpijske igre (Sydney, Avstralija),
- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija).

Poleg tega je bil trener slovenske ženske reprezentance na številnih sredozemskih in balkanskih igrah. Vzgojil je številne državne prvakinje, tako v mnogoboju kot na posameznih orodjih.

Slika 28: Jože z mladinsko reprezentanco na evropskem prvenstvu v Patrasu leta 2002 (z leve: trenerka Nataša Retelj, Saira Osmičević, Julija Kamnar in Jože Mavrič)

Slika 29: Jože (na sredini) s Karmen Lužar (levo) in Mašo Železnik po osvojitvi zlata, srebrne in bronaste medalje na mladinskem balkanskem prvenstvu na Reki leta 1990

Najljubše tekmovanje, ki se ga je udeležil, so bile olimpijske igre v Sydneyu leta 2000. Predvsem zato, ker se jih je udeležil s svojo hčerko Mojco, poleg tega pa tudi zaradi dejstva, da si ni nikoli predstavljal da bo doživel občutek pravega olimpijskega duha. Pozitivno ga je presenetila dežela sama, impresionirala ga je olimpijska vas, otvoritvena slovesnost, samo vzdušje, dvorana za tekmovanje, dvorane za treninge. Edino s čimer ni bil zadovoljen, je bilo orodje, ki je bilo v primerjavi z evropskim trše, zato je bilo težavneje izvajati težke elemente.

Nad orodjem so se pritoževali tudi trenerji gimnastičnih velesil, kot je Romunija. Kljub temu je želja vsakega športnika in trenerja, da se udeleži olimpijskih iger. Jožetu je to uspelo.

Slika 30: Jože (na sredini) v pogovoru z nekdanjo županjo Ljubljane Viktorijo Potočnik (levo) in Jožetom Mešlom, vrhunskim trenerjem moške gimnastike, ob 50-letnici GD Zelena jama leta 2002

Priznanja in nagrade, ki jih je prejel v svoji trenerski karieri:

- 1965 – priznanje za požrtvovalno delo na področju šolske telesne vzgoje; občina Moste Polje,
- 1969 – priznanje za prizadevno delo v ŠŠD; OBZTK Moste Polje,
- 1970 – priznanje za dolgoletno delo in zasluge na področju telesne kulture; OBZTK Moste Polje,
- 1971 – posebno priznanje za zasluge na telesnovzgojnem področju ob 30-letnici ustanovitve OF in 25-letnici telesne kulture v novi Jugoslaviji; Mesto Ljubljana,
- 1974 – trener leta ŽŠG (ženska športna gimnastika); Gimnastična zveza Slovenije,
- 1974-1988 – priznanja Telesnekulturne skupnosti Ljubljana,
- 1976 – občinsko priznanje; občina Moste Polje,
- 1980 – trener leta ŽŠG; Gimnastična zveza Slovenije,
- 1982 – trener leta ŽŠG; Gimnastična zveza Slovenije,

- 1986 – zlata Bloudkova značka; republiško priznanje,
- Orden rada sa srebrnim vencem; državno odlikovanje,
- priznanje za desetletno delo; Partizan Slovenije,
- priznanje za prizadevno dolgoletno delo; Rokometni klub Slovan,
- državno priznanje: plaketa Stanka Bloudka za uspehe na športnem področju, Ministrstvo za šolstvo in šport,
- 1994 – Nagrada Marjana Rožanca na področju športa; Mesto Ljubljana
- 2000 – trener leta ŽŠG, članska kategorija; Gimnastična zveza Slovenije
- 2002 – priznanje GD Zelena jama za vrhunske dosežke v športu

Jelica Vazzaz
redni profesor v penz.
Kršičeva 6
61000 Ljubljana
Tel. 321-221

Gimnastično društvo
Zelena jama

Čestitam Mojci za odlični uspeh na SP,
sveda pa tudi očetu in mami ter skrbnemu
društvu Zelena jama.

Veliko uspeha tudi vnaprej!
Športni pozdrav!

Jelica Vazzaz

Slika 31: Čestitka Jelice Vazzaz Jožetu, Bernardi in Mojci po prihodu z evropskega prvenstva leta 1998

Slika 32: Dolgoletna dobra prijatelja in sodelavca Jože Mavrič (levo) in Silvo Marinčič ob Jožetovi upokojitvi leta 1996

Jože zdaj uživa življenje v pokoju, vsak dan se rekreativno ukvarja s športom in s tem skrbi za svoje zdravje. Je vsakodnevni obiskovalec Šmarne gore; rad zahaja v hribe. Če se le da, se poizkuša izogniti vožnji z avtomobilom, saj se do mesta, kamor je namenjen, največkrat odpravi kar peš. Poleg tega enkrat tedensko vodi vadbo za starejše občane v GD Zelena jama. Ob pričetku ure se ogrejejo, naredijo nekaj vaj za krepitev mišic, nato pa igrajo odbojko. Jože je tudi strasten filatelist, saj ima v svoji zbirki že več kot trideset debelih albumov različnih znamk z vseh koncev sveta. Vsako leto se veseli odhoda na tradicionalno družinsko smučanje v avstrijski Schladming, kamor odidejo tudi vsi štirje njegovi otroci s svojimi družinami. Njegova velika ljubezen je vikend v Slivni pri Vačah, ki sta ga skupaj z ženo začela graditi leta 1977. Zdaj je »zrasel« že v pravo hišo. Vsak konec tedna z ženo Nano odideta tja na oddih, da si nabereta novih moči za prihajajoči teden.

Slika 33: Jože in Bernarda na evropskem prvenstvu v Patrasu leta 2002

Mag. TONI BOLKOVIĆ

Toni Bolković se je rodil 8. aprila 1939 v Rakalju pri Puli mami Mariji in očetu Toniju. Mama je delala v ladjedelnici v Uljaniku, bila je skladiščnica in je tamkajšnjim delavcem izdajala orodja za delo, oče pa je bil šef puljske luke. Stara starša po mami sta bila Marija in Josip, po očetu pa Ana in Tone. Imel je dva brata in sestro. Starejši brat Inocente oz. po primorsko Nevenko, ki ima dva otroka, je žal že pokojni. Mlajši brat Atilijo živi v Puli in ima dva otroka, sestra Katarina pa v Švici. Ob Tonijevem rojstvu je bila Istra še del Italije, vendar pravi, da oni niso ne Italijani ne Hrvati, ampak da so pravi Istrani.

Obiskoval je Osnovno šolo Neven Kirac v Puli, kjer se je spoznal s športno gimnastiko. Trenirati jo je pričel pri trinajstih letih v Partizanu, to je bilo tamkajšnje športno društvo, ki so ga ustanovili leta 1951. V društvu so vadili odbojko, košarko, rokomet, atletiko ... in gimnastiko. Takrat še ni bilo gimnastičnih trenerjev, zato so jih učili kar šolski učitelji. Glavni namen je bila splošna vadba gimnastike, tekmovanj niso imeli. Kasneje so Tonija zaradi njegovih sposobnosti trenerji zadržali v gimnastiki, kjer so tekmovali v mnogoboju. Ta je obsegal plavanje, atletiko in gimnastiko. Ekipno so dosegali dobre rezultate in se uvrščali med prvih šest na državnem prvenstvu. Po koncu osnovne šole se je vpisal na srednjo tehnično šolo, jo uspešno končal in si s tem pridobil prvi poklic – elektrotehnik. Takrat je pri gimnastiki že prešel v vrsto mladincev, kjer so bili na hrvaškem prvenstvu ekipno tretji. Na državnem prvenstvu niso tekmovali, ker sta tja odšli tekmoval le prvi dve ekipi s hrvaškega prvenstva. Po končani srednji šoli je leta 1959 odšel v Beograd, kjer je dve leti študiral na Višji prednjačko trenerski školi in dokončal prvo stopnjo študija. V Beogradu je tekmoval v članski ekipi II. razreda, kjer je bil trikrat državni prvak. Bil je tudi reprezentant Srbije. Leta 1961, po vrnitvi iz Beograda, je odšel v vojsko v Zadar, po vrnitvi iz vojske pa se je leta 1964 preselil v Ljubljano, kjer je dokončal drugo stopnjo študija na Visoki šoli za telesno kulturo. Diplomiral je leta 1967.

Že v srednji šoli je delal kot vodnik oz. prednjak, kot so takrat imenovali vaditelje mlajših selekcij dečkov. Kot trener ženske gimnastike je pričel delati že leta 1962 v Puli, ko je prišel iz vojske. Tam je delal dve leti, nato pa je sledila selitev v Ljubljano. Po diplomi leta 1967 je pričel delati v TVD Partizan Narodni dom, kjer je pomagal Jelici Vazzaz. Zaposlil se je na Osnovni šoli Hinka Smrekarja. Leta 1968 so ga na fakulteti, ki jo je obiskoval, povabili, da bi sodeloval kot asistent pri športni gimnastiki, tako da je pol leta delal hkrati na osnovni šoli in fakulteti. Ob koncu šolskega leta 1968 je pustil delovno mesto v osnovni šoli, saj so ga na fakulteti redno zaposlili. Od leta 1968 pa do danes je bil avtor ali soavtor več kot 150 delom, kot so članki, objavljeni referati, monografije, učbeniki, knjige in študijska gradiva. Leta 1985 je bil gostujoči profesor na Fakulteti za telesno kulturo v Beogradu, v letih 1991, 1992 in 1993 na Pedagoški fakulteti v Puli, leta 1980 v Zagrebu, 1987 v Skopju in 1988 v Novem Sadu. Bil je mentor ali somentor več kot sedemdesetim študentom pri izdelavi diplomske naloge, kot konzultant je sodeloval pri več kot tridesetih diplomskih nalogah. Ob delu je vpisal tudi magistrski študij in ga uspešno končal leta 1988.

Vodilne vloge v raziskovalnih projektih: Validacija instrumentov za ugotavljanje psihofuzičnega stanja in stopnje treniranosti tekmovalk in tekmovalcev (1971), Prediktivna vrednost nekaterih manifestnih motoričnih in antropometrijskih spremenljivk za uspeh v športni gimnastiki (metodološka naloga iz leta 1976), Struktura motoričnih sposobnosti tekmovalk v športni gimnastiki starih od sedem do devet let (magistrska naloga, 1988).

Članstvo v raziskovalnih projektih: Validacija nekaterih športnih panog glede na transformacijo psihosomatskega statusa učenca osnovne šole (1977), Računalniško podprt sistem začetnega izbora otrok za športno gimnastiko (1992), Comparison of some elements through long hang swings forward on parallel bars (1995), Differences between some biomechanic parameters of run and take off in men and women simple horse vaults (1997), Program dela z mlajšimi kategorijami na mini gimnastičnih orodjih (1999).

Preden je odšel z OŠ Hinko Smrekar, je izbral šolsko ekipo deklic in jih hotel odpeljati trenirat v TVD Partizan Narodni dom. Takrat so mu predstavniki TVD Partizan Spodnja Šiška rekli, da otroci, ki živijo na območju Šiške, ne morejo trenirati drugje, kot v Šiški in ga leta 1971 povabili, da bi s to skupinico prišel delat v njihovo telovadnico. Njemu je bilo vseeno, kje dela in sprejel je povabilo TVD Partizan Spodnja Šiška. To skupino deklic je kasneje pripeljal do naslova državnih prvakinj. Skupaj z Dragišo Nikoličem, imenovanim Isus, sta bila gonilni sili in začetnika telovadbe v Šiški. Dolga leta je bil eden izmed vodilnih trenerjev v Partizanu Spodnja Šiška tudi Ivo Plešnar, ki je kasneje zapustil telovadne vrste. Začeli so širiti telovadnico, imeli vedno novejša orodja, zgradili so tudi gimnastično jamo in iz leta v leto je gimnastika v Šiški napredovala. Vendar je Toni delo v telovadnici še vedno opravljal ljubiteljsko, njegova osnovna zaposlitev pa je bila na fakulteti.

Strokovna izpopolnjevanja: leta 1968 je bil na strokovnem izpopolnjevanju na Tyršovem inštitutu v Pragi, istega leta je bil tudi v Tbilisiju, leta 1972 v Moskvi, Rigi, Tbilisiju, Kijevu in Leningradu, v letih 1975, 1978, 1980 in 1982 se je udeležil izpopolnjevanj v Romuniji, od leta 1968 do danes je sodeloval na velikem številu seminarjev v organizaciji Gimnastičskog saveza Jugoslavije, Gimnastične zveze Slovenije in Fakultete za šport.

Poleg trenerskega dela je opravil tudi mednarodni sodniški izpit za moško športno gimnastiko, vendar zaradi obveznosti pri ženski športni gimnastiki ni veliko sodil. Kot nevtralni sodnik je nekajkrat sodil na balkanskem prvenstvu.

Slika 34: Toni (na sredini) z reprezentanco Jugoslavije za sredozemske igre v Splitu na izletu na Hvaru leta 1979

Vrhunske tekmovalke, ki so trenirale pod Tonijevim vodstvom:

ANDREJA DIMNIK:

- 1974 – svetovno prvenstvo (Varna, Bolgarija),

MAJA SELIGER:

- 1974 – svetovno prvenstvo (Varna, Bolgarija),

TATJANA BUNC:

- 1977 – evropsko prvenstvo (Praga, Češkoslovaška),

ALENKA ZUPANČIČ:

- 1978 – svetovno prvenstvo (Strasbourg, Francija).

Toni je delal tudi z Marlenko Kovač, ki je bila drugače varovanka Jelice Vazzaz in je bila članica Narodnega doma. Marlenka se je udeležila svetovnega prvenstva v Ljubljani leta 1970. Poleg tega so Tonijeve telovadke tekmoval na sredozemskih igrah (Breda Krumpak, Alenka Zupančič – 2. mesto na preskoku in bradlji leta 1979 v Splitu, Ana Markun in Anja Regent), na balkanskih igrah (Maja Rener, Mira Đaković, Tatjana Bunc, Brigita Remšak, Alenka Zupančič, Ivica Lutar, Tea Ilc, Anja Regent, Bojana Šipčić, Saša Deželak, Katarina Bogataj, Vesna Stare in Maša Železnik). Treniral je tudi številne državne prvakinje.

Slika 35: Toni pred odhodom na sredozemske igre v Alžir leta 1979 (z leve: Toni Bolković, Maja Dokl, Maja Seliger, Miloš Vratič, Mira Đaković, Andreja Dimnik in Janko Nastran)

Večja tekmovanja, ki se jih je udeležil kot trener reprezentance:

- 1974 – svetovno prvenstvo (Varna, Bolgarija),
- 1977 – evropsko prvenstvo (Praga, Češkoslovaška),
- 1978 – svetovno prvenstvo (Starssbourg, Francija).

Udeležil se je tudi treh sredozemskih iger: leta 1975 v Alžiru, 1979 v Splitu in 1983 v Casablanci. Njegove tekmovalke so tekmovalce tudi na številnih balkanskih prvenstvih, bile pa so tudi večkratne državne prvakinje.

V svoji trenerski karieri je opravljal kar nekaj funkcij: od leta 1968 do 1986 je bil član strokovnega odbora Gimnastične zveze Slovenije, od leta 1970 do 1978 je bil član sekretariata GZS, več let pa tudi član strokovnega odbora Ljubljanske gimnastične zveze, od leta 1973 do 1984 je bil član strokovnega odbora Gimnastičnega saveza Jugoslavije, leta 1970 pa pomožni trener jugoslovanske ženske vrste, 15 let je bil eden izmed vodilnih trenerjev ženske reprezentance Jugoslavije, bil je tudi predsednik trenerske komisije Gimnastične zveze Jugoslavije in avtor obveznih tekmovalnih sestav pri Gimnastični zvezi Jugoslavije.

Poleg gimnastičnih funkcij je opravljal delo kondicijskega trenerja. Delal je s svetovnima prvakoma v smučarskih skokih Francijem Petkom in Rokom Benkovičem, s smučarjem Juretom Koširjem ter z rokometaicami Krima.

Nagrade in priznanja:

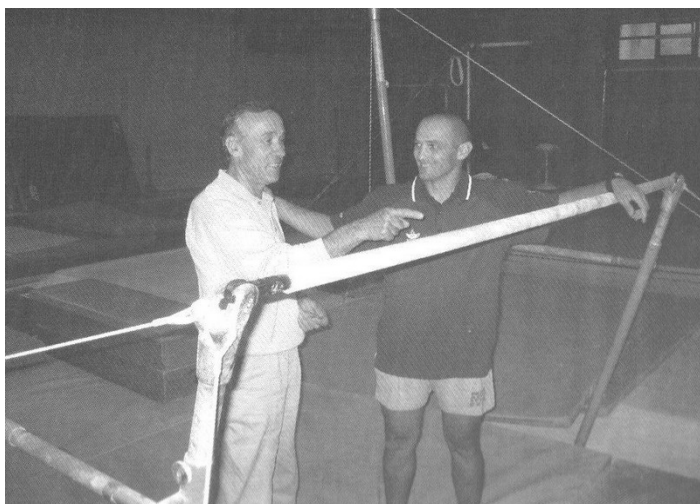
- 1971 – priznanje za vzgojno in strokovno delo v telesno kulturnih organizacijah Šiške; občinska zveza za telesno kulturo Šiška,

- 13 let zapored – značka in diploma za tekmovalne dosežke v vrhunskem športu; telesna kulturna skupnost Ljubljana,
- 1980 – priznanje za izredne uspehe dosežene pri obvladanju vojaških spretnosti, vzorno disciplino in tovarištvo, ter odgovorno izvrševanje nalog pripadnika teritorialne obrambe; Teritorialna obramba Slovenije,
- 1982 – odlikovanje Reda dela s srebrnim vencem; predsedstvo SFRJ,
- 1984 – plaketa za dolgoletno uspešno delo v telesni kulturi; Telesno-kulturna skupnost Ljubljane,
- 1985 – srebrna Bloudkova značka; Telesno-kulturna skupnost Šiška,
- 1987 – zlata Bloudkova plaketa; Telesno-kulturna skupnost Šiška,
- 1992 – priznanje za dolgoročno delo ob 90-letnici društva TVD Partizan Spodnja Šiška
- priznanja za strokovno delo s strani Gimnastč kog saveza Jugoslavije in Gimnastične zveze Slovenije,
- 2002 – priznanje za bogato strokovno in pedagoško delo ob 100-letnici društva ŠD GIB Šiška.

Slika 36: Toni Bolković (levo) in Alenka Zupančič

Na fakulteti je spoznal tudi svojo kasnejšo ženo Vero, s katero sta skupaj vodila vsa dekleta, ki so v tistem času zastopala barve gimnastike v Šiški. Sprva je bil njen profesor, kasneje pa sta skupaj delala kot trenerja v gimnastiki. Poročila sta se leta 1978, leto kasneje se jima je rodila hči Nadja, dve leti za njo pa še Katarina. Obe sta kot mlajši redno trenirali gimnastiko, vendar sta kasneje ta šport opustili. Katarina se je čez nekaj let vrnila kot vaditeljica mlajših otrok in uspešno opravljala svoje delo.

Slika 37: Toni (levo) s svojim naslednikom Mitijo Samardžijo Pavletičem

Leta 1983 je uradno prenehal z delom v športni gimnastiki in se posvetil samo delu na fakulteti. Kljub temu je še vedno pomagal ženi Veri v telovadnici. Dokončno je iz gimnastične telovadnice odšel leta 1990. Pravi, da je bilo njegovo srce in duša vedno pri gimnastiki in ne na fakulteti, kjer je dobival plačo. Zato je bil dolžan fakulteti, da se posveti tudi njej. Poleg tega se je odločil, da bo naredil tudi nekaj zase. V Puli je podedoval hišo in jo začel prenavljati.

V prihodnosti si želi predvsem uživati v življenju. Počasi bo prenehal z delom na fakulteti, potem pa se bo upokojil. Rad se vrača v Pulo, kamor se ne namerava preseliti, saj pravi da mu je lepo tudi v Ljubljani.

Slika 38: Toni in Vera Bolković

Dr. DOLJANA NOVAK

Doljana Novak, z dekliškim priimkom Košuta, je bila rojena 20. aprila 1948 v Ljubljani. Oba starša sta bila Primorca, doma iz Svetega Križa pri Trstu. Mama je bila gospodinja, oče pa zdravnik. Ima brata Gorjana, glasbenika, profesorja violine na visoki šoli v Kölnu. Z bratom sta si celo življenje zelo blizu. Kot otroka sta obiskovala številne izvenšolske dejavnosti, od glasbene šole, orkestra, pevskega zbora in folklore, do učenja tujih jezikov.

Slika 39: Doljana Novak

Doljana je večino življenja preživela v Ljubljani. Otroške počitnice je preživljala pri sorodnikih in starih starših v Sv. Križu pri Trstu, zato ji je ta vas domača. Tam je nekaj časa hodila celo v otroški vrtec. Kasneje je obiskovala Osnovno šolo Zvonka Runka v Šiški. Zaradi očal ji starši dolgo niso dovolili, da bi se ukvarjala z gimnastiko. Tako je v Partizan Narodni dom prišla šele pri desetih letih, kljub temu da si je na treninge gimnastike želela že prej. Bila je plezalni tip otroka. Najprej je navdušeno plezala po sosedovi češnji in drogu za stepanje preprog, zato ji je verjetno kasneje šlo najbolje tudi na dvovišinski bradlji. Njena trenerka je bila skoraj vso njeno gimnastično pot Zdenka Cerar.

Doljanini največji tekmovalni uspehi so bili:

- 1. mesto na državnem prvenstvu v ekipni razvrstitvi članic,
- članica slovenske reprezentance,
- naslov državne prvakinja v ritmični gimnastiki.

Po končani osnovni šoli se je vpisala na šubičevo gimnazijo, ki jo je končala leta 1966, nato pa na Visoko šolo za telesno kulturo, danes Fakulteto za šport. Svojo tekmovalno gimnastično pot je končala leta 1968. Takrat je Zdenka Cerar prenehala s svojim trenerskim delom in ekipa se je razšla. Doljana je takrat začela delati kot trenerka. Najprej je v Narodnem domu

trenirala II. razred mladink, kasneje pa je delovala v TVD Partizan Moste, kjer se je gimnastika komaj začela razvijati. Bila je vestna študentka in je diplomirala že leta 1971. Ob diplomi je pridobila še naziv trenerka športne gimnastike ter vaditeljica plavanja in smučanja.

Po diplomi se je zaposlila na Osnovni šoli Bičevje, kjer je leto in pol poučevala športno vzgojo. Kasneje so jo povabili na Fakulteto za telesno kulturo. Tam je leta 1977 magistrirala in leta 1985 doktorirala. Na fakulteti je ostala 24 let, najprej kot asistentka pri predmetu športna gimnastika in kasneje kot docentka in izredna profesorica pri istem predmetu.

Po letu 1990 se je z družino za dve leti preselila v Afriko. Po vrnitvi domov se je za krajši čas vrnila na fakulteto, kasneje pa se zaposlila na OŠ Maksa Pečarja v Črnučah in OŠ Franca Rozmana Staneta v Šentvidu. Na gimnastiko ni povsem pozabila. Njene učenke so vsako leto osvajale vidne uvrstitve na šolskih državnih prvenstvih v športni gimnastiki in skokih na mali prožni ponjavi.

S sojenjem se je pričela ukvarjati že v študentskih letih. Sodi v prvo generacijo sodnic, ki so opravljale nacionalne sodniške izpite. Leta 1988 je na interkontinentalnem izpitu v Frankfurtu opravila izpit za mednarodno sodnico z najvišjim nazivom – breve, to je licenco za sojenje na tekmovanjih najvišjega ranga v organizaciji FIG-e (Mednarodne gimnastične zveze). S sojenjem se je ukvarjala do leta 1992. Pogosto je sodila v Italiji, kamor so jo, tudi zaradi znanja jezikov, vabili kot nevtralno sodnico na meddržavnih turnirjih.

Večja tekmovanja, na katerih je sodila:

- 1989 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 1990 – evropsko prvenstvo (Atene, Grčija).

Sodila je tudi na sredozemskih igrah leta 1979 v Splitu, na univerzadi leta 1987 v Zagrebu, na dveh balkanskih prvenstvih, enem svetovnem in enem evropskem pokalu, večkrat je bila sodnica na mednarodnih tekmovanjih.

Zase pravi, da je bila ambiciozna in se je službeno precej angažirala. Več let je bila nosilka predmeta športna gimnastika na fakulteti v Ljubljani in tudi v Zagrebu. Bila je predstojnica katedre za monostrukturne športe in dva mandata prodekanica za študijske zadeve. Kot avtorica je sodelovala pri enajstih znanstvenih monografijah, desetih dokumentiranih objavljenih referatih, devetih člankih z recenzijo, objavljenih v revijah, enem učbeniku, treh študijskih gradivih, štirih poljudnoznanstvenih knjigah, dvanajstih strokovnih člankih ter dvajsetih dokumentiranih strokovnih dejavnostih. Udeležila se je večih mednarodnih znanstvenih kongresov in simpozijev. Pri izdelavi diplomskih nalog je bila mentorica devetnajstim študentom. Bila je tudi mentorica dveh magistrskih nalog in dveh doktoratov.

Bila je predsednica ženskega strokovnega odbora Gimnastične zveze Slovenije (1978 do 1982), članica predsedstva GZS (Gimnastične zveze Slovenije) ter članica sodniške komisije GZS in GZJ (Gimnastične zveze Jugoslavije).

Dobila je številne nagrade in priznanja, in sicer je leta 1986 od mesta Ljubljana dobila plaketo za strokovno pomoč pri organizaciji balkanskega prvenstva, od Gimnastične zveze Slovenije je prejela priznanje za desetletno strokovno delo, v Partizanu Moste priznanje za večletno strokovno delo, na Fakulteti za šport zahvalo za opravljeno delo na Fakulteti za telesno kulturo in v Partizanu Narodni dom bronasto značko za dolgoletno članstvo in strokovno delo.

V Narodnem domu je spoznala tudi svojega moža Mitjo Novaka, po izobrazbi elektroinženirja. Poročila sta se že kot študenta in že med študijem imela prvega otroka. Prvorojeni Grega je likovni pedagog in se ukvarja z grafičnim oblikovanjem. Nekaj let je treniral smučanje, nikoli pa se ni ukvarjal z gimnastiko. Miha se je rodil leta 1976. Tudi on ni treniral gimnastike, ampak smučanje in odbojko. Je elektroinženir. Leta 1982 se je rodila še Ana, ki se s športom ukvarja le rekreativno. Ljubi potovanja in zaključuje študij kemije.

Doljana Novak je od leta 2001 upokojena. Pazi na leto in pol starega vnučka in uživa v jadraniu. Malo se še vedno spogleduje s stroko. Pravkar piše priročnik za učitelje z naslovom Gimnastična abeceda v osnovni šoli.

VERA BOLKOVIČ

Vera Bolkovič, z dekliškim priimkom Peharc, se je rodila 5. januarja leta 1951 v Tržiču mami Citi in očetu Mihi. Mama je bila rojena v Bohinjski Bistrici, vendar je bila takoj po rojstvu dana v posvojitev družini iz Tržiča. Oče je bil doma iz vasi nad Tržičem, Lom pod Storžičem. Mama je bila gospodinja, preživljala se je s šiviljstvom, oče pa je bil izučen trgovec, vendar je kot trgovec delal bolj malo. Bil je šef skladišča v tovarni usnja. Mama je bila posvojena, tako da imena njenih staršev Veri niso znana, po očetovi strani se spominja imena dedka Miha, imena stare mame se ne spomni, ker niso imeli dosti stikov, saj stari starši sina niso marali, ker se je poročil v mesto, in to s partizansko vdovo s tremi otroki. V družini je bilo pet otrok, Vera je na svet privekala kot četrta. Najstarejša sestra Tatjana je stara 70 let, je vdova in ima dve hčeri in pet vnukov; naslednja dva sta bila brata, Marjan in Peter, ki sta žal oba že pokojna. Marjan je imel dve hčeri, Peter eno. Imela je še mlajšo sestro Ireno, ki je prav tako pokojna, imela je dva sinova.

Osnovno šolo je obiskovala v Tržiču, z gimnastiko pa se je prvič srečala v Partizanu Tržič, kamor je hodilo veliko otrok, saj v Tržiču drugega kot telovadbe niso imeli. Njena prva vaditeljica je bila Ivanka Miklič. Že kot trinajstletna deklica se je udeležila tečaja za vaditelje športne gimnastike, takrat imenovane prednjake, v Rovinju. V takratnem Partizanu Tržič je bila že kot tekmovalka v upravnem odboru. Ker ni bilo pogojev za vrhunsko gimnastiko, so se udeleževali tekmovalj nižjega ranga. Najboljša je bila na preskoku in na bradlji.

Po končani osnovni šoli je odšla na Srednjo šolo za telesno vzgojo v Maribor. Tudi v Mariboru se ni prenehala ukvarjati z gimnastiko. Tam sta bila njena trenerja Tončka Miklič, ki je bila poleg vodnice tudi odlična tekmovalka v gimnastiki, in starejši trener Zadnikar. V Mariboru je pričela delati kot vodnica mlajših otrok. Po koncu srednje šole se je vpisala na Visoko šolo za telesno kulturo v Ljubljani. Prvo leto se je vsak dan vozila v Tržič, kjer se je udeleževala treningov folklorne skupine Karavanke. Z njimi je imela kar nekaj nastopov doma in v tujini. Zelo rada ima glasbo in ples. V Ljubljani se je začela ukvarjati z odbojko. Bila je članica Odbojkarskega kluba Ljubljana, ki pa žal še ni bil prav dobro organiziran, zato se je odločila, da se bo posvetila samo delu v gimnastiki, in sicer v Partizanu Spodnja Šiška. Tja jo je napotil šolski kolega, takratni trener tega kluba, Ivo Plešnar. Tako je leta 1972 še kot študentka pričela delati v Šiški pod vodstvom trenerja prof. Tonija Bolkoviča, leta 1976 pa so jo redno zaposlili kot profesionalno trenerko. Z napisano diplomo, vendar manjkajočim enim izpitom, zaradi osebnih razlogov ni dokončala fakultete.

Slika 40: Vera in Toni z deklicami na akademiji v hali Tivoli ob 70-letnici društva

Svoje znanje gimnastike je izpopolnjevala na pripravah v Romuniji in Gruziji. Njena prva tekmovalka z večjim uspehom je bila Mateja Prudič, ki je bila takratna republiška in državna prvakinja.

V svoji trenerski karieri je vsako leto s svojimi tekmovalkami dosegala najvišje republiške in državne naslove v pionirskih, mladinskih in članskih kategorijah. Za dosežene uspehe je vsako leto prejela priznanje Telesnokulturne skupnosti Ljubljana v obliki značke in plakete. Po končani trenerski karieri ji je bilo na praznovanju 90-letnice društva izrečeno priznanje s strani takratnega predsednika društva Janeza Matoha. Dejal je, da je gimnastika v društvu v času delovanja Vere in Tonija Bolkoviča dosegla svoj vrhunec.

Slika 41: Vera kot vodnica na mladinskem evropskem prvenstvu v Milanu leta 1978 (z leve: Mateja Prudič, Vera Bolkovič in Mateja Kavšek)

Najuspešnejša tekmovalka, s katero je delala Vera:

TATJANA BUNC:

- 1977 – evropsko prvenstvo (Praga, Češkoslovaška).

Njene tekmovalke so nastopale tudi na balkanskih igrah (Tea Ilc, Bojana Šipčić, Saša Deželak, Katarina Bogataj, Vesna Stare in Maša Železnik).

Rada se spominja svoje zadnje generacije, to so bile Saša Deželak, Katarina Bogataj, Vesna Stare in Maša Železnik, ki jim pravi kar štiriperesna deteljica. Še posebno je ponosna na uspeh Bojane Šipčić, ki je leta 1985 postala absolutna državna prvakinja. Pravi, da so bile pridne in delavne, čeprav včasih malo premalo poslušne.

Slika 42: Vera (zadnja v drugi vrsti z desne) kot vodnica

Sama se kot trenerka olimpijskih iger, svetovnega ali evropskega prvenstva ni udeležila, je pa bila trenerka reprezentance na številnih balkanskih prvenstvih. Poleg trenerskega dela je bila Vera tudi sodnica, čeprav ji je bilo delo trenerke ljubše. Bila je sodnica zveznega razreda, sodila je več mednarodnih tekmovanj. Prvi sodniški izpit je opravljala skupaj z Marlenko Kovač, njeno veliko vzornico, tudi olimpijko, in ga opravila nadpovprečno dobro. Pohvalila jo je tudi sama Marlenka, na kar je bila zelo ponosna.

V gimnastiki ji je bilo najbolj všeč to, da s trdim delom prideš do rezultata, do lastnega uspeha, imeti moraš le željo. Veliko ji pomeni, da jo dekleta, ki jih je trenirala, še vedno obiskujejo in je z njimi še vedno v dobrih odnosih. Z delom v gimnastiki je končala leta 1990. Razlog so bile predvsem negativne razmere v športu. Zadnje leto je poleg trenerskega dela začela šivati gimnastične drese. Takrat ni bilo veliko izdelovalcev gimnastičnih dresov, zato se je odločila, da bo ustanovila podjetje. Poleg dresov šiva tudi trenirke in prav te so bile povod, da se je pričela ukvarjati s šivanjem. Nekaj let nazaj v klubih ni bilo denarja, da bi si lahko privoščili opremo. Vera jim je takrat ponudila možnost, da si sami kupijo material, ona pa jim je naredila trenirke. In tako se je začelo njeno šiviljstvo, s katerim se ukvarja še danes. Šiviljsko žilico je podedovala po mami. Prvi dve leti je izdelovala le trenirke, kasneje pa je začela izdelovati še drese. Tudi pri tem delu je uspešna, saj njene drese nosijo že na vseh

celinah sveta. Dres, ki ga je nosila Maja Hribar leta 2002 na evropskem prvenstvu v Patrasu, pa je po internetnem glasovanju zasedel prvo mesto.

Verino življenje pa se ni vrtelo le okoli gimnastike in šivanja. Ima družino, moža Tonija Bolkovića in tri otroke. Prvi otrok Goran je iz prvega zakona, rodil se je leta 1973, in sicer se je prvič poročila leta 1972, še kot študentka. Zakon ni zdržal in tako sta se leta 1975 s prvim možem ločila. Na fakulteti, ki jo je obiskovala, je spoznala sedanjega moža Tonija. Sodelovala sta tudi kot trenerja v športni gimnastiki in vnela se je iskrica. Leta 1978 sta se poročila in imata dve hčerki, Nadja se jima je rodila leta 1979, Katarina pa dve leti kasneje. Goran se je vso mladost ukvarjal z judom, Nadja in Katarina pa sta kot mlajši redno trenirali gimnastiko, vendar sta jo kasneje opustili. Katarina se je čez nekaj let vrnila kot vaditeljica mlajših otrok in uspešno opravljala svoje delo.

Vera si v prihodnosti želi ustvarjati v svoji šiviljski delavnici, tudi potem, ko bo odšla v pokoj. Njena želja je, da bi kasneje njeno delavnico prevzel kdo od njenih otrok.

VIDA MIHELČIČ

Vida Mihelčič, z dekliškim priimkom Perišič, se je rodila 5. decembra 1951 v Ljubljani mami Danici in očetu Srečku. Mama je bila gospodinja, oče pa oficir. Sprva so živeli v Ljubljani, potem v Ilirski Bistrici in nato spet v Ljubljani. Stara mama po mamini strani je bila Gizela, imena starega očeta se ne spomni, saj so ga klicali stari ata in po tem imenu se ga spomni. Živela sta na kmetiji na Dolenjskem. Stara starša po očetovi strani sta bila Vida in Mihajlo, živela sta na kmetiji v Srbiji. Vida ima tudi mlajšo sestro Tatjano.

Vida je prve tri razrede osnovne šole obiskovala v Ljubljani v Osnovni šoli Prule, nato je tri leta hodila v osnovno šolo v Ilirsko Bistrico, zadnja dva razreda pa zopet v Ljubljano, v Osnovno šolo Vide Pregarc. Z gimnastiko se je prvič srečala pri sedmih letih v Partizanu Trnovo. Veliko otrok je hodilo dvakrat na teden v Trnovo na telovadbo in pridružila se jim je tudi ona. Po naravi je bila zelo gibljiva, kar je bila že ena prednost pred ostalimi otroci, ki te sposobnosti niso imeli. Poleg gimnastike je hodila tudi v glasbeno šolo, igrala je harmoniko. V Ilirski Bistrici telovadbe ni bilo, zato je hodila h košarki in k tabornikom. Po ponovni selitvi v Ljubljano pa je začela hoditi v TVD Partizan Zelena jama, kjer je sprva igrala košarko, kasneje se je posvetila gimnastiki.

Slika 43: Vida na dvovišinski bradlji

Po končani osnovni šoli se je vpisala na Pedagoško gimnazijo v Ljubljani, ob šoli pa je bila še vedno zvesta gimnastiki. Kot tekmovalka je dosegla kar nekaj zavidanja vrednih uspehov. Največje tekmovanje, ki se ga je Vida udeležila:

- 1970 – svetovno prvenstvo (Ljubljana; Jugoslavija)

Uvrstitev v državno reprezentanco za svetovno prvenstvo je bil uspeh predvsem zaradi tega, ker je bila po uspehih slovenska gimnastika v tistem času bolj na repu jugoslovanske gimnastike in Vidi se je uspelo uvrstiti v reprezentanco ob do tedaj vrsto let edini Slovenki v reprezentanci, Marlenki Kovač. Pravi, da ji je bil vsak uspeh v gimnastiki pomemben in da ne

bi izpostavljala točno določenega. Poleg svetovnega prvenstva se je udeležila še nekaj balkanskih prvenstev.

Slika 44: Vida s svojimi gimnastičnimi kolegicami po enem izmed uspešnih tekmovanj (z leve: Lučka Jurjec, Vida Perišič, Maja Labovič in Bernarda Müller)

Po končani srednji šoli se je leta 1970 vpisala na Visoko šolo za telesno kulturo. V drugem letniku fakultete se je odločila za zaključek svoje gimnastične kariere, za kar ni imela posebnega razloga, preprosto pravi, da je bilo dovolj. Diplomirala je leta 1975. Kot vodnica mlajših selekcij je v Zeleni jami pomagala še ko je bila sama telovadka. Po zaključku študija so jo decembra leta 1975 tam tudi zaposlili in v Zeleni jami je delala do avgusta leta 1981. Potem je bila od septembra leta 1981 do konca avgusta leta 1986 zaposlena na Osnovni šoli Ketteja in Murna v Ljubljani, ob tem pa je popoldneve še vedno preživljala v telovadnici v Zeleni jami in pomagala pri delu z mlajšimi selekcijami. Septembra leta 1986 je pričela delati na Gimnastični zvezi Slovenije in prenehala z delom v Zeleni jami, saj enostavno ni bilo časa za vse. V tem času se je svetovna gimnastika zelo razvijala in njena želja je bila, da bi lahko tudi slovenski gimnastiki pomagala, da bi sledila razvoju svetovne gimnastike. Poleg dela v vrhunski gimnastiki, je hotela približati gimnastiko tudi otrokom, ki niso bili sposobni vrhunskih rezultatov, zato so v gimnastiko leta 1987 uvedli tako imenovani »B-program«, avtorica pravilnika za ta program pa je bila prav Vida. V času, ko je delala na Gimnastični zvezi Slovenije je sodelovala v projektu Gimnastika 2000, katerega cilj je bil uvrstitev ene tekmovalke na olimpijske igre leta 2000. Projekt lahko oceni za uspešnega, saj je bil cilj dosežen z uvrstitvijo Mojce Mavrič na olimpijske igre 2000 v Sydneyu. V okviru projekta je bila soavtorica Animacijskega programa in avtorica dveh priročnikov: Gimnastična šola 1 in Gimnastična šola 2, poleg tega pa je prevedla kar nekaj člankov. Ves čas je tudi skrbela, da je zveza s prilagajanjem tekmovalnih pravil skušala slediti trendu razvoja gimnastike v svetu ter za reprezentantke zagotoviti čim bolj optimalne pogoje dela, ki so jih dane razmere dopuščale. V tem času se je pričelo v šole uvajati športne razrede, ki so bili v začetku predvsem gimnastični, kasneje so se razširili na vse športe.

V začetku leta 1993 je iz Gimnastične zveze Slovenije odšla delat na Mestno občino Ljubljana v službo za šport, od decembra leta 1999 naprej pa je zaposlena na Inšpektoratu za šolstvo in šport. Vse do leta 2001 je bila aktivna v različnih organih Gimnastične zveze Slovenije.

V vsej svoji trenerski karieri je delala s kar nekaj vrhunskimi telovadkami, predvsem na začetku njihovih karier. To so bile: Maja Dokl (svetovno prvenstvo), Nataša Retelj (svetovno in evropsko prvenstvo), Bojana Vrščaj (svetovno in evropsko prvenstvo), Simona Brejc (evropsko prvenstvo).

Vida je bila enkrat tudi trener reprezentance, in sicer:

- 1977 – evropsko prvenstvo (Praga, Češkoslovaška).

Poleg trenerskega dela je opravljala tudi delo sodnice. Prvič je opravila sodniški izpit leta 1968. Postala je sodnica prvega razreda. Leta 1970 je naredila izpit za sodnico zveznega razreda, leta 1976 pa za sodnico mednarodnega razreda. Leta 1986 je postala sodnica mednarodnega razreda z nazivom breve, ki ga je obdržala dva sodniška cikla, potem pa je s sojenjem prenehala. Večja tekmovanja, ki jih je sodila, so bila: leta 1979 sredozemske igre v Splitu, leta 1987 univerzaida v Zagrebu, poleg tega pa tudi kar nekaj balkanskih prvenstev.

Priznanja, ki jih je prejela:

- 1991 – srebrna Bloudkova značka za delo v športu; skupščina mesta Ljubljana,
- 2002 – priznanje GD Zelena jama za vrhunske dosežke v športu.

Slika 45: Vida prejema priznanje ob 50-letnici GD Zelena jama

V prvem letniku fakultete je spoznala svojega bodočega moža Branka Mihelčiča, s katerim sta se leta 1975 poročila, dve leti kasneje se jima je rodila hčerka Tina, leta 1983 pa še sin Miha. Tina je že poskrbela za to, da ima Vida vnučka Anžeta.

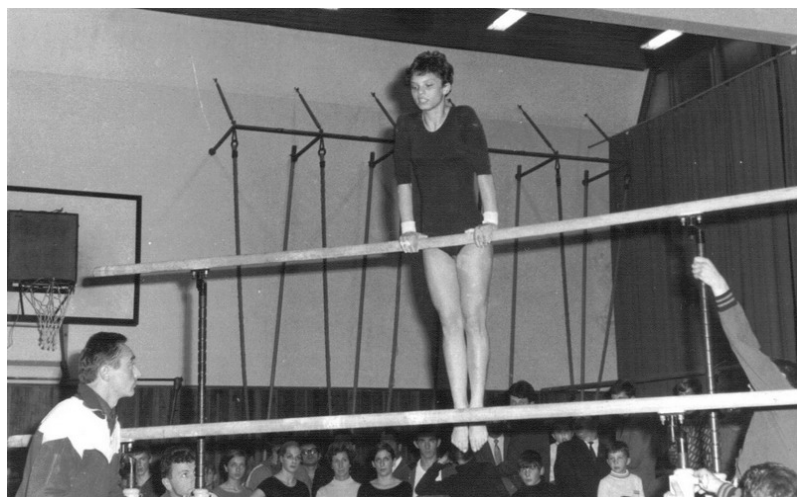
Glede na to, da ji ne manjka več veliko do zaključka službenih dni, nima nekih posebnih načrtov za naprej. Želi si predvsem zdravja, da bo lahko uživala v pokoju.

BERNARDA MAVRIČ – NANA

Bernarda Mavrič, z dekliškim priimkom Müller, se je rodila 7. oktobra 1952 v Ljubljani mami Bernardi in očetu Jožetu. Mama je bila zaposlena v računovodstvu kot administratorica, najprej je delala v Saturnusu, nato v Steklu, potem pa še v Gospodarski zbornici Slovenije. Oče je bil delavec, poleg tega pa tudi glasbenik, igral je harmoniko na raznih veselicah. Stara starša po mamini strani sta bila Marija, doma iz Žirovskega Vrha, in Jože, doma iz Planine na Gorenjskem. Po očetovi strani sta bila stara starša Sevena in Albert, oba rojena v Nemčiji. Bernarda ima tri leta mlajšo sestro Jožico, ki je v mlajših letih prav tako trenirala gimnastiko, po končani karieri pa se je začela ukvarjati z drugimi stvarmi. Bili so tipična delavska družina, živeli so v delavski četrti v Mostah. Poleg sestre Jožice ima Bernarda še 27 let mlajšo polsestro Uršo, ki se je rekreativno ukvarjala z gimnastiko, vendar je v srednji šoli to dejavnost opustila.

Že od malih nog jo bližnji in prijatelji kličejo Nana. »Krivec« za to je njen сосед iz otroštva, ki je kot otrok ni znal poklicati Bernarda. Tako je Bernarda ostala Nana vse do danes.

Nana se je z gimnastiko prvič srečala še preden je začela hoditi v osnovno šolo. V takratnem TVD Partizan Zelena jama je hodila na vadbo za mlajše otroke. Obiskovala je Osnovno šolo Vide Pregarc in v šestem razredu, pri dvanajstih letih, jo je v telovadne vrste povabil trener Zelene jame Jože Mavrič, ki je bil takrat tudi športni pedagog na šoli, kamor je hodila Nana. Poleg gimnastike se je v osnovni šoli ukvarjala tudi z rokometom, atletiko in namiznim tenisom. Pravi, da so bile s prijateljicami prava »klapa« in da so k športnim dejavnostim hodile ene in iste. Vse te dejavnosti so potekale v okviru šole, njihov vodnik pa je bil v vseh športih Jože Mavrič. Bile so osnovnošolske republiške prvakinja v rokometu, Nana je bila občinska prvakinja v namiznem tenisu in tretja na občinskem prvenstvu v metu krogle.

Slika 46: Nana pri vaji na dvovišinski bradlji, varuje jo Jože Mavrič

Kot dvanajstletna deklica se je začela resneje ukvarjati samo z gimnastiko. Tudi trenerji so videli, da ima Nana v sebi potencial, vendar je bil pri njej največji problem strah. S treningi in

veliko volje pri izvedbah elementov je tudi strah kmalu minil. Po končani osnovni šoli se je leta 1967 vpisala na Gimnazijo pedagoške smeri, ob tem pa ostala zvesta svojemu športu. Po srednji šoli, ki jo je končala leta 1971, se je vpisala na Fakulteto za šport z željo, da postane trenerka športne gimnastike. Diplomirala je v rekordnem času, 7. oktobra 1975, na svoj 23. rojstni dan.

Njeni največji uspehi v gimnastiki so:

- 1970 – državna prvakinja v kategoriji mladink I. razreda,
- 1970 – republiška prvakinja v kategoriji mladink I. razreda,
- 1972 – državna prvakinja v kategoriji članic I. razreda,
- 1972 – republiška prvakinja v kategoriji članic I. razreda,
- 1973 – državna prvakinja v kategoriji članic I. razreda,
- 1973 – republiška prvakinja v kategoriji članic I. razreda,
- trikrat je bila članica mladinske državne reprezentance.

Slika 47: Nana na zmagovalnih stopničkah

Leta 1973 se je odločila za zaključek svoje kariere. Kot vodnica je v Zeleni jami delovala že od štirinajstega leta starosti. Takoj po končani fakulteti je začela delati na Osnovni šoli narodnega heroja Maksa Pečarja v Črnučah, v popoldanskih urah pa kot trenerka, predvsem

kot koreografinja na gredi in parterju. V Črnučah, kjer je vsa leta vodila krožek gimnastike za višje in nižje razrede, je delala štirinajst let. Bili so republiški, območni in občinski prvaki. Med svojimi učenkami je imela tudi občinske prvakinje v atletiki, odbojki in namiznem tenisu. Vsa leta je bila vodja aktiva učiteljev telesne vzgoje in pa tudi mentorica ŠSD (šolskih športnih društev). Udeležila se je vseh strokovnih seminarjev in izobraževanj v organizaciji Zavoda za šolstvo in Visoke šole za telesno kulturo. Leta 1986 je za svoje delo prejela Bloudkovo plaketo Občine Bežigrad. Leta 1988 je iz Črnuč odšla na Fužine, na Osnovno šolo Nove Fužine in ostala tam do decembra 1991. Tudi na Fužinah je bila vodja aktiva učiteljev športne vzgoje, vodila je krožek gimnastike za višje in nižje razrede. Njeni učenci so se na tekmovanjih vedno uvrstili med prve tri v občini, dvakrat pa so sodelovali tudi na republiškem prvenstvu. Decembra 1991 se ji je uresničila življenjska želja in v Gimnastičnem društvu Zelena jama je začela delati kot profesionalna trenerka, kar dela še danes.

Slika 48: Nana (stoji tretja z leve) kot profesorica športne vzgoje s svojimi učenkami na OŠ Maksa Pečarja

Med skupnim delom v telovadnici je preskočila tudi iskrica ljubezni. Nana in njen bivši trener, takrat že sodelavec Jože Mavrič, sta postala par. 27. maja 1977 sta se poročila in še istega leta dobila sina Andreja, tri leta za njim pa še hčerko Mojco (več o tem na strani 27).

Slika 49: Nana in Jože

Leta 1968 je začela delati v Zeleni jami kot amaterka oz. kot vodnica mlajšim deklicam. V društvu so imeli vsako leto republiške in državne prvakinja ekipno in posamezno v vseh kategorijah. Poleg sodniškega udejstvovanja lahko Nano uvrstimo tudi med vrhunske trenerje, saj sta z možem Jožetom ves čas sodelovala, tako da je bila trenerka vsem vrhunskim telovadkam Zelene jame. V prvi vrsti je bila koreografinja, delovala pa je tudi kot trenerka, predvsem na gredi.

Tekmovanja, na katerih je Nana sodelovala kot trenerka:

- 1978 – svetovno prvenstvo (Strasbourg, Francija).

Bila je vodnica reprezentance na balkanskem prvenstvu leta 1973 v Sf. Gheorghe in leta 1974 na dvoboju reprezentanc Jugoslavije in Švice.

Slika 50: Nana (desno zadaj) kot vodnica na svetovnem prvenstvu v Strassbourgu leta 1978 (prva stoji Alenka Zupančič, za njo Jasna Dokl)

Vrhunske tekmovalke, s katerimi je delala Nana:

MAJA DOKL:

- 1974 – svetovno prvenstvo (Varna, Bolgarija),

BARBARA TURŠIČ:

- 1989 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 1989 – evropsko prvenstvo (Bruselj, Belgija),

SAŠA DEŽELAK:

- 1989 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),

LIDIJA PERIČ:

- 1992 – evropsko prvenstvo (Nantes, Francija),
- 1993 – svetovno prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1994 – evropsko prvenstvo (Stockholm, Švedska),
- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),

NATAŠA RETELJ:

- 1992 – evropsko prvenstvo (Nantes, Francija),
- 1993 – svetovno prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),

SIMONA BREJC:

- 1994 – evropsko prvenstvo (Stockholm, Švedska),

BOJANA VRŠČAJ:

- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 2005 – svetovno prvenstvo (Melbourne, Avstralija),

MOJCA MAVRIČ:

- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1997 – svetovno prvenstvo (Loussanne, Švica) – prva rezerva za finale mnogoboja,
- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija) – finale mnogoboja,
- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),
- 2000 – olimpijske igre (Sydney, Avstralija),

- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija) – finale mnogoboja,

ANĐELINA VIDA KOVIĆ:

- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija),

JANJA MARKUŠ:

- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),
- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),
- 2001 – svetovno prvenstvo (Ghent, Belgija),

ADELA ŠAJN:

- 2006 – svetovno prvenstvo (Aarhus, Danska),
- 2006 – evropsko prvenstvo (Volos, Grčija),
- 2007 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska),

REA KOLBL:

- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska).

Delala je tudi s tekmovalkami, ki so tekmoval na sredozemskih igrah (Maja Dokl – 3. mesto na preskoku leta 1975 v Alžiru; Nati Rogelj, Lidija Perič, Bojana Vrščaj, Mojca Mavrič, Anđelina Vidakovič in Janja Markuš), na balkanskih prvenstvih (Maja Dokl – 3. mesto na preskoku leta 1975 v Plevnu; Irena Bezjak, Marija Žvab, Nati Rogelj, Barbara Miklič, Tanja Detiček, Tina Matoh, Barbara Turšič, Karmen Lužar, Renata Novak, Maša Železnik in Lidija Perič), na univerziadah (Lidija Perič in Janja Markuš) ter s tekmovalkami, ki so se oz. se uvrščajo v finale svetovnih pokalov (Bojana Vrščaj, Adela Šajn in Rea Kolbl). Poleg vseh teh tekmovalk je delala tudi z Jasno Dokl, tekmovalko iz Novega mesta, ki je bila udeleženka svetovnega prvenstva v Forthworthu leta 1979, sredozemska prvakinja in nosilka medalj z balkanskih iger.

Udeležila se je vseh seminarjev, predavanj in predelav vaj v organizaciji takratne Gimnastične zveze Jugoslavije in Gimnastične zveze Slovenije. Bila je na raznih izobraževanjih in izpopolnjevanjih doma in v tujini. Objavila je tudi nekaj člankov v reviji Gimnastika, in sicer: leta 1972 – Komentar po olimpijskih igrah v Münchnu, leta 1981 – Nekateri značilnosti sodobne ženske vrhunske gimnastike in Dejavnost ženske sodniške komisije pri Gimnastični zvezi Slovenije.

Leta 1998 je bila izvoljena za predsednico strokovnega odbora pri Gimnastični zvezi Slovenije in je njena članica še zdaj; vodila je več predelav obveznih vaj, sodelovala na trenerskih seminarjih kot predavateljica za koreografijo in gred, vodila je sodniške seminarje ter izpite za sodnice prvega razreda in republiške sodnice. Je avtorica obvezne vaje na gredi

za mlajše deklice za obdobje 1996–2000. Bila je članica organizacijskega odbora Mednarodnega prvenstva Ljubljane od začetka, leta 1970. Leta 1997 je bila predsednica sodniške komisije za žensko športno gimnastiko Gimnastične zveze Slovenije. Leta 2001 ji Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport podelilo naziv svetnik.

Izpopolnjevanja izven slovenskega prostora: nekajkrat je bila v Romuniji, prvič leta 1970, večkrat je bila v Gruziji v Leselidzu, leta 1989 pa v Belorusiji v Grodnem.

Slika 51: Nana (desno) z belorusko koreografkinjo in dobro prijateljico Natašo Homutovo

Večina tekmovalk v športni gimnastiki, ki po končani karieri ostanejo v gimnastiki, naredi tudi sodniški izpit. Izjema ni bila niti Nana. Prvič je opravila sodniški izpit leta 1968. Postala je sodnica prvega razreda. Leta 1970 je naredila izpit za sodnico zveznega razreda, leta 1976 pa za sodnico mednarodnega razreda. Sojenje jo je veselilo in leta 1986 je postala sodnica mednarodnega razreda z nazivom breve, kar je iz leta v leto samo še zviševala. Tako je lahko začela soditi tudi na največjih tekmovanjih, kot so evropska in svetovna prvenstva, lahko bi sodila tudi na olimpijskih igrah. Po svetovnem prvenstvu v Tianjinu na Kitajskem leta 1999 so jo zaradi dobrega sojenja povišali v mednarodno sodnico z nazivom breve I. Višji naziv je bil takrat le expert.

Večja tekmovanja, na katerih je Nana sodila:

- 1990 – evropsko prvenstvo (Atene, Grčija),
- 1992 – evropsko prvenstvo (Nantes, Francija),
- 1994 – evropsko prvenstvo (Stockholm, Švedska),
- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija),
- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),

- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),
- 2002 – evropsko prvenstvo (Patras, Grčija),
- 2006 – evropsko prvenstvo (Volos, Grčija).

Slika 52: Nana (tretja z desne) s sodniškimi kolegicami iz vse Evrope na evropskem prvenstvu v Parizu leta 2000 (tretja z leve Marjeta Kovač, prva z desne Vesna Stare Crnjac)

Sodila je še na številnih svetovnih in evropskih pokalih, na sredozemskih in balkanskih igrah ter na vseh domačih državnih in takratnih republiških prvenstvih.

Nana načrtuje, da bo junija 2009 zaključila svojo profesionalno pot in odšla v pokoj. V Zeleni jami je znana kot gonilna sila celotnega kluba. Mama neke deklice, ki trenira v Zeleni jami, je nekoč rekla, da je Nana »mama zelenojamska«. Pravi, da v telovadnici ne bo več delala aktivno, bo pa priskočila na pomoč vedno, ko jo bodo rabili. Dvakrat tedensko ima v Zeleni jami tudi vadbo za starejše, kjer se vsakič zbere okoli dvanajst žensk. Najraje igrajo odbojko. Zelo rada tudi potuje in spoznava nove kraje. Vse življenje je potovala po svetu na tekmovanja, kjer niti ni bilo veliko možnosti za ogleda. Zdaj z možem Jožetom veliko potujeta in spoznavata nove kraje, kar imata v načrtu tudi za prihodnost.

SILVO MARINČIČ

Silvo Marinčič je bil rojen 20. decembra 1955 v Novem mestu mami Jožefi in očetu Alojzu. Oba sta bila iz Trebnjega, ko pa je bil Silvo star šest let, so se preselili v Ljubljano. Mama je bila računovodkinja in je delala v Raziskovalni skupnosti Slovenije, oče je bil samostojni podjetnik, šofer. Stara starša po mamini strani sta bila Marija in Jože, po očetovi pa Ana in Janez. Vsi so bili z Dolenjske.

V Ljubljani je Silvo leta 1962 vstopil v prvi razred Osnovne šole Milana Jarca, leta 1970 pa se je vpisal na Gimnazijo Bežigrad in jo leta 1974 tudi dokončal. Šolanje je nadaljeval na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Jeseni leta 1977 je odšel na služenje vojaškega roka v Doboju v Bosno in Hercegovino, od koder se je vrnil konec leta 1978. Od aprila leta 1979 je redno zaposlen kot profesionalni trener, najprej v moški, kasneje pa v ženski športni gimnastiki.

Z gimnastiko se je prvič srečal pri desetih letih v takratnem Partizanu Bežigrad. Ker je bil precej nadarjen za ta šport, so postali pot v telovadnico in treningi tega zanimivega in lepega športa del njegovega vsakdana, kar traja še dandanes. Kot tekmovalec je postal državni prvak v akrobatiki in član slovenske mladinske reprezentance, že ob vstopu v srednjo šolo pa je pričel delovati kot trener mlajših ženskih ekip v društvu, tako da je v letih od 1973 do 1975 prevzel mesto načelnika vseh ženskih oddelkov. Iz tega obdobja je izpostavil tekmovalko Bredo Krumpak, ki je svojo športno pot nadaljevala v Partizanu Spodnja Šiška ter postala članica državne reprezentance in ekipe na sredozemskih igrah v Splitu. Zaradi klubskih potreb je do odhoda v JLA deloval kot trener razmeroma kvalitetne moške ekipe. Med služenjem vojaškega roka mu je takrat na novo ustanovljena Ljubljanska gimnastična zveza ponudila delovno mesto trenerja v moški športni gimnastiki, kar je tudi sprejel in v obdobju od aprila leta 1979 do septembra 1981 deloval v Partizanu Vič. Delal je s tekmovalci v kategoriji kadetov in mladincev ter s perspektivno mlajšo skupino tekmovalcev tega društva. Zadolžen je bil tudi za organizacijo in vodenje telovadcev od prve do tretje selekcije Ljubljanske gimnastične zveze.

V Partizanu Vič je spoznal tudi svojo ženo Lidijo, ki je v tistem času delala na Viču kot vaditeljica športne gimnastike, zdaj pa je profesorica športne vzgoje na Osnovni šoli Oskarja Kovačiča. Leta 1980 sta se poročila in še istega leta dobila hčerko Anjo, tri leta kasneje pa še sina Aljaža. Nihče od njiju se ni ukvarjal z gimnastiko.

Pri svojem delu je bil zelo uspešen, kar se je pokazalo šele po njegovem odhodu v žensko športno gimnastiko. V času njegovega delovanja se je na Partizanu Vič oblikovala skupina mlajših tekmovalcev, ki so v naslednjih letih skupaj z Lojzeto Kolmanom dvignili jugoslovansko in slovensko gimnastiko na bistveno višji nivo. To je bil predvsem Enis Hodžič, dolgoletni član državne reprezentance, osvajal je tudi točke evropskega pokala ter bil udeleženec mnogih evropskih in svetovnih prvenstev. Potem so bili tu še Aleš Janežič, Matjaž Zobec, Andrej Usenik in Blaž Puljič. Od tekmovalcev iz tega obdobja velja omeniti še Luko Beštra, ki je mesec dni po Silvovem odhodu v ŽŠG osvojil naslov mladinskega balkanskega prvaka na preskoku. Silvu je v ponos predvsem to, da je treniral tudi Aljaža Pegana, ki je leta 1980 postal član 1. selekcije LGZ (Ljubljanske gimnastične zveze), zdaj pa je nosilec mnogih

medalj s svetovnih in evropskih prvenstev. Med drugim je bil Aljaž leta 2005 na drogu svetovni prvak in leta 2007 svetovni podprvak, leta 1994 in 2004 evropski prvak ter večkratni zmagovalec svetovnih pokalov.

Zaradi pomanjkanja trenerjev v ženski športni gimnastiki, in to predvsem trenerjev z izkušnjami pri delu v moški gimnastiki, je Ljubljanska gimnastična zveza Silva premestila v tedanji TVD Partizan Zelena jama kot trenerja ženskih selekcij. Avgusta leta 1981 se je na osnovi kulturne izmenjave udeležil enomesečnega treninga v Gruziji, z nalogo pomagati pri treningu naših tekmovalcev in obenem spremljati priprave najboljših sovjetskih tekmovalk. Leselidze v Gruziji je bil takrat poletni center sovjetske gimnastike. Septembra 1981 je pričel z delom v takratnem TVD Partisanu Zelena jama, in sicer z mlajšimi selekcijami tekmovalk v ženski športni gimnastiki. Pogoji dela so bili za trening vrhunske gimnastike zelo skromni, vendar sta s takratnim mentorjem, kasneje pa trenerskim kolegom in dobrim prijateljem, Jožetom Mavričem, vlagala velike napore v vzgojo mladih tekmovalk in organizacijo manjših vadbenih skupin po šolah in vrtcih. Trenersko delo je bilo takrat izredno naporno, saj so slabi pogoji brez gimnastičnih jam zahtevali ogromno trenerske asistence, ki je povezana s precejšnjimi fizičnimi napori, odgovornostjo in znanjem trenerja pri varovanju tekmovalk. Delo se je obrestovalo, saj je TVD Partizan Zelena jama in kasneje GD Zelena jama počasi prevzelo vodilno vlogo v ženski športni gimnastiki v tedanji Jugoslaviji in to vlogo obdržalo do danes, ko ima državne prvakinje v skoraj vseh starostnih kategorijah in sestavlja tudi velik del državnih reprezentanc. Trenutno v okviru GZS dela z najboljšo tekmovalko v članski konkurenci Adelo Šajn, ki je dosegla že kar nekaj zavidljivih rezultatov, med drugim tudi dve srebrni medalji na gredi in parterju na svetovnem pokalu. Poleg tega je trener državne članske reprezentance in že več kot desetletje član Strokovnega odbora GZS .

Slika 53: Silvo Marinčič (zgoraj levo) in Jože Mavrič (zgoraj desno) s svojimi varovankami v začetku osemdesetih prejšnjega stoletja (spodaj z leve: Milica Remetič, Petra Grom, Barbara Miklič, Tina Matoh in Tanja Detiček)

Vrhunske tekmovalke, ki so trenirale pod Silvovim vodstvom:

LIDIJA PERIČ:

- 1992 – evropsko prvenstvo (Nantes, Francija),
- 1993 – svetovno prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1994 – evropsko prvenstvo (Stockholm, Švedska),
- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),

SIMONA BREJC:

- 1994 – evropsko prvenstvo (Stockholm, Švedska),

BOJANA VRŠČAJ:

- 2005 – svetovno prvenstvo (Melbourne, Avstralija),

JANJA MARKUŠ:

- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),
- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),
- 2001 – svetovno prvenstvo (Ghent, Belgija),

JULIJA KAMNAR:

- 2004 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska),

ADELA ŠAJN:

- 2006 – svetovno prvenstvo (Aarhus, Danska),
- 2006 – evropsko prvenstvo (Volos, Grčija),
- 2007 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nemčija),

REA KOLBL:

- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska).

Ob naslednjih rezultatih je potrebno poudariti, da je prvih deset do petnajst let delal predvsem z mlajšimi tekmovalkami in je bila šele Lidija Perič prva tekmovalka, s katero je delal tudi v članski kategoriji. Kot klubski trener je vsakodnevno aktivno sodeloval tudi pri delu tekmovalk, ki niso bile neposredno pod njegovim vodstvom oz. so bile pod njegovim vodstvom v mlajših kategorijah (Barbara Turšič in Nataša Retelj, obe udeleženci svetovnega

in evropskega prvenstva, ter Mojca Mavrič, udeleženka olimpijskih iger, dveh svetovnih in treh evropskih prvenstev).

Poleg tega je delal tudi z dekleti, ki so tekmovala na sredozemskih igrah (Lidija Perič, Bojana Vrščaj, Mojca Mavrič, Janja Markuš in Julija Kamnar), balkanskih igrah (Barbara Miklič, Barbara Turšič, Tina Matoh, Karmen Lužar, Maša Železnik in Lidija Perič), univerziadah (Lidija Perič in Janja Markuš) in so bile finalistke številnih svetovnih pokalov (Bojana Vrščaj, Adela Šajn in Rea Kolbl).

Največja mednarodna tekmovanja, ki se jih je kot trener državne reprezentance ali kot del trenerske ekipe udeležil tudi sam:

- 1989 – evropsko prvenstvo (Bruselj, Belgija),
- 1992 – evropsko prvenstvo (Nantes, Francija),
- 1993 – svetovno prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1994 – evropsko prvenstvo (Stockholm, Švedska),
- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija),
- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),
- 2001 – svetovno prvenstvo (Ghent, Belgija),
- 2004 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska),
- 2005 – svetovno prvenstvo (Melbourne, Avstralija),
- 2006 – svetovno prvenstvo (Aarhus, Danska),
- 2006 – evropsko prvenstvo (Volos, Grčija),
- 2007 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska).

Poleg tega je bil kot trener slovenske ženske reprezentance še na enih sredozemskih igrah in dveh univerziadah.

Slika 54: z leve: Silvo Marinčič, Bernarda Mavrič in Jože Mavrič na evropskem prvenstvu v Parizu leta 2000

Od leta 1983 je bil kot trener vključen v delo državne reprezentance in je sodeloval na številnih skupnih pripravah in mnogih mednarodnih tekmovanjih v okviru državne reprezentance. Sem sodijo predvsem uradni in prijateljski meddržavni dvoboji in sodelovanje na največjih mednarodnih turnirjih.

Slika 55: Silvo z Zelenojamčankami na zimskih pripravah v Kranjski Gori leta 1999

Priznanja, ki jih je prejel v svoji karieri:

- 1981, 1985, 1987 – trener leta Ljubljanske gimnastične zveze,
- 1991 – priznanje mesta Ljubljane za vrhunske dosežke v športu,
- 1992 – srebrna Bloudkova značka za dosežke v športu; republiško priznanje,
- 2002 – priznanje GD Zelena jama za vrhunske dosežke v športu,
- 2002 – najuspešnejši trener v ŽŠG, mlajše kategorije; Gimnastična zveza Slovenije,
- 2003 – najuspešnejši trener v ŽŠG, članska, mladinska in mlajša kategorija; Gimnastična zveza Slovenije,
- 2004 – najuspešnejši trener v ŽŠG, mladinska kategorija; Gimnastična zveza Slovenije,
- 2005 – najuspešnejši trener v ŽŠG, članska in mladinska kategorija; Gimnastična zveza Slovenije,
- 2006 – najuspešnejši trener v ŽŠG, članska kategorija; Gimnastična zveza Slovenije,
- 2007 – najuspešnejši trener v ŽŠG, članska kategorija; Gimnastična zveza Slovenije.

Slika 56: Silvo prejema priznanje ob 50-letnici Gimnastičnega društva Zelena jama

Sodeloval je z mnogimi priznanimi tujimi strokovnjaki: leta 1981 z Arnoldom Kvatenadzejem iz Gruzije, leta 1982 z Adrianom Dobrejem iz Romunije, leta 1984 z Ruanom Guoliangom s Kitajske, od leta 1987 do leta 2000 z Viktorjem Houmutovim iz Belorusije, ter od leta 1989 do 1998 z Igorjem Šumilo iz Belorusije.

Poleg tega se je izpopolnjeval v naslednjih tujih gimnastičnih centrih: leta 1980 na Češkoslovaškem v Bratislavi še kot trener moške športne gimnastike, leta 1981 v Gruziji, v Sočiju in Leselidzeju kot trener ženske in moške športne gimnastike. Kasneje le kot trener ženske športne gimnastike, in sicer: leta 1983 v Romuniji v Georghiu Deju in leta 1987 v Belorusiji v Minsku, Gromelju in Grodnem.

Sodeloval je na naslednjih seminarjih oz. predavanjih: leta 1976 pri izdelavi pravilnika za skoke na mali prožni ponjavi; leta 1984 je vodil seminar za vse slovenske trenerje z naslovom Tehnika in metodika vrhunskih elementov na dvovišinski bradlji; leta 1987 pa seminar z naslovom Nova tehnika in metodika vijakov; v šolskih letih 1992/93 in 1994/95 je vodil predavanja na Fakulteti za šport na temo Biaksialne rotacije v športni gimnastiki za študente, ki so usmerjali športno gimnastiko; leta 2001 je predaval na 1. licenčnem seminarju na temo Fizična priprava mladih tekmovalk v ŽŠG in značilnosti razvoja pri dekletih od šestega do desetega leta; leta 2002 na šolanju mladih trenerjev za naziv vaditelja na temo Osnovna akrobatika, ter leta 2005 na licenčnem seminarju na temo Obvezna vaja na bradlji za deklice.

V prihodnosti želi v Zeleni jami še naprej delati kot trener, predvsem bi se rad zopet preizkusil v delu z mlajšimi selekcijami. Poleg tega zelo rad bere knjige in gleda filme, čemur se tudi v prihodnosti ne bo odpovedal. Njegova velika strast je tudi ribolov, predvsem muharjenje.

Slika 57: Silvo telovadi tudi v hribih

Dr. MARJETA KOVAČ

Marjeta Kovač se je rodila 10. junija 1956 v Celju. Prva tri leta svojega življenja je preživela v Mozirju, nato dve leti na Ljubnem ob Savinji, kasneje štiri leta v Limbušu pri Mariboru, kjer je naredila tudi prva dva razreda Osnovne šole Rada Robiča. Potem so se preselili v Dol pri Ljubljani, kjer je hodila v tamkajšnjo osnovno šolo in jo tudi dokončala. Po končani osnovni šoli so se preselili v Domžale, šolanje pa je nadaljevala na Gimnaziji Bežigrad.

Z gimnastiko se je prvič srečala v Limbušu, kjer so imeli društvo Partizan in kamor so otroci hodili na vadbo, ki je bila bolj kot ne obarvana gimnastično. To je bila splošna oblika vadbe, so pa otroci tudi nastopali na raznih zletih. V sedmem razredu osnovne šole je pričela hoditi v takratni TVD Partizan Zelena jama v Ljubljani, kjer je tudi tekmovala na raznih šolskih tekmovanjih. Po srednji šoli se je leta 1975 vpisala na Fakulteto za šport in leta 1980 diplomirala. Ob študiju je pričela delati kot vaditeljica v Zeleni jami. Delala je po osnovnih šolah s takrat imenovanimi osnovnimi selekcijami, poleg tega pa še s pionirkami in mladinkami v telovadnici v Zeleni jami. Marjeta je opravljala še delo kondicijskega trenerja v dveh smučarskih klubih – Olimpija in Valentin Vodnik.

Leta 1979, ko je vpisala absolventskega staž, je pričela poučevati na Gimnaziji Moste, kjer je delala eno leto. Po diplomi je eno leto poučevala učence od petega do osmega razreda v Osnovni šoli Zadobrova, zatem je pet let učila učence od prvega do četrtega razreda na dveh osnovnih šolah, Jožeta Moškriča in Nove Jarše. Sledilo je delo na Srednji šoli tiska in papirja, kjer je bila zaposlena štiri leta. Od leta 1990 do 1994 je delala na Zavodu RS za šolstvo in šport, potem pa na Ministrstvu za šolstvo in šport in vzporedno tudi na Fakulteti za šport. Od leta 1997 do 2000 je bila direktorica Zavoda za šport, od leta 2001 pa je redno zaposlena na Fakulteti za šport. Ob vsem delu je leta 1983 vpisala tudi magistrski študij in ga uspešno zaključila leta 1988, potem pa še doktorirala leta 1999. Izdala je preko 700 avtorskih del, kot so učbeniki, članki, raziskovalna poročila, znanstveni prispevki s konferenc, učna gradiva, monografske publikacije. Bila je mentorica, komentorica ali konzultantka številnim študentom pri pisanju diplomskih nalog. Trenutno deluje na Gimnastični zvezi Slovenije kot članica strokovnega odbora ŽŠG in predsednica sodniške komisije za žensko športno gimnastiko.

Slika 58: Marjeta (druga z leve) s slovensko reprezentanco pred odhodom na evropsko prvenstvo v Stockholm leta 1994 (z leve: Lidija Perič, Marjeta Kovač, Simona Brejc, Jože Mavrič, Mojca Mavrič, Tanja Galun, Silvo Marinčič in Tina Šefić)

Poleg tega se je udeležila številnih strokovnih spopolnjevanj, najpomembnejša med njimi so bila: leta 1980 enomesečno strokovno spopolnjevanje v Olimpijskem gimnastičnem centru v Georgie Deju v Romuniji; leta 1986 seminar z naslovom Športna gimnastika v Ljubljani; več interkontinentalnih sodniških seminarjev, kjer je opravljala tudi mednarodni sodniški izpit (leta 1992 v Franciji, 1996 v ZDA, 2001 na Nizozemskem in 2005 na Japonskem); leta 1996 je sodelovala na okrogli mizi z naslovom Sport, tolerance, fair play v Amsterdamu; leta 1999 je bila na tretji mednarodni konferenci ministrov in visokih državnih uslužbencev o športni vzgoji in športu imenovani MINEPS III v Punta del Este; leta 2001 je sodelovala na seminarju za številčno in opisno ocenjevanje v drugem triletnem devetletne osnovne šole v Postojni; na seminarju za izhodišča za pripravo nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli v Ljubljani ter na seminarju za pripravo nacionalnih preizkusov znanja v devetletni osnovni šoli v Ljubljani; istega leta je bila v Ljubljani na posvetu za ravnatelje in ravnateljice osnovnih šol, ki so v šolskem letu 1999/2000 začele uvajati program devetletne osnovne šole; prav tako leta 2001 je bila na 18. kongresu UEG (evropska gimnastična zveza) v Grčiji; leta 2003 se je udeležila konference v okviru Mednarodne gimnastične zveze FIG Marketing and Promotion Conference v ZDA; leta 2003 je bila v Ljubljani na seminarju o ciljih in standardih, ki naj jih preverjajo nacionalni preizkusi znanja; leta 2005 na kongresu UEG v Veliki Britaniji.

Bila je oz. je še vedno članica naslednjih znanstvenih združenj in organizacij: članica ICHPER – International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance, USA (od 1999), članica programskega odbora ciljnega raziskovalnega programa Šport pri MŠŠ (od 1996 do 1998), članica strokovnega sveta za CRP pri MŠZŠ (od 2002 do 2004), članica znanstvenega sveta II. Mednarodnega posveta Otrok v gibanju (2002), članica znanstvenega sveta III. Mednarodnega posveta Otrok v gibanju (2004).

Predavala je na številnih seminarjih, med njimi bi izpostavila predvsem tiste, ki se navezujejo na športno gimnastiko: tehnika preskokov; predavanje za trenerje (Ljubljana, 1980), osnovna

motorična priprava za preskok in bradljo; predavanja za trenerje (Ljubljana, 1983), novosti v ženski športni gimnastiki; predavanja za trenerje in sodnice (Ljubljana, 1993), predstavitev publikacije C-program športne gimnastike, računalniškega programa in videokasete, (Ljubljana, 1994), seminar za sodnice v ženski športni gimnastiki z izpiti (Ljubljana, februar in oktober 1993), predelava C-programa športne gimnastike in sodniški seminar (Ljubljana, 1994), nov pravilnik v ženski športni gimnastiki; predavanja za trenerje in sodnice (Ljubljana, 1996), nov pravilnik v ženski športni gimnastiki in tehnika nekaterih prvin; predavanja za trenerje in sodnice (Ljubljana, 1997), seminar za sodnice v ženski športni gimnastiki z izpiti (Ljubljana, 1997), seminar za sodnice v ženski športni gimnastiki z izpiti (Ljubljana, november, december 1997 in januar 1998), seminar za sodnice v ženski športni gimnastiki: Novosti v pravilniku in tehnika nekaterih prvin na bradlji (Ljubljana, 1998), seminar za sodnice in trenerje v ženski športni gimnastiki: Novosti v pravilniku po svetovnem prvenstvu, kompozicijske zahteve in tehnika nekaterih prvin (Ljubljana, 1999), seminar za sodnice in trenerje v ženski športni gimnastiki: Novosti v predlogu pravilnika za žensko športno gimnastiko za obdobje 2001-2008 (Ljubljana, 2000), seminar za sodnice v ženski športni gimnastiki z nacionalnim izpitom za obdobje 2001-2004 (Ljubljana, 2001), licenčni seminar za sodnice A programa ženske športne gimnastike: Novosti mednarodnega tekmovalnega pravilnika, sprejete 1. 5. 2002, s praktičnimi vajami (Ljubljana, 2002), licenčni seminar za trenerje in sodnike ženske športne gimnastike programa A in A1 – predavanja Zakonodaja v športu in Novosti mednarodnega tekmovalnega pravilnika (Ljubljana, 2004), licenčni seminar za trenerje in sodnike aerobike – predavanja Zakonodaja v športu (Ljubljana, 2004), licenčni seminar za trenerje in sodnike ženske športne gimnastike programa A in A1 – predavanje Novosti v pravilniku ženske športne gimnastike za leto 2005 (Ljubljana, 2004), seminar za sodnice v ženski športni gimnastiki z nacionalnim izpitom za obdobje 2006-2008 (Ljubljana, 2006), seminar za mednarodne sodnice in trenerje o novem pravilniku za žensko športno gimnastiko (Ljubljana, 2006), trenerski seminar september 2006; Novosti pravilnika 2007 (Ljubljana 2007).

Predavanja v okviru Gimnastičkog saveza Hrvatske: Novosti v ženski športni gimnastiki; predavanja za trenerje in sodnice (Zagreb, 1993), nov pravilnik v ženski športni gimnastiki in tehnika nekaterih prvin; predavanja za trenerje in sodnice (Zagreb, 1997), Novosti v ženski športni gimnastiki in tehnika nekaterih prvin; predavanja za sodnice (Zagreb, 1999), sodniški izpit (Zagreb, 1999).

Predavanja v okviru Mednarodne gimnastične zveze (FIG): WAG (woman artistic gymnastic) International judge's course – vodenje in predavanje na mednarodnem seminarju za sodnice v ženski športni gimnastiki z izpiti v organizaciji FIG, Gimnastičkog saveza Hrvatske in Hrvatskog olimpijskog komiteta (1993, 1997 in 2001), WAG International judge's course – vodenje in predavanje na mednarodnem seminarju za sodnice v ženski športni gimnastiki z izpiti v organizaciji FIG in Gimnastične zveze Slovenije (2006).

Slika 59: Marjeta Kovač (levo) in Bernarda Mavrič na izpitu za mednarodno sodnico v Zagrebu leta 1997

Poleg vsega tega je bila od leta 1995 do 2000 vodja projekta Zlati sonček, od leta 1997 do 2001 vodja projekta Športnovzgojni karton, od leta 1995 do 2001 vodja odbora za šolska športna tekmovanja pri Ministrstvu za šolstvo in šport, od leta 1995 do 1997 vodja projekta Odpravljanje plavalne nepismenosti v slovenskih šolah in od leta 1996 do 1997 vodja projekta Športne šole nacionalnega pomena (1996 do 1997).

Nagrade in priznanja, ki jih je prejela v svoji karieri:

- 1997 – World championships »1st Team« judginh honors, FIG – Mednarodna gimnastična zveza, Lausanne,
- 2000 – Bloudkova plaketa, MŠŠ,
- 2002 – sodnica leta 2001 – Gimnastična zveza Slovenije,
- 2003 – sodnica leta 2002 – Gimnastična zveza Slovenije,
- 2003 – priznanje Zveze društev športnih pedagogov Slovenije,
- 2004 – sodnica leta 2003 – Gimnastična zveza Slovenije,
- 2005 – sodnica leta 2004 – Gimnastična zveza Slovenije,
- 2006 – sodnica leta 2005 – Gimnastična zveza Slovenije,
- 2007 – sodnica leta 2006 – Gimnastična zveza Slovenije.

Prvič je opravila sodniški izpit za gimnastiko leta 1973. Sodila je že v srednji šoli, leta 1978 pa je sodila tudi na prvem večjem tekmovanju, balkanskem prvenstvu v Ljubljani. Leta 1985 je skupaj z dr. Doljano Novak naredila poseben izpit za tako imenovano tehnično sodelavko, ki je bil organiziran prvič. Za zapis in ocenjevanje vaj so se namreč pojavili simboli za vsak element. Sodnice, ki so imele ta izpit, so pomagale vrhovni sodnici z zapisom vaje. Izpit je potekal v Novem mestu, kamor so prišle tudi najvišje predstavnice Mednarodne gimnastične

zveze, organizirala pa ga je naša sodnica, gospa Ružica Kovačič. Prvič so sistem s pisanji simbolov preizkusili leta 1986 na svetovnem pokalu v Zagrebu, kjer je Marjeta sodelovala kot tehnična sodelavka na parterju. Sistem s simboli se je obdržal vse do danes, s tem da je risanje simbolov postalo del rednega sodniškega izpita, zato mora biti vsaka sodnica sposobna izpisati celotno vajo s simboli.

Slika 60: Marjeta (na sredini) z Bernardo Mavrič (levo) in Vesno Stare Crnjac na evropskem prvenstvu v Parizu leta 2000

Večja tekmovanja, na katerih je sodila Marjeta:

- 1993 – svetovno prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1994 – evropsko prvenstvo (Stockholm, Švedska),
- 1996 – evropsko prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija),
- 1997 – svetovno prvenstvo (Loussanne, Švica),
- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija),
- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),
- 2000 – olimpijske igre (Sydney, Avstralija),

- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),
- 2001 – svetovno prvenstvo (Ghent, Belgija),
- 2002 – svetovno prvenstvo (Debrecen, Madžarska),
- 2002 – evropsko prvenstvo (Patras, Grčija),
- 2003 – svetovno prvenstvo (Anaheim, ZDA),
- 2004 – olimpijske igre (Atene, Grčija),
- 2004 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska),
- 2005 – svetovno prvenstvo (Melbourne, Avstralija),
- 2006 – svetovno prvenstvo (Aarhus, Danska),
- 2006 – evropsko prvenstvo (Volos, Grčija),
- 2007 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska).

Slika 61: Marjeta (levo) s češko sodnico Hani Liskarovo na olimpijskih igrah v Atenah leta 2004

Sodila je tudi na številnih svetovnih pokalih, balkanskih prvenstvih, univerziadi in sredozemskih igrah. Najbolj razburljivo tekmovanje so ji bile olimpijske igre v Sydneyu, kjer je bila vrhovna sodnica na preskoku. Sredi tekmovanja, finala mnogoboja, ko sta bili dve menjavi že mimo, so ugotovili, da je konj prenizek. Takrat je doživela kar nekaj spektakularnih padcev, med njimi tudi padeč glavne favoritinje za zmago, Svetlane Khorkine. Konja so potem zvišali in tekmovalkam, ki so že skočile na nižjem konju, dovolili, da so lahko na preskoku nastopile še enkrat, vendar le ob predhodni prijavi. Ko so sodnice prejele spisek prijavljenih tekmovalk, so se le čudile, saj je bilo tekmovalk na zaletišču več kot na spisku. Poleg tega je bila nadzorna sodnica Mednarodne gimnastične zveze Kubanka, ki poleg

španščine ni obvladala drugega jezika, tako da je bila otežena tudi komunikacija med sodnicami. Kljub vsem zapletom so tekmo uspešno pripeljali do konca.

MITIJA SAMARDŽIJA PAVLETIČ

Mitija je bil rojen 17. oktobra 1965 v Titovem Vrbasu v zdajšnji samostojni državi Srbiji. Mama Cvijeta in oče Miter sta bila rojena v Bosni, kjer sta tudi živela. Imela sta težko otroštvo, po vojni so bile razmere zelo neugodne in tako je oče s štirimi leti prišel v Slovenijo. Tu je živel pri bogatejših Slovencih, tako da se je lahko preživel. S šestnajstimi leti se je vrnil v Bosno in se poročil z Mitijevo mamo. Oče je potem delal v rudniku na Nizozemskem, da je lahko preživljal celo družino. Stara starša po mamini strani sta bila Grozda in Vid, po očetovi strani pa Cvijeta in Milan. Vsi stari starši so bili iz Bosne. Ima tudi mlajšo sestro Tanjo, ki se je pred kratkim poročila. Rojena je bila v Titovem Vrbasu, živi in dela v Nemčiji, ima pa tudi hčerko Kyro Mary.

Ko je bil Mitija star dve leti in pol, se je oče vrnil z Nizozemske v Bosno in z mamo sta odprla fotografsko delavnico v Sanskem mostu, vendar se zaradi majhnega mesta zadeva ni preveč dobro obnesla. Odšla sta v Nemčijo in tam delala v tovarni kot tovarniška delavca. Mitija je ostal pri babici, očetovi mami, v Bosni in pri njej živel do svojega desetega leta, potem je odšel k stricu v Vojvodino, saj babica ni mogla več skrbeti za hiperaktivnega otroka. Pričeli so se tudi problemi v šoli. Odšel je v šolo v bližino Novega Sada v vasico Bačko dobro polje, kjer je ostal do konca sedmega razreda. Po ponovnih težavah s šolanjem so ga poslali nazaj v Sanski most, kjer je končal osmi razred. Po končani osnovni šoli je odšel na srednjo kemijsko šolo (smer protipožarna zaščita) v Novi Sad, kjer je živel v internatu. Takrat učenci po osnovni šoli niso imeli možnosti izbire, kam se bodo vpisali naprej. Prvi dve leti so delali vsi po istem programu, v tretjem letniku so se odločili za poklic. Prvi dve leti sta bili nekako kritični, kasneje pa, pravi sam so vsi »dvignili roke« od njega, on pa je dal »roke nase« in tudi šola je takrat gladko stekla. V srednji šoli je tako pridobil poklic, in sicer je gasilec in gasilski tehnik. Razen vaj v šoli se kasneje z gasilstvom ni več ukvarjal.

Popoldne, ko je prihajal iz šole, se je igral zunaj z ostalimi otroki. Pravi, da ga je vzgajala ulica. Smisel njegovega življenja je bil šport in prav ta je bil tisti, ki je Mitijo obvaroval pred tem, da ni zabredel na stranpota. Žoga je bila njegova droga, pravi sam; igral je nogomet, košarko, odbojko in namizni tenis. Vedno mu je bil največji motiv športno udejstvovanje. Za kakšen večji uspeh ni imel nobenih možnosti niti pogojev, saj se je neprestano selil, poleg tega pa ga ni nihče usmerjal.

Njegov oče je kot otrok živel v Sloveniji in ta mu je ostala v zelo lepem spominu, saj ga je rešila bede in problemov, s katerimi so se soočali v Bosni. Z mislimi je ostal v Sloveniji in ko je kasneje zaslužil dovolj denarja, je kupil stanovanje v Ljubljani, kar je bila njegova velika želja. To je bil tudi razlog, da je Mitija prišel študirat v Ljubljano, kljub temu da so imeli Fakulteto za šport tudi v Novem Sadu, Beogradu in Zagrebu. V Ljubljano je prišel, ko je bilo že konec vpisov na fakultete, zato je tisto leto izkoristil in odšel v vojsko ter uredil vso dokumentacijo. Pravi, da mu ni bilo nikoli žal, da je prišel v Ljubljano. Naslednje leto, leta 1985, se je vpisal na Fakulteto za šport, kjer se je tudi prvič srečal z gimnastiko. Pred tem pa je gimnastiko dvakrat videl na televiziji, zdela se mu je precej grozna, tako da je televizor ugasnil in šel raje igrat nogomet.

Leta 1992 je bilo prehodno obdobje, ko so lahko tuji državljani prosili za slovensko državljanstvo. To je bilo tudi leto, ko se je Mitija odrekel prejšnjemu državljanstvu in prejel slovenskega.

Kot študenta ga je gimnastika zelo veselila, treniral jo je tudi po več ur na dan, tako da mu je profesor s fakultete mag. Toni Bolković rekel, naj gre v Trnovo k priznanemu moškemu trenerju Jožetu Mešlu in naj ga prosi za kakšno delo. Takrat je začel prvič delati v gimnastiki kot vaditelj rekreativne vadbe za fantke. Kasneje, junija 1986, ga je Toni povabil v takratni TVD Partizan Spodnja Šiška, kjer je začel delati v ženski športni gimnastiki. Septembra je že dobil svojo prvo skupino deklic.

Leta 1989 je nato za nekaj časa prenehal delati v gimnastiki, saj je zaključeval študij, ni pa videl možnosti zaposlitve. Skoraj eno leto je delal kot učitelj jadrnanja na deski. Odprl je svojo šolo na Bolu na Braču in na Vranskem jezeru. Vmes ga je poklical predsednik TVD Partizana Spodnja Šiška in ga vprašal, če bi delal kot profesionalni trener. Rekel je, da je pripravljen delati le pod enim pogojem: da ima programsko odprte roke. Tako so ga leta 1990 zaposlili kot profesionalnega trenerja, istega leta pa je tudi diplomiral.

Po prihodu v TVD Partizan Spodnja Šiška je vse svoje življenje podredil gimnastiki. Leta 1988 je še kot študent odšel na izpopolnjevanje v Belorusijo v Grodno k priznanemu beloruskemu trenerju, žal že pokojnemu, Viktorju Homutovu. Pravi, da je takrat prestopil prag otroške gimnastike in gimnastike, ki je peljala v dvojne salte. Do leta 1994 je bilo zanj izjemno obdobje, velik vpliv nanj je imel Viktor - na njegov pogled na gimnastiko, na šolanje in na vse kar spada zraven. Dal mu je osnove sistematičnega dela in pristopa, s katerim prideš do dobrega rezultata. Leta 1994 je bil s štirimi tekmovalkami na pripravah v Ukrajini, kjer je spoznal priznana ukrajinska trenerko Lyudmilo Korolenko. Lyudmila je leta 1997 prišla delat v Slovenijo in tu ostala do leta 2000. Sodeloval je tudi z ruskimi in romunskimi trenerji.

Ena izmed njegovih prvih tekmovalk je bila Tina Klopčič, ki ji je tudi zelo hvaležen, saj je njemu kot trenerju in celotnemu društvu izjemno veliko pomagala. Prvi večji uspeh je dosegel leta 1994 s tekmovalko Tino Šefic, ki jo je pripeljal do mladinskega evropskega prvenstva.

Slika 62: Mitija Samardžija Pavletič in Tina Šefic

Vrhunske tekmovalke, ki so trenirale pod Mitijevim vodstvom:

VESNA STAVREV:

- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija),
- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),

ALMA SAMARDŽIČ:

- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),

IVA BLATNIK:

- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),

MAJA HRIBAR:

- 2002 – evropsko prvenstvo (Patras, Grčija) – finale mnogoboja,

SAŠA GOLOB:

- 2007 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska).

Poleg tega je imel tekmovalke na sredozemskih igrah (Vesna Stavrev, Maja Hribar in Taja Levič) in univerziadi (Vesna Stavrev).

Prvo večje tekmovanje, ki se ga je udeležil, je bilo leta 1995 ekipno mladinsko evropsko prvenstvo v Bekešcabi na Madžarskem. Največji tekmovanji, ki se ju je do zdaj udeležil, pa sta bili svetovni prvenstvi leta 1999 v Tianjinu na Kitajskem in leta 2007 v Stuttgartu v Nemčiji. Med telovadkami, s katerimi je delal, kot osebo najbolj ceni Vesno Stavrev. Pravi, da je Vesna nežno dekle, lahko vodljivo in zelo delovno. Kot tekmovalko pa najbolj ceni Majo Hribar, ki je od vseh njegovih varovank dosegla največ. Pravi, da tako talentiranega in koordiniranega otroka še ni videl. Imela je točno zastavljen cilj, olimpijske igre pa so ji zaradi prehitre rasti in poškodbe žal ostale nedosegljive.

Slika 63: z leve: Poljanka Pavletič Samardžija, Maja Hribar in Mitija Samardžija Pavletič

Večja tekmovanja, ki se jih je Mitija udeležil:

- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija),
- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),
- 2000 – evropsko prvenstvo (Paris, Francija),
- 2002 – evropsko prvenstvo (Patras, Grčija),
- 2004 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska),
- 2006 – evropsko prvenstvo (Volos, Grčija),
- 2007 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija).

Poleg tega je bil tudi na dveh sredozemskih igrah.

Slika 64: Mitija z Vesno Stavrev na svetovnem prvenstvu v Tianjinu leta 1999

V telovadnici v Šiški je spoznal tudi svojo ženo, Poljanko Pavletič. Poljanka je bila sprva trenerka ritmične gimnastike, ko pa sta se z Mitijo spoznala, je pričela delati v športni gimnastiki kot koreografinja. Svojo zvezo sta uradno potrdila leta 2000. Presenetila sta vse. V telovadnico sta prinesla torto in povedala, da sta se poročila.

Slika 65: Mitija in Poljanka s svojimi varovankami na pripravah v Ukrajini (zgoraj z leve: Mitija Samardžija Pavletič, Tina Šefic in Poljanka Pavletič Samardžija, spodaj z leve: Anja Grubišič, Vesna Stavrev in Sandra Bizjan)

Pravi, da si je kot zanimiv dogodek iz gimnastike zapomnil leto 1996, ko se je njegova tekmovalka Vesna Stavrev pri mladinkah uvrstila v finale mnogoboja. Takrat sta z že prej omenjenim beloruskim trenerjem proslavljala uvrstitev v finale mnogoboja med najboljših 24, romunski trener pa je moral spakirati kovčke in oditi domov, saj so bile Romunke pri mladinkah ekipno »šele« četrti. Poleg tega si je zapomnil dogodek, ko je leta 1989 kot študent odšel na tekmovanje v Doneck, imenovano Spartakiada, kjer je tekmovalo petnajst republik takratne Sovjetske zveze. Tekmovanje naj bi posnel in iz posnetkov naj bi izdelal diplomsko nalogo. Vse je posnel, nato pa so mu vse gradivo v hotelu ukradli. Oče mu je takrat rekel, da stvari niso pomembne, važno je, da je z njim vse v redu. Pozitivna stran tega potovanja je bila, da je na vlaku spoznal Šapošnikovo, svetovno znano gimnastičarko, ki je bila tudi Mitijev ideal telovadke.

V prihodnosti ima, tako kot vsak športnik oz. trener, en velik življenjski cilj, to so olimpijske igre. Pravi, da če mu uspe pripeljati punco tako daleč, potem bi prenehal s svojo trenersko kariero in bi le še koordiniral ostale trenerje. Za vrhunski rezultat je potrebno v Sloveniji veliko sreče, dobiti moraš izjemen talent in z njim tudi starše, ki bodo življenje podredili športu in bodo znali svojega otroka usmerjati. Biti morajo finančno dobro situirani, da mu lahko nudijo vse potrebno za ukvarjanje z vrhunskim športom.

Šport je dal Mitiji smer, katere se drži še danes.

DARKO MAJER

Darko Majer se je rodil 25. aprila leta 1966 v Mariboru mami Anici in očetu Adiju. Oba sta bila doma iz Maribora. Mama mu je umrla, ko je bil star štirinajst let, oče pa že od njegovega rojstva živi v Nemčiji in ga niti ne pozna prav dobro. Od starih staršev je poznal le mamino mamo, ki ji je bilo ime Ana. Ima tudi šest let starejšo sestro Karmen, s katero sta od njegovega štirinajstega leta živela pri babici. Poleg starejše ima tudi mlajšo sestro, ki živi v Nemčiji, vendar ima, tako kot z očetom, tudi z njo bolj malo stikov.

Obiskoval je Osnovno šolo Janka Padežnika, še kot predšolski otrok pa se je začel ukvarjati s plavanjem, kar je trajalo nekaj let. Potem je do svojega sedemnajstega leta treniral nogomet v Nogometnem klubu Železničar iz Maribora in bil tudi v slovenski mladinski reprezentanci. Ker od štirinajstega leta ni imel staršev, je bil bolj samosvoj. Začele so se mu dogajati krivice, ki pa jih kot sedemnajstletni fant še ni razumel. To je bil razlog, da je prenehal igrati nogomet. Po končani osnovni šoli se je vpisal na srednjo elektro šolo v Mariboru, čeprav ga to ni veselilo. Razlog za vpis na to šolo je bil, da mu je ravno takrat umrla mama in ni vedel, ali bo šel živeti v Nemčijo ali bo ostal v Sloveniji. Zamudil je vse roke za vpis, preostala mu je le možnost srednje elektro šole, kjer je dobil tudi štipendijo od železnice, ker je bila tam zaposlena njegova mama.

Drugače je bil Darko vsestranski športnik. Poleg plavanja in nogometa je v šoli igral rokomet in košarko, vabili so ga k atletiki, vendar se zanjo ni odločil. Po srednji šoli je imel možnost nadaljnjega študija, prejemal je tudi štipendijo, vendar se je raje odločil za delo. Kot pravi sam, je bil mlad in nor in je želel čim prej priti do svojega denarja. Leta 1984 se je zaposlil na železnici, kjer je zaposlen še danes. Tam dela kot vzdrževalec lokomotiv.

Takratno jugoslovansko vojsko je služil petnajst mesecev, v letih 1983 in 1984, na letališču v Zagrebu. Po prihodu domov je spoznal svojo ženo Silvo. Kljub temu da jo je spoznal v društvu, se ona ne ukvarja z gimnastiko. Poročena sta devetnajst let. Hčerka Nina se je rodila leta 1987, še preden sta se poročila. Gre po očetovih stopinjah in se že od malega ukvarja s športno gimnastiko; zdaj je tudi študentka Fakultete za šport. Darko si je vedno želel več kot enega otroka, in sicer predvsem zato, ker sam ni imel briljantnega otroštva in mu je bila takrat sestra v veliko pomoč. Pravi, da če ne bi imel sestre, bi pri štirinajstih letih ostal sam. Tako je dve leti za Nino prišel na svet še Aleš. Sprva se je tudi on ukvarjal z gimnastiko, potem pa je presedlal na nogomet in trenutno igra v mladinski ekipi Nogometnega kluba Maribor.

Z gimnastiko se je Darko prvič srečal po končani nogometni karieri. V bližini njegovega takratnega doma je bila telovadnica Partizana Studenci, ki so jo takrat imenovali Sokolski dom. Tam je imel prijatelje in se je odločil, da bo pričel delati kot vodnik, najprej na osnovni šoli, kjer je imel krožek in je poučeval splošno telesno vzgojo. Hodil je na seminarje in si pridobival potrebno znanje. V društvu je delal še marsikaj, bil je gospodar društva, kasneje vodja strokovnega odbora za gimnastiko, zdaj pa je poleg trenerja že peto leto tudi predsednik. Trenersko delo je zanj hobi in ve, da s tem delom ne bo obogatel.

V Partizanu Studenci so imeli še nekaj let nazaj zelo slabe pogoje za vadbo, zato so se bolj ali manj ukvarjali le z rekreativno gimnastiko, pred tem pa le z moško gimnastiko, v kateri so imeli tudi jugoslovanske reprezentante in kar nekaj dobrih rezultatov. Prvi, ki je tam pričel uvajati tudi žensko športno gimnastiko, je bil po letu 1980 Andrej Kogelnik. Trenerji, ki so se ukvarjali z žensko športno gimnastiko, so bili vsi začetniki in njihovo znanje je bilo zelo skromno. Poleg neustreznih pogojev je bil to tudi glavni razlog, da so se ukvarjali le s takratnim B-programom športne gimnastike. Pri njih je pričela svojo gimnastično pot tudi Jerneja Fišer, kasnejša reprezentantka Slovenije.

Ker je bilo kar nekaj tekmovalk, ki so hitro napredovale, so se odločili, da se poizkusijo tudi v vrhunski gimnastiki. Leta 2002 so dobili novo, sodobno telovadnico in s tem tudi zelo dobre pogoje za treninge. Na pomoč sta jim priskočila nekdanji slovenski reprezentant v gimnastiki Klemen Bedenik in njegova žena Marianna, ki je bila reprezentantka takratne Češkoslovaške. Prvo dekle, ki se je odločilo, da bo bolj resno pristopilo k treningu, je bila Carmen Horvat, katere delavnost in trdi treningi že kažejo rezultate.

Slika 66: Darko (levo) in Carmen

Darko pravi, da je bila Carmen zahteven otrok in se niti ni želela ukvarjati z vrhunsko gimnastiko, kljub njeni nadarjenosti za ta šport. S prvimi gimnastičnimi koraki se je srečala v Rušah pri Petru Frumnu, kjer niso imeli B-programa, zato je prišla trenirat v Studence. Tam jo je prevzel Darko in skoraj na vseh tekmah B-programa je zmagala. Kasneje se je le odločila, da se poizkusi tudi v vrhunski gimnastiki. Že nekaj let so v društvu razmišljali, da bi zaposlili profesionalnega trenerja, saj znanje trenerjev, ki so delali, ni bilo zadostno za vrhunsko gimnastiko. Tujcev si niso želeli, slovenskih trenerjev pa že tako ali tako primanjkuje. Na srečo sta jim na pomoč priskočila Klemen in Marianna.

Slika 67: Darko in Carmen na mednarodnem tekmovanju v Trnavi leta 2006

Najboljši rezultati Carmen Horvat:

- 2006 – svetovno prvenstvo (Aarhus, Danska),
- 2007 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija).

Sodelovala je tudi na univerziadi in bila trikratna finalistka svetovnega pokala.

Slika 68: Darko (prvi z desne) s svojimi trenerskimi kolegi iz drugih slovenskih društev na mednarodnem tekmovanju v Trnavi leta 2006 (z leve: Nataša Retelj, Andrej Mavrič, Ričard Crnjac in Darko Majer)

Še preden je Darko začel delati v Studencih, so velikokrat hodili na priprave in izpopolnjevanja v Bratislavo, zdaj pa še toliko bolj, saj je iz Bratislave prihaja njegova sodelavka Marianna. Do druženja s kolegi iz Bratislave je prišlo tako, da so gimnastičarji iz Bratislave hodili k Studenčanom na morje v Pulo na Hrvaško, kjer so imeli vsako leto tabor, oni pa v zameno za gostovanje k njim v Bratislavo.

Darko si je izmed vseh tekmovanj, kjer je bil do zdaj, najbolj zapomnil svetovno šolsko prvenstvo v Franciji, predvsem zaradi sproščenosti tekmovalk, dobrega rezultata in druženja z gimnastičnimi kolegi. Še naprej bo vztrajal v gimnastiki, vendar pravi, da v prvi vrsti še vedno predvsem ljubiteljsko. V kratkem bodo v klubu zaposlili tudi profesionalnega trenerja, kar bo pripomoglo k še boljšemu znanju njihovih tekmovalk in posledično tudi k večjim uspehom.

Slika 69: Darko kot eden izmed trenerjev reprezentance

Mag. BARBARA TURŠIČ

Barbara Turšič se je rodila 20. septembra 1973 v Ljubljani mami Jelki in očetu Mirku. Mama je od majhnega živela na Rodici pri Domžalah, delala je v pisarni v Mercatorju kot komercialist, sedaj pa je predana naravi in vrtilkom. Oče, ki je žal že pokojni, je bil Ljubljančan. Sprva je bil zaposlen v Iskri, nato je bil samostojni podjetnik, kasneje pa je bil zaposlen tudi v vojski. Zelo rad je imel morje in svojo jadrnico. Stara starša po mamini strani sta bila Katarina in Ivan Zalokar. Stara mama je bila doma iz Radomelj, stari oče z Rodice. Stara starša po očetovi strani sta bila mama Gizela, doma iz Dolenjskih Toplic, in oče Drago, ki je bil iz Ljubljane. Barbara ima leto in pol starejšega brata Aleša, ki je poročen in ima dve hčerki.

Barbara vse svoje življenje živi na Rodici pri Domžalah. Obiskovala je Osnovno šolo Josip Broz Tito. Športna gimnastika ni bila prvi šport, s katerim se je ukvarjala. Najprej je trenirala smučanje, vendar le kratek čas, saj pravi, da jo je kar naprej zeblo in ni zdržala na mrazu. Kot otrok je najprej želela biti balerina, vendar to ni bilo izvedljivo, ker v bližini ni bilo nobene baletne šole. Potem si je želela igrati harfo, klavir ali harmoniko. Nič od tega se ni uresničilo in na koncu je pristala pri gimnastiki. Smučarske treninge so imeli na Osnovni šoli Šlandrove brigade v Domžalah, eno uro pred njimi pa je tam potekal krožek gimnastike. Nekoč je nanoslo, da je prišla prezgodaj na trening in je videla deklice, ki so izvajale gimnastične elemente. Od takrat naprej ni več pomislila na trening smučanja. Prvič si je zaželela trenirati gimnastiko, ko sta s staro mamo na televiziji gledali cirkus. Tam je videla deklice, ki so se zvijale in izvajale razne vragolije in te elemente je poskušala izvesti tudi Barbara sama. V veliko veselje ji je bilo, ko ji je element uspelo izvesti in takrat se je odločila, da je gimnastika šport, s katerim se želi ukvarjati. Učitelj iz matične osnovne šole je prepričal mamo, da jo je vpisala na redne treninge. Glavna »krivka«, ki je Barbaro in njeno mamo usmerila, kam in kako, je bila Majda Miklič, mama ene izmed telovadk, ki so že trenirale v takratnem TVD Partizan Zelena jama. Barbara je tako s skoraj devetimi leti, kar je za začetek treniranja gimnastike precej pozno, prvič prestopila prag telovadnice v Zeleni jami. Junija leta 1982 se je začela njena gimnastična pot.

Slika 70: Barbara v skoku na gredi

Po končani osnovni šoli se je vpisala na Srednjo pedagoško šolo v Ljubljani, njena gimnastična pot pa je tekla naprej. Kmalu so se začeli prvi uspehi. Njen prvi trener je bil Silvo Marinčič, leta 1987 pa je začela trenirati pri Jožetu Mavriču. Sprva si niti ni želela tekmovati, bolj jo je navduševalo to, da se je učila novih elementov. Prvi večji uspeh, ki se ji je vtisnil v spomin, je bilo leta 1985 doseženo tretje mesto na parterju na državnem prvenstvu v kategoriji mlajših mladink. Veliko priznanje je dobila s strani Mednarodne gimnastične zveze, ko je leta 1989 po svetovnem prvenstvu v Stuttgartu zaradi dobrega rezultata dobila naziv telovadke svetovnega razreda. Poleg tega je bila s strani Gimnastične zveze Slovenije od leta 1988 do 1991 izbrana za telovadko leta.

Slika 71: Barbara (levo) na Mednarodnem prvenstvu Ljubljane leta 1990 (sedijo z leve: Barbara Turšič, Maša Železnik in Maja Predić, zadaj stojita romunski tekmovalki)

Večja tekmovanja, ki se jih je Barbara udeležila kot tekmovalka:

- 1986 – balkansko prvenstvo (Atene, Grčija),
- 1988 – mladinsko evropsko prvenstvo (Avignon, Francija),
- 1988 – balkansko prvenstvo (Burgas, Bolgarija),
- 1989 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 1989 – evropsko prvenstvo (Bruselj, Belgija),
- 1990 – evropsko prvenstvo (Atene, Grčija),
- 1990 – balkansko prvenstvo (Ploesti, Romunija).

Slika 72: Barbara na mladinskem evropskem prvenstvu v Atenah leta 1990

Februarja leta 1992 se je odločila, da bo prenehala s treniranjem gimnastike. Razlog je bil predvsem v tem, da je bila v telovadnici vsaj štiri leta starejša od vseh ostalih telovadk in ni imela nobene družbe. Poleg tega je imela probleme s telesno težo; eden izmed razlogov pa je bil tudi, da ni več napredovala tako kot v mlajših letih, ampak je znanje le ohranjala, kar pa njej ni bilo dovolj.

Slika 73: Barbara in njen trener Jože Mavrič po uspešno opravljeni maturi

Po končani aktivni karieri je pričela v matičnem društvu delati kot trenerka. Na začetku se je ukvarjala z mlajšimi selekcijami na vseh orodjih, kasneje pa je sodelovala na treningih kot koreografinja in trenerka starejšim dekletom na gredi. Uspešno je končala srednjo šolo in se leta 1993 vpisala na Fakulteto za šport ter septembra leta 2000 tudi diplomirala. Vmes se je želela izpopolniti na področju koreografije in to je bil razlog, da se je leta 1997 prvič srečala s športno aerobiko, z drugim športom, s katerim se je resneje ukvarjala. Njena prva trenerka je bila Petra Zaletel, kasneje pa je trenersko vlogo prevzela kar ona sama. Skupaj s Tino Mihelčič in Viko Pušnik so v kategoriji trojk dosegle kar nekaj lepih rezultatov. Leta 1999 so na evropskem prvenstvu prišle v finale in zasedle osmo mesto. Udeležile so se tudi dveh svetovnih prvenstev. Poleg tega da se je sama aktivno ukvarjala z aerobiko, je opravila tudi mednarodni sodniški izpit za športno aerobiko. Opravila ga je odlično in postala sodnica z najvišjim nazivom – breve I. Od leta 2003 je pri Gimnastični zvezi Slovenije predsednica strokovnega odbora za športno aerobiko. Aerobika je bila razlog, da je prenehala delati kot trenerka športne gimnastike. Še vedno pa sodeluje kot koreograf pri sestavah parternih vaj.

Slika 74: Barbara (levo) kot tekmovalka športne aerobike (z leve: Barbara Turšič, Tina Mihelčič (poročena Jereb) in Vika Pušnik)

Leta 1993 je prvič opravljala sodniški izpit za športno gimnastiko za sodnico nacionalnega razreda, leta 1997 pa za sodnico mednarodnega razreda. Od takrat je Barbara sodila na dveh večjih tekmovanjih, in sicer:

- 2002 – evropsko prvenstvo (Patras, Grčija),
- 2005 – evropsko prvenstvo (Debrecen, Madžarska).

Slika 75: Barbara (desno) z zelenojamskim delom reprezentance pred odhodom na evropsko prvenstvo v Patras leta 2002 (z leve: Bernarda Mavrič, Julija Kamnar, Jože Mavrič, Saira Osmičević, Nataša Retelj in Barbara Turšič)

Kot sodnica si je najbolj zapomnila sodniške izpite, ki so vedno precej stresni in napeti. Poleg tega ji je v spominu ostalo tudi evropsko prvenstvo v Debrecenu, kjer je sodila na parterju. Že sama je vedela, da je sodila zelo dobro, po tekmi pa jo je pohvalila in ji čestitala tudi dr. Marjeta Kovač, ena izmed najboljših sodnic na svetu, kar ji je bilo v veliko čast in zadovoljstvo.

Slika 76: Barbara (četrta z leve) s sodniškimi kolegicami na mednarodnem sodniškem izpitu v Zagrebu leta 1997 (z leve: Maja Bučar Pajek, Bernarda Mavrič, Vesna Stare Crnjac, Barbara Turšič, Poljanka Pavletič Samardžija, Lidija Perič in Mitija Samardžija Pavletič)

Med študijem na Fakulteti za šport je bila med nagrajenci, ki s svojim delom in uspehom na različnih področjih zelo izstopajo. Sodelovala je pri raziskovalnem projektu Biomehanske značilnosti gibanj v izbranih športnih panogah na Fakulteti za šport, nato pa kot merilka na evropskem prvenstvu v športni gimnastiki leta 1996 v Kobenhavnu na Danskem. Po končanem študiju so jo decembra leta 2000 zaposlili na Fakulteti za šport kot asistentko za

področje kineziologije v polstrukturiranih konvencionalnih športih – predmet teorija in metodika športne gimnastike. To delo opravlja še danes. Vpisala je tudi magistrski študij in ga uspešno končala aprila leta 2007. V času delovanja na fakulteti je kot avtorica ali soavtorica sodelovala pri izdaji dveh strokovnih knjig, dveh člankov in dveh študijskih gradiv. V tem času je organizirala usposabljanja in licenčne seminarje za vaditelje, trenerje in inštruktorje aerobike, na katerih je tudi predavala. Sodelovala je pri prenovi enega izmed množičnih tekmovalnih programov v Sloveniji, pri A1-programu športne gimnastike.

Slika 77: Barbara prejema priznanje ob 50-letnici Gimnastičnega društva Zelena jama

V prihodnosti želi dokončati doktorat, poleg tega bi rada še naprej sodelovala tako v športni gimnastiki kot v športni aerobiki. Ker se v zadnjem času veliko ukvarja tudi s prehrano športnikov, je njena velika želja, da bi naučila športnike pravilne prehrane saj meni, da je ta pomembna za regeneracijo športnikov in da je ravno nepravilna prehrana velikokrat vzrok poškodb. V veliko veselje pa ji je tudi novi domači ljubljeneček, psica Amali Ngali oz. na kratko kar Li, ki ji krajša proste dneve.

VESNA STARE CRNJAC

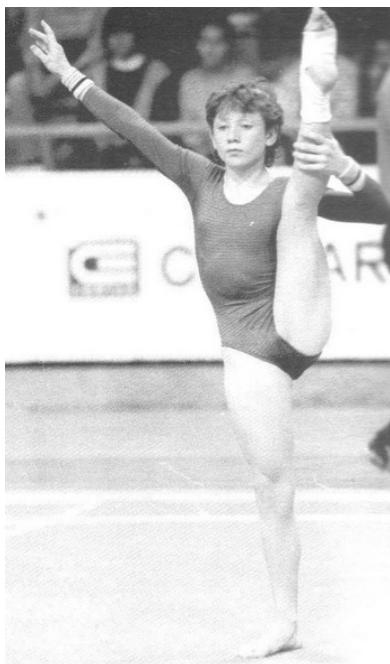
Vesna se je rodila 4. januarja 1974 v Ljubljani mami Mariji in očetu Branku Romanu. Mama je bila doma iz Luč v Savinjski dolini, oče pa je bil Ljubljančan, nekaj časa je živel tudi v Škofji Loki. Mama je bila komercialistka, oče je delal v osnovni šoli kot učitelj, poučeval je tehniko in zgodovino. Vesnina stara starša po mamini strani sta bila Helena in Janez, doma iz Savinjske doline, po očetovi strani pa Marija in Branko, oba Ljubljančana. Ima brata Dušana, ki je pet let starejši od nje, je poročen in ima enega otroka. Zaposlen je na Telekomu.

Vesna je obiskovala Osnovno šolo Riharda Jakopiča in tam se je seznanila s športno gimnastiko, ko je bila stara šest let. V prvem razredu je na šolo prišel gimnastični trener Toni Bolković in izbral nekaj deklic, ki so bile primerne za gimnastiko. Med njimi je bila tudi Vesna. Prvo leto je hodila na ure gimnastike le v šoli, po enem letu pa je pričela z resnimi treningi v takratnem Partizanu Spodnja Šiška. Prvi dve leti šolanja je hodila še na krožek jazz baleta in ritmične gimnastike. Vendar se je bilo treba odločiti le za eno stvar, saj čas ni več dopuščal treniranja vseh treh športov. Vesna se je odločila za športno gimnastiko.

Slika 78: Vesna (sedi zadaj, druga z desne) s svojimi gimnastičnimi kolegicami po enem izmed tekmovanj

Kmalu po tem, ko je pričela trenirati samo gimnastiko, so z resno vadbo prišli tudi prvi uspehi. Vesna je že na svojem prvem tekmovanju, ki je potekalo v matičnem društvu, zmagala. Takrat je bila stara komaj sedem let. Prvi uspehi, sklepanje prijateljstev, zanimiv šport - vse to je botrovalo k temu, da se je Vesna odločila, da bo gimnastika njen šport. Vesnina trenerja sta bila vso njeno kariero Vera in Toni Bolković.

Slika 79: Vesna na parterju

Večja tekmovanja, ki se jih je udeležila:

- 1986 – mladinsko evropsko prvenstvo (Karlsruhe, Nemčija),
- 1986 – balkansko prvenstvo (Rijeka, bivša Jugoslavija),
- 1987 – balkansko prvenstvo (Izmir, Turčija),
- 1988 – mladinsko evropsko prvenstvo (Avignon, Francija),
- 1988 – balkansko prvenstvo (Burgas, Bolgarija).

Slika 80: Vesna (na sredini) z gimnastičnima kolegicama (levo Tina Matoh, desno Saša Deželak) na mladinskem evropskem prvenstvu v Karlsruheju leta 1986

Vesni vsak uspeh v karieri pomeni veliko. Ponosna je predvsem na doseženo 6. mesto na gredi na članskem balkanskem prvenstvu na Reki, kjer je tekmovala z vsemi najboljšimi narodi takratnega Balkana, na čelu z romunskimi tekmovalkami. Takrat je bila stara komaj 12 let. Poleg tega je izpostavila še legendarno tekmovanje Mednarodno prvenstvo Ljubljane, kjer se je leta 1988 v mnogoboju uvrstila na 7. mesto in poleg tega še v finale na vseh štirih orodjih. S tem je takrat dosegla najboljšo uvrstitev med Jugoslovankami.

Slika 81: Vesna na gredi

Po končani osnovni šoli se je vpisala na pedagoško gimnazijo oz. kasnejšo Gimnazijo Ledina, ki jo je tudi uspešno končala. V času, ko je Vesna obiskovala srednjo šolo, se je marca 1990 odločila za zaključek svoje športne kariere. Nekega tehtnega razloga ni bilo. Bil je čas pubertete, prišlo je do prenasičenosti, pravi da je začutila, da je bil čas, ko je bilo treba končati. Po končani srednji šoli se je vpisala na Fakulteto za šport, kjer je diplomirala 29. januarja 1999.

Že dan po zaključku kariere je pričela delati v matičnem društvu kot vaditeljica mlajših skupin. Na začetku je vodila svojo skupino, kasneje pa se je specializirala predvsem za gred in skozi njene roke so šle tako rekoč vse vrhunske tekmovalke, ki so trenirale v Šiški po koncu Vesnine kariere. To so:

VESNA STAVREV:

- 1998 – evropsko prvenstvo (St. Petersburg, Rusija),
- 1999 – svetovno prvenstvo (Tianjin, Kitajska),

ALMA SAMARDŽIČ:

- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),

IVA BLATNIK:

- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),

SAŠA GOLOB:

- 2007 – svetovno prvenstvo (Stuttgart, Nemčija),
- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska).

Delala je tudi z dekleti, ki so tekmovala na sredozemskih igrah (Vesna Stavrev in Taja Levič) in univerziadi (Vesna Stavrev).

Vesna pravi, da ji je gimnastična telovadnica drugi dom, saj je v njej kot otrok preživela skoraj več časa kot doma. V gimnastiki uživa, saj ji vsaka nova generacija predstavlja nov izziv in novo izkušnjo.

Z gimnastiko se ukvarja le ljubiteljsko, njena prava služba je na Osnovni šoli narodnega heroja Maksa Pečarja, kjer dela kot profesorica športne vzgoje že od oktobra 1998. Zaenkrat ima naziv mentorica in vodi poleg rednega dela na šoli tudi krožek gimnastike, kjer se njene tekmovalke redno uvrščajo v sam vrh na šolskih tekmovanjih. Večkrat je imela ekipne in posamezne državne prvakinja, v šolskem letu 2005/06 so bili razglašeni za najboljšo športno šolo v Sloveniji, saj so njene deklice zasedle 2. mesto v akrobatiki, 1. mesto na mali prožni ponjavi in 1. mesto v gimnastičnem mnogoboju. Ena izmed njenih učenk je v šolskem letu 2005/06 zmagala prav na vseh šolskih tekmovanjih v gimnastiki.

Vesna poleg trenerskega in šolskega dela opravlja tudi delo sodnice. Prvič je sodniški izpit opravljala jeseni 1989. To je bil izpit za sodnico nižjega ranga, ki ga je uspešno opravila in takoj za tem pričela soditi. Mednarodni sodniški izpit je prvič naredila leta 1993, vendar ker pred tem še ni imela nacionalnega izpita, je po tem izpitu postala najprej nacionalna sodnica. Mednarodna sodnica z nazivom breve IV je prvič postala leta 1997, nato pa je z vsakim ciklom nazive le še izboljševala. Tako je leta 2001 naredila izpit za mednarodno sodnico z nazivom breve III, leta 2006 pa je dobila naziv breve II. V bližnji prihodnosti ima željo, da bi naredila izpit za sodnico najvišjega ranga in postala sodnica z nazivom breve I. Ta naziv lahko pridobiš le, če sodiš vsaj eno svetovno prvenstvo, kar je Vesnina velika želja.

Večja tekmovanja, kjer je Vesna sodila:

- 2000 – evropsko prvenstvo (Pariz, Francija),
- 2004 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska),
- 2007 – evropsko prvenstvo (Amsterdam, Nizozemska).

Poleg tega je sodila na enih sredozemskih igrah, na dveh svetovnih pokalih in številnih mednarodnih tekmovanjih ter na vseh državnih prvenstvih od začetka njene sodniške kariere.

Slika 82: Vesna Stare Crnjac (levo) in Bernarda Mavrič med sojenjem

Vsa tekmovanja so ji ostala v lepem spominu, izpostavila pa bi prvo večje tekmovanje, to so bile sredozemske igre v Bariju v Italiji, kjer se je prvič spoznala s sodniškim svetom večjih tekmovanj. Imela je nekoliko treme, vendar je svoj sodniški krst odlično prestala.

Slika 83: Vesna (prva z desne) s sodniškimi kolegicami iz vse Evrope na evropskem prvenstvu v Parizu leta 2000 (na sredini Bernarda Mavrič, druga z desne dolgoletna sodelavka in vrhunska trenerka in sodnica Lyudmila Korolenko)

Poleg vseh službenih obveznosti ima Vesna doma tudi tisto najpomembnejše, kar v življenju šteje – družino. Z možem Ričardom sta se spoznala v telovadnici, kamor je med časom študija prišel delat kot študent. Tudi on je diplomant Fakultete za šport in sedaj profesionalni trener v ŠD GIB Šiška. Kot študenta sta se družila že v času študija, bila sta tudi sošolca. Iz tega je

kasneje zrasla ljubezen in resna zveza. Poročila sta se 8. julija 2000. Njuno zvezo je leta 2002 kronala najprej hčerka Lara, leta 2006 pa še sin Patrik.

Vesna bo kot trenerka in sodnica aktivna še naprej. Pravi, da bo še naprej delala kot športna pedagoginja, čeprav je njena velika želja, da bi bila nekoč zaposlena kot profesionalna trenerka športne gimnastike.

NATAŠA RETELJ

Nataša se je rodila 12. septembra 1977 v Ljubljani. Mama Slavica in oče Franc sta otroštvo in mladost preživela na Dolenjskem, kjer sta se tudi spoznala. Kasneje sta se preselila na Škofljico, kjer se jima je leta 1974 rodil prvi otrok, Natašin brat Sebastijan. Tri leta kasneje je na svet privekala še Nataša, nato pa se je družina leta 1981 preselila v Ljubljano, v Štepanjsko naselje, kjer živijo še danes. Mama Slavica je uslužbenka Mercatorja, oče Franc pa je že vrsto let zaposlen v Pivovarni Union. Brat Sebastijan je diplomant Fakultete za organizacijske vede v Kranju in je že nekaj let zaposlen na Mobitelu. Ustvaril si je že družino in Nataša ima eno leto starega nečaka Kana. Sebastijan se nikoli ni ukvarjal z gimnastiko, je pa zato nekaj časa treniral košarko, zadnja leta pa se rekreativno ukvarja s tekom, kolesarjenjem in nogometom. Stara mama po mamini strani je bila Marija, doma je bila iz Ljubljane, dedka pa se ne spomni. Stara starša po očetovi strani sta bila Fani in Jaka, doma iz Črmošnjic na Dolenjskem.

Nataša se je prvič srečala z gimnastiko v prvem razredu osnovne šole. Hodila je na Osnovno šolo Karla Destovnika Kajuha, kamor je leta 1984 prišel trener Gimnastičnega društva Zelena jama Silvo Marinčič, ki je naredil izbor med učenkami. V gimnastično dvorano je povabil tudi malo Natašo. Vendar so kmalu po Natašinem prihodu v Zeleno jamo trenerji ugotovili, da je Nataša precej živ in nagajiv otrok. Bila ja pravi mali hudiček. Sama pravi, da se zaveda, da je marsikateremu trenerju pospešila sivenje las. Vendar so jo kmalu vsi vzljubili in začela je resno trenirati z vsemi ostalimi deklicami. Zaradi resnega treninga so kmalu prišli tudi prvi rezultati.

Večja tekmovanja, ki se jih je udeležila:

- 1990 – mladinsko balkansko prvenstvo (Reka, Jugoslavija),
- 1990 – mladinsko evropsko prvenstvo (Atene, Grčija),
- 1992 – evropsko prvenstvo (Nantes, Francija),
- 1993 – svetovno prvenstvo (Birmingham, Velika Britanija).

Natašino kariero je usmerjalo kar nekaj trenerjev. V mlajših letih je trenirala pri Silvu Marinčiču, nato pa je prestopila k Jožetu in Bernardi Mavrič.

Slika 84: Nataša na državnem prvenstvu v Zagrebu leta 1989 (spodaj Silvo Marinčič)

Po osnovni šoli se je Nataša vpisala na Srednjo šolo tiska in papirja. V šoli je zaradi treningov in tekmovanj veliko manjkala, zato je bila ob konferencah pri veliko predmetih neocenjena. Zaradi tega je morala s treningov hoditi predčasno, kar je pomenilo, da je trenirala manj od ostalih, prišlo je do strahu pred določenimi elementi, ni imela več motivacije za treninge in tekmovanja in odločila se je, da marca leta 1994 zaključi svojo športno kariero.

Nataša je že kot tekmovalka rada učila mlajše deklice osnov gimnastike. Vedno je imela kakšno deklico, ki jo je učila kolesa, premete, pravilne gimnastične drže. Celo v bloku je imela soseda Bojana, ki mu je bila trenerka kar zunaj na travi. Naučila ga je toliko, da je vzljubil gimnastiko in jo pričel tudi resno trenirati. Ljubezen do gimnastike jo je pripeljala do tega, da je že slab teden po prenehanju treniranja pričela v matičnem društvu delati kot trenerka. Prvi mesec je delala le z eno deklico, ki je prav tisti čas začela hoditi na treninge gimnastike in še ni bila uvrščena v nobeno od skupin. Kmalu se je izkazalo, da je Nataša trener iz pravega testa, saj je prav njena deklica po mesecu dni treninga na prvem tekmovanju premagala vse svoje tekmice in osvojila prvo mesto. Nataša je redno hodila v telovadnico v Zeleno jamo in po mesecu dni je pričela delati s skupinico štirih deklic, med katerimi je bila tudi Julija Kamnar, ki je od njenih tekmovalk do zdaj dosegla največ. Bila je udeleženka evropskega in svetovnega prvenstva.

Nataši se Julija na začetku ni zdela gimnastični potencial, vendar se je kmalu izkazalo, da se s trdim delom lahko daleč pride. Julija je prišla iz Športnega društva Tabor v Zeleno jamo in na začetku ni kazala velike želje po trdem treningu in dobrih rezultatih. Kmalu je Nataša videla, da ima Julija v sebi tako moč kot eleganco, z leti pa je tudi v Juliji zrasla neizmerna želja po delu. Julija je bila ena izmed redkih, ki ji je gimnastika v tistih letih njenega življenja pomenila vse. Če je imela šolo do treh, trening pa ob dveh, je zagotovo zadnji dve uri manjkala v šoli. Na srečo je bila v šoli pridna in zaradi tega ni prihajalo do problemov.

Zaradi svoje mladosti je Nataša z deklicami iz svoje skupine poleg trenerskega vzpostavila tudi dober prijateljski odnos. Deklice so ji lahko zaupale vse, ona pa jim je pomagala po svojih močeh. Med njimi se ji je najbolj »odprla« prav Julija. Natašina beseda je Juliji pomenila več kot beseda njenih staršev. Skupaj sta prehodili osem športnih let in dosegli kar nekaj zavidljivih rezultatov.

Slika 85: Nataša in Julija s prijatelji pred odhodom na svetovno prvenstvo leta 2003 (z leve: Nataša Retelj, Enis Hodžič, Julija Kamnar, Nataša Homutova, Mojca Mavrič in Bernarda Mavrič)

Veliko tekmovanje, ki se ga je Julija udeležila, ko je trenirala pod Natašininim vodstvom:

- 2003 – svetovno prvenstvo (Anaheim, ZDA).

Ko je Julija kasneje pričela trenirati pod vodstvom Silva Marinčiča, se je leta 2004 udeležila še evropskega prvenstva v Amsterdamu na Nizozemskem, poleg tega je tekmovala še na enih sredozemskih igrah in bila udeleženska štirih svetovnih pokalov.

Julija je le redko tekmo naredila v celoti. Zato je njen največji uspeh gotovo 18. mesto z EYOF-a (olimpijski dnevi evropske mladine), kjer je prehitela takrat tudi najboljšo slovensko gimnastičarko Majo Hribar. Leta 2003 je imela enkratno priložnost, da doseže normo za olimpijske igre v Atenah leta 2004, vendar je žal naredila napako tako na preskoku kot na bradlji in gredi in edinstvena priložnost za olimpijske igre je splavala po vodi. Nekaj smole je imela leta 2004 na evropskem prvenstvu v Amsterdamu, kjer je na treningu pri elementu Tkačev grdo padla in si tako poškodovala nogo, da na tekmovanju ni mogla nastopiti.

Slika 86: Nataša in Julija med tekmovanjem na svetovnem prvenstvu v Anaheimu leta 2003

Že 25 let najboljše zelenojamske tekmovalke zaradi premajhne telovadnice v Zeleni jami trenirajo v telovadnici v Šiški. Tam je trenirala tudi Julija. Vendar pa je v tistem času večina starejših deklet prenehala trenirati. Ostale so le še tri tekmovalke, z njimi pa dva trenerja - Nataša Retelj in Silvo Marinčič. Ker so v Zeleni jami potrebovali trenerja, ki bi delal z mlajšimi, se je Nataša odločila, da bo ona tista, ki bo prevzela mlajše generacije. Tako je leta 2003, po svetovnem prvenstvu v Anaheimu, Julijo prevzel Silvo Marinčič.

Slika 87: Nataša prejema priznanje ob 50-letnici Gimnastičnega društva Zelena jama

Nataša pravi, da je bila Julija ena izmed tistih tekmovalk, zaradi katerih je vsakodnevno komaj čakala, da gre spet na trening. Julija je bila deklica, ki je bila v gimnastiko zaljubljena in ji je posvečala vse svoje življenje.

Po koncu svoje kariere je Julija napisala o Nataši: »Gimnastika mi ni dala le zadovoljstva in utehe pred drugimi resničnimi stvarmi, dala mi je veliko več. Dala mi je vzgojo. Pa ne sama gimnastika, imela sem namreč Natašo Retelj. Moja draga Nataša mi je dala največ! Je najboljši človek na svetu, najboljši trener, najboljša življenjska prijateljica, največji sonček na nebu! Ona je ena sama pozitivna energija na enem mestu, je oseba, ki te dvigne na noge, ko si najbolj na tleh, je s tabo v dobrem in slabem in ti tega ne očita, je oseba, zaradi katere mi je najbolj žal, da zapuščam gimnastiko, in je oseba, zaradi katere sem sploh vzljubila gimnastiko.«

Slika 88: Nataša (levo) in Julija na mladinskem evropskem prvenstvu v Patrasu leta 2002

Večja tekmovanja, ki se jih je Nataša udeležila kot trenerka:

- 2003 – svetovno prvenstvo (Anaheim, ZDA).

Slika 89: Nataša (druga z desne) z Zelenojamčankami na zimskih pripravah v Kranjski Gori leta 1999

Nataša si v prihodnosti želi še naprej delati kot trenerka v gimnastični telovadnici in pripeljati še kakšno tekmovalko do tako dobrih rezultatov kot jih je dosegala Julija Kamnar.

PREGLED ŠTEVILA TEKMOVANJ

TRENERJI

UDELEŽBA KOT TRENER REPREZENTANCE

IME IN PRIIMEK	OI	SP	EP	SKUPAJ
Jelica Helena Zoe Vazzaz	1	4	/	5
Ružica Kovačič	ni znano	ni znano	ni znano	ni znano
Jože Mavrič	1	4	7	12
Mag. Toni Bolkovič	/	2	1	3
Vera Bolkovič	/	/	/	/
Vida Mihelčič	/	/	1	1
Bernarda Mavrič	/	1	/	1
Silvo Marinčič	/	5	9	14
Mitija Samardžija Pavletič	/	2	5	7
Darko Majer	/	/	/	/
Nataša Retelj	/	1	/	1

Legenda:

OI – olimpijske igre

SP – svetovno prvenstvo

EP – evropsko prvenstvo

ŠTEVILO UDELEŽENK NA VELIKIH TEKMOVANJIH (čeprav je bila ena tekmovalka na svetovnem prvenstvu trikrat, je v tej tabeli zabeležena le enkrat)

IME IN PRIIMEK	OI	SP	EP
Jelica Helena Zoe Vazzaz	3	4	1
Ružica Kovačič	/	1	/
Jože Mavrič	2	6	7
Mag. Toni Bolkovič	/	3	1
Vera Bolkovič	/	3	1
Bernarda Mavrič	1	9	10
Silvo Marinčič	/	6	8
Mitija Samardžija Pavletič	/	2	5
Darko Majer	/	1	/
Vesna Stare Crnjac	/	2	4
Nataša Retelj	/	1	/

Legenda:

OI – olimpijske igre

SP – svetovno prvenstvo

EP – evropsko prvenstvo

ŠTEVILO VSEH VELIKIH TEKMOVANJ, KI SO SE JIH UDELEŽILE TEKMOVALKE POSAMEZNIH TRENERJEV (tekmovalka, ki je bila svetovnem prvenstvu trikrat, je v tej tabeli zabeležena trikrat)

IME IN PRIIMEK	OI	SP	EP
Jelica Helena Zoe Vazzaz	3	6	/
Ružica Kovačič	/	1	/
Jože Mavrič	2	7	8
Mag. Toni Bolković	/	3	1
Vera Bolković	/	3	1
Bernarda Mavrič	1	12	15
Silvo Marinčič	/	6	9
Mitija Samardžija Pavletič	/	2	5
Darko Majer	/	2	/
Vesna Stare Crnjac	/	2	4
Nataša Retelj	/	1	/

Legenda:

OI – olimpijske igre

SP – svetovno prvenstvo

EP – evropsko prvenstvo

SODNICE

IME IN PRIIMEK	OI	SP	EP	SKUPAJ
Jelica Helena Zoe Vazzaz	1	2	/	3
Ružica Kovačič	ni znano	ni znano	ni znano	ni znano
Dr. Doljana Novak	/	1	1	2
Bernarda Mavrič	/	1	8	9
Dr. Marjeta Kovač	2	9	8	19
Mag. Barbara Turšič	/	/	2	2
Vesna Stare Crnjac	/	/	3	3

Legenda:

OI – olimpijske igre

SP – svetovno prvenstvo

EP – evropsko prvenstvo

POVZETEK

Prva slovenska predstavnica, ki je zaznamovala slovensko in takratno jugoslovansko gimnastiko, je bila Jelica Helena Zoe Vazzaz, ki je kasneje vodila svoje telovadke tudi na velikih tekmovanjih. Jelici je bil velik vzornik dr. Viktor Murnik; pod njegovim okriljem je rasla in se učila. To je bil človek, ki je desetletja vodil sokolsko gibanje in je pripomogel, da je telesna kultura postala del narodne kulture. Jelica je svoje znanje prenašala tudi na mlajše generacije. Bila je profesorica na fakulteti, kamor se je vpisalo veliko telovadnih nadebudnežev. Pri gimnastiki je spoznala tudi svojo ljubezen, Borisa Gregorko.

Od Jelice sta se veliko naučila mag. Toni Bolković in dr. Doljana Novak, saj sta z njo delala v Narodnem domu. Tudi onadva sta svoje partnerje našla prav pri gimnastiki. Toni svojo ženo Vero, ki je bila kasneje tudi profesionalna trenerka športne gimnastike, Doljana pa Mitja, ki sicer ni bil trener, bil pa je del Narodnega doma. Jože Mavrič je bil sprva trener Bernarde Mavrič, s katero sta se kasneje poročila in skupaj vadila vrhunske gimnastične tekmovalke. Jožetov profesor športne gimnastike na fakulteti je bil Miro Longyka, Bernardina profesorica pa Jelica. Veliko sta se od Jožeta naučila tudi Silvo Marinčič in Vida Mihelčič, ki pa sta ena redkih, ki imata svoje partnerje izven gimnastičnih voda. Pod okriljem Jožeta, Bernarde, Silva in Vide sta se gimnastično razvili mag. Barbara Turšič in Nataša Retelj. Če se vrnemo nazaj na mag. Tonija Bolkovića, njegov učenec je bil Mitija Samardžija Pavletič, ki je svojo ženo Poljanko prav tako spoznal v telovadnici. Tonijeva telovadka Vesna Stare Crnjac ima moža Ričarda, ki je tudi trener športne gimnastike. Tudi Darko Majer je svojo ženo spoznal v gimnastični telovadnici, čeprav se s športno gimnastiko ni ukvarjala.

Iz vsega napisanega lahko ugotovimo, da se gimnastika razvija kot neko »družinsko drevo«, le da bi ga tu lahko poimenovali »gimnastično drevo«.

Vidimo, da so trenerji ženske športne gimnastike dosegli že marsikaj, njihove tekmovalke pa nosijo medalje tudi z velikih tekmovanj, kot so svetovni pokali, sredozemske igre in balkanska prvenstva.

Trenerji se že desetletja izobražujejo tudi izven meja Slovenije. Iz prebranega lahko razberemo, da je večina trenerjev in sodnic izobraženih in imajo dokončano vsaj Fakulteto za šport oz. prejšnjo Visoko šolo za telesno kulturo, poleg tega pa se neprestano izobražujejo v tujini; na skupnih treningih izven meja Slovenije, na izobraževanjih FIG-e. Večina jih zna nekaj tujih jezikov. Med gimnastične velesile sodijo države bivše Sovjetske zveze, zato večina slovenskih trenerjev tekoče govori rusko, poleg tega pa tudi angleško, nemško in še kakšen jezik. Tako nimajo problemov s sporazumevanjem izven meja Slovenije.

Glede na to, da je Slovenija majhna država, ima kar precej mednarodnih sodnic, ki lahko sodijo na tekmovanjih izven Slovenije. Prav zaradi zanimanja za sojenje na velikih tekmovanjih, se za slovensko sodniško udeležbo na njih ni bati.

LITERATURA

1. Bolkovič, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Športno društvo GIB Ljubljana Šiška.
2. Brložnik, B. (2006). *Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
3. Brodnik, M. *Vrhunski tekmovalci športne gimnastike, ŠD Narodni dom*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
4. Gostinčar, M., Kunaver, D., Kunaver, T., Mavrič, S., Miklič, N., Ziegler, T. (2002). *50 let - Gimnastično društvo Zelena jama*. Ljubljana: Gimnastično društvo Zelena jama.
5. Gregorka, B. (1991). *Zlata doba slovenskega sokolstva*. Ljubljana: Gimnastična zveza Slovenije.
6. Jožef, J. (2006). *Gimnastična trenerka Ružica Kovačič*. *Tegi*, junij 2006 (2), 32.
7. Mavrič, A. *Razvoj tekmovalnih rezultatov in tehničnega znanja vrhunske tekmovalke športne gimnastike Mojce Mavrič*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
8. Pavlin, T. (2007). *Jelica Vazzaz*. *Šport mladih*, september 2007 (130), 6-7.
9. Stepišnik, D. (1974). *Telovadba na Slovenskem*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
10. Štukelj, L. (1989). *Mojih sedem tekmovalj*. Novo mesto: Dolenjska založba.
11. Vazzaz, J. (1997). *Dr. Viktor Murnik – ATA*. Ljubljana; Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez, Slovenska olimpijska akademija.

DRUGI VIRI

1. Mag. Barbara Turšič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 15. 8. 2007
2. Bernarda Mavrič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 25. 5. 2007
3. Damir Kovačič, sin Ružice Kovačič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Novo mesto, 23. 9. 2007
4. Darko Majer, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 11. 6. 2007
5. Dr. Doljana Novak, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 14. 6. 2007
6. Jože Mavrič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 20. 8. 2007
7. Dr. Marjeta Kovač, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 13. 6. 2007
8. Mitija Samardžija Pavletič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 6. 6. 2007
9. Nataša Retelj, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 23. 5. 2007
10. Silvo Marinčič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 30.6. 2007
11. Mag. Toni Bolkovič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 30. 5. 2007
12. Vera Bolkovič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 16. 6. 2007
13. Vesna Stare Crnjac, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 28. 5. 2007
14. Vida Mihelčič, intervju, ki ga je opravila Mojca Mavrič, Ljubljana, 7. 12. 2007

SLIKE

SLIKA 1: *Mojca Mavrič*; domača zbirka Mojce Mavrič.

SLIKA 2: *Sokolski zlet*; Stepišnik, D. (1974). *Telovadba na Slovenskem*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

SLIKA 3: *Jugoslovanska ženska vrsta iz tridesetih let prejšnjega stoletja*; Stepišnik, D. (1974). *Telovadba na Slovenskem*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

SLIKA 4: *Jelica v svojem elementu na gredi*; Brložnik, B. (2006). Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

SLIKA 5: *Jelica maturantka*; Brložnik, B. (2006). Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

SLIKA 6: *Preobražena Jelica med vojno*; Brložnik, B. (2006). Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

SLIKA 7: *Zmagovalna vrsta za zastavo kraljice Marije*; Brložnik, B. (2006). Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

SLIKA 8: *Jelica z eno od svojih generacij deklet, ki jih je trenirala gimnastiko*; Brložnik, B. (2006). Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

SLIKA 9: *Skokice leta 1994*; Brložnik, B. (2006). Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

SLIKA 10: *Jelica in njen dolgoletni prijatelj Boris Gregorka*; Brložnik, B. (2006). Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

SLIKA 11: *Ružica kot vodja zleta*; domača zbirka Ružice Kovačič.

SLIKA 12: *Ružica na enem izmed zletov*; domača zbirka Ružice Kovačič.

SLIKA 13: *Ružica na taborjenju v Portorožu*; domača zbirka Ružice Kovačič

SLIKA 14: *Nastop Ružičinih varovank na taborjenju v Portorožu*; domača zbirka Ružice Kovačič.

SLIKA 15: *Ružica na mladinskem evropskem prvenstvu v Milanu leta 1978*; Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Športno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 16: *Ružica kot sodnica*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 17: *Ružica svetuje svojim sodniškim kolegicam*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 18: *Jože med vajo na bradlji*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 19: *Jože v moški vrsti Zelene jame*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 20: *Jože kot vodnik pionirjev na akademiji novembra leta 1959*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 21: *Jože kot vodnik pionirjev na akademiji novembra leta 1959*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 22: *Jože z vrsto deklet na pripravah v 60 letih prejšnjega stoletja*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 23: *Gimnastična družina Mavrič*; domača zbirka družine Mavrič.

SLIKA 24: *Jože in Mojca takoj po uspešnem nastopu na olimpijskih igrah v Sydneyu leta 2000*; domača zbirka družine Mavrič.

SLIKA 25: *Jože med intervjujem po nastopu Marije Težak na olimpijskih igrah v Münchnu leta 1972*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 26: *Jože s prijateljem Jožetom Mešlom, vrhunskim trenerjem moške gimnastike*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 27: *Jože, Bernarda Mavrič in beloruski trener Viktor Homutov*; domača zbirka družine Mavrič.

SLIKA 28: *Jože z mladinsko reprezentanco na mladinskem evropskem prvenstvu v Patrasu leta 2002*; domača zbirka Jožeta Mavriča.

SLIKA 29: *Jože s Karmen Lužar in Mašo Železnik po osvojitvi zlate, srebrne in bronaste medalje na mladinskem balkanskem prvenstvu na Reki leta 1990*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 30: *Jože v pogovoru z nekdanjo županjo Ljubljane Viktorijo Potočnik in Jožetom Mešlom, vrhunskim trenerjem moške gimnastike, ob 50-letnici GD Zelena jama leta 2002*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 31: *Čestitka Jelice Vazzaz Jožetu, Bernardi in Mojci po prihodu z evropskega prvenstva leta 1998*; domača zbirka družine Mavrič.

SLIKA 32: *Dolgoletna dobra prijatelja in sodelavca Jože Mavrič in Silvo Marinčič ob Jožetovi upokojitvi leta 1996*; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 33: *Jože in Bernarda na evropskem prvenstvu v Patrasu leta 2002*; domača zbirka Jožeta in Bernarde Mavrič.

SLIKA 34: *Toni z reprezentanco Jugoslavije za sredozemske igre v Splitu na izletu na Hvaru leta 1979;* Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 35: *Toni pred odhodom na sredozemske igre v Alžir leta 1979;* Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 36: *Toni Bolković in Alenka Zupančič;* Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 37: *Toni s svojim naslednikom Mitijo Samardžijo Pavletičem;* Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 38: *Toni in Vera Bolković;* Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 39: *Doljana Novak;* Gimnastika v šoli (1987, št.1, letnik 17, str. 9). Ljubljana: glasilo centra šolskih športnih društev in zveze društev telesnokulturnih pedagogov.

SLIKA 40: *Vera in Toni z deklicami na akademiji v Hali Tivoli ob 70-letnici društva;* Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 41: *Vera kot vodnica na mladinskem evropskem v Milanu prvenstvu leta 1978;* Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 42: *Vera kot vodnica;* Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 43: *Vida na dvovišinski bradlji;* zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 44: *Vida s svojimi gimnastičnimi kolegicami po enem izmed uspešnih tekmovanj;* ZBIRKA SLIK Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 45: *Vida prejema priznanje ob 50-letnici Gimnastičnega društva Zelena jama;* zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 46: *Nana pri vaji na dvovišinski bradlji, varuje jo Jože Mavrič;* zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 47: *Nana na zmagovalnih stopničkah;* zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 48: *Nana kot profesorica športne vzgoje s s vojimi varovankami na OŠ Maksa Pečarja;* domača zbirka Bernarde Mavrič.

SLIKA 49: *Nana in Jože;* domača zbirka Bernarde in Jožeta Mavriča.

SLIKA 50: *Nana kot vodnica na svetovnem prvenstvu v Strassbourgu leta 1978;* domača zbirka Bernarde Mavrič.

SLIKA 51: *Nana z belorusko koreografkinjo in dobro prijateljico Natašo Homutovo;* domača zbirka Bernarde Mavrič.

SLIKA 52: *Nana s sodniškimi kolegicami z vse Evrope na evropskem prvenstvu v Parizu leta 2000;* domača zbirka Bernarde Mavrič.

SLIKA 53: *Silvo Marinčič in Jože Mavrič s svojimi varovankami v začetku osemdesetih prejšnjega stoletja;* zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 54: *z leve: Silvo Marinčič, Bernarda Mavrič in Jože Mavrič na evropskem prvenstvu v Parizu leta 2000;* domača zbirka Bernarde in Jožeta Mavriča.

SLIKA 55: *Silvo z Zelenojamčankami na zimskih pripravah v Kranjski Gori leta 1999;* zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 56: *Silvo prejema priznanje ob 50-letnici Gimnastičnega društva Zelena jama;* zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.

SLIKA 57: *Silvo telovadi tudi v hribih;* domača zbirka Silva Marinčiča.

SLIKA 58: *Marjeta s slovensko reprezentanco pred odhodom na evropsko prvenstvo v Stockholm leta 1994;* domača zbirka družine Mavrič.

SLIKA 59: *Marjeta Kovač in Bernarda Mavrič na izpitu za mednarodno sodnico v Zagrebu leta 1997;* domača zbirka Bernarde Mavrič.

SLIKA 60: *Marjeta z Bernardo Mavrič in Vesno Stare Crnjac na evropskem prvenstvu v Parizu leta 2000;* domača zbirka Bernarde Mavrič.

SLIKA 61: *Marjeta s češko sodnico Hani Liskarovo na olimpijskih igrah v Atenah leta 2004;* domača zbirka Marjete Kovač.

SLIKA 62: *Mitija Samardžija Pavletič in Tina Šefic;* Zupančič Strnad, A., Matoh, J., Kristan, S., Fatur, R., Samardžija Pavletič, M., Bolković, T., Judnič, D., Dobovšek, A., Božič, S. (2002). *Stoletna športna zgodba*. Ljubljana: Športno društvo GIB Ljubljana Šiška.

SLIKA 63: *z leve: Poljanka Pavletič Samardžija, Maja Hribar in Mitija Samardžija Pavletič; Zupančič Strnad, A., Matoh, J., Kristan, S., Fatur, R., Samardžija Pavletič, M., Bolković, T., Judnič, D., Dobovšek, A., Božič, S. (2002). Stoletna športna zgodba. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.*

SLIKA 64: *Mitija z Vesno Stavrev na svetovnem prvenstvu v Tianjinu leta 1999; Zupančič Strnad, A., Matoh, J., Kristan, S., Fatur, R., Samardžija Pavletič, M., Bolković, T., Judnič, D., Dobovšek, A., Božič, S. (2002). Stoletna športna zgodba. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.*

SLIKA 65: *Mitija in Poljanka s svojimi varovankami na pripravah v Ukrajini; Zupančič Strnad, A., Matoh, J., Kristan, S., Fatur, R., Samardžija Pavletič, M., Bolković, T., Judnič, D., Dobovšek, A., Božič, S. (2002). Stoletna športna zgodba. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.*

SLIKA 66: *Darko in Carmen; domača zbirka Darka Majerja.*

SLIKA 67: *Darko in Carmen na mednarodnem tekmovanju v Trnavi leta 2006; domača zbirka Andreja Mavriča.*

SLIKA 68: *Darko s svojimi trenerskimi kolegi z drugih slovenskih društev na mednarodnem tekmovanju v Trnavi leta 2006; domača zbirka Andreja Mavriča.*

SLIKA 69: *Darko kot eden izmed trenerjev reprezentance; domača zbirka Andreja Mavriča.*

SLIKA 70: *Barbara v skoku na gredi; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 71: *Barbara na Mednarodnem prvenstvu Ljubljane leta 1990; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 72: *Barbara na mladinskem evropskem prvenstvu v Atenah leta 1990; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 73: *Barbara in njen trener Jože Mavrič po uspešno opravljeni maturi; zbirka slika Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 74: *Barbara kot tekmovalka športne aerobike; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 75: *Barbara z zelenojamskim delom reprezentance pred odhodom na evropsko prvenstvo v Patras leta 2002; domača zbirka Bernarde in Jožeta Mavriča.*

SLIKA 76: *Barbara s sodniškimi kolegicami na mednarodnem sodniškem izpitu v Zagrebu leta 1997; domača zbirka Bernarde Mavrič.*

SLIKA 77: *Barbara prejema priznanje ob 50-letnici Gimnastičnega društva Zelena jama; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 78: *Vesna s svojimi gimnastičnimi kolegicami po enem izmed tekmovanj; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 79: *Vesna na parterju; Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). Stoletna športna zgodba. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.*

SLIKA 80: *Vesna z gimnastičnima kolegicama na mladinskem evropskem prvenstvu v Karlsruheju leta 1986; Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). Stoletna športna zgodba. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.*

SLIKA 81: *Vesna na gredi; Bolković, T., Božič, S., Dobovšek, A., Fatur, R., Judnič, D., Kristan, S., Matoh, J., Samardžija Pavletič, M., Zupančič Strnad, A. (2002). Stoletna športna zgodba. Ljubljana: Špotno društvo GIB Ljubljana Šiška.*

SLIKA 82: *Vesna Stare Crnjac in Bernarda Mavrič med sojenjem; domača zbirka Bernarde Mavrič.*

SLIKA 83: *Vesna s sodniškimi kolegicami iz vse Evrope na evropskem prvenstvu v Parizu leta 2000; domača zbirka Bernarde Mavrič.*

SLIKA 84: *Nataša na državnem prvenstvu v Zagrebu leta 1989; domača zbirka Nataše Retelj.*

SLIKA 85: *Nataša in Julija s prijatelji pred odhodom na svetovno prvenstvo leta 2003; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 86: *Nataša in Julija med tekmovanjem na svetovnem prvenstvu v Anaheimu leta 2003; domača zbirka Nataše Retelj.*

SLIKA 87: *Nataša prejema priznanje ob 50-letnici Gimnastičnega društva Zelena jama; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*

SLIKA 88: *Nataša in Julija na mladinskem evropskem prvenstvu v Patrasu leta 2002; domača zbirka Bernarde in Jožeta Mavriča.*

SLIKA 89: *Nataša z Zelenojamčankami na zimskih pripravah v Kranjski Gori leta 1999; zbirka slik Gimnastičnega društva Zelena jama.*